Legato ff bajoc. N.° 25

(27)ff 120pp 1(8)ff

Plus inned d table

& port.

CÆREMONIALE

CONTINENS RITVS ELECTIONIS

ROMANI PONTIFICIS.

GREGORII PAPÆ XV.

IVSSV EDITVM

CVI PRÆFIGVNTVR

Constitutiones Pontificiæ, & Conciliorum Decreta ad eam rem pertinentia.

ROMÆ, Typis Reu. Cameræ Apost. MDCLXXXIX.

Superiorum Permissu, & Priuilegio.

Ex Libris D. Jacobi Presbyt. Locatelli Bergomens. de Medolaco.

INDEX CONSTITVTIONVM

Quæ hoc Volumine continentur.

Constitutio Symmachi Papæ, quæ incipit, *Si quis*, contra tractantes de electione Romani Pontificis, Papa superstite, eoque inconsulto. fol. 1.
Constitutio Nicolai Papæ II. *In nomine Domini*, de ijs, ad quos electio Romani Pontificis pertinet. 2.
Constitutio Alexandri III. *Licet de vitanda*, qua à duabus partibus Cardinalium, Romanum Pontificem eligi debere, statuitur. 4.
Constitutio Gregorij X. *Vbi periculum*, qua locus, ac tempus electioni præfiguntur; Conclauis etiam vsus instituitur. 5.
Constitutio Clementis V. *Ne Romani*, qua declaratur Constitutio Gregorij X. & nonnulla de potestate cætus Cardinalium, Sede vacante, adijciuntur. 10.
Constitutio, seù Bulla Clementis VI. incipit *Licet in Constitutione*, qua multa circa Conclauis vsum, locum, seruos Cardinalium, cibos, & alia eodem pertinentia, declarantur. 12.
Constitutio, seù Bulla Iulij II. *Cùm tam Diuino*, contra simoniacè electos; necnon simoniacè eligentes. 14.
Constitutio, seù Bulla Pauli IV. *Cùm secundùm Apostolum* contra tractantes de electione Romani Pontificis, Papa viuente, eoque inconsulto. 18.

Con-

Constitutio, seù Bulla Pij Papæ IV. *In eligendis*, in qua de exequijs defuncti Pontificis, de potestate Sacri Collegij Cardinalium, & Officialium Romanæ Curiæ, Sede vacante, agitur. 24.
Constitutio, seù Bulla Gregorij Papæ XV. *Aeterni Patris*, in qua tres tantùm formæ electionis Romani Pontificis approbantur, & scrutinium per secreta schedularum suffragia fieri præcipitur. 36.
Constitutio eiusdem Gregorij Papæ, incipit, *Decet*, qua præsens Cæremoniale confirmatur. 49.
Constitutio, seù Bulla Vrbani VIII. *Ad Romani Pontificis*, Confirmatio Bullæ Greg. XV. de electione Rom. Pont. & Cærem. contin. illius ritus. 73.
Constitutio, seù Bulla Alexandri VII. *Inter cæteras*, de bonis Ecclesiæ non alienandis. 112.

CONSTITVTIONES ROMANORVM PONTIFICVM ET DECRETA CONCILIORVM Ad electionem PAPAE pertinentia.

SYMMACHVS PAPA IN CONCILIO ROMANO.

SVMMARIVM.

Papa superstite, & eo inconsulto, non potest tractari de futuri Pontificis electione, sub pœnis hic contentis.

SI quis, Papa superstite pro Romano Pontificatu cuiquam quolibet modo fauorem præstare conuincitur, loci sui honore priuetur, & infra. Si quis Presbyter, aut Diaconus, aut Clericus Papa incolumi, & eo inconsulto, aut subscriptionem pro Romano Pontificatu accommodare, aut pyctacia promittere, aut Sacramentum præbere tentauerit, aut aliquod certè suffragium polliceri, vel de hac causa priuatis conuenticulis factis deliberare aliquid, atque decernere præsumpserit, loci sui dignitate, vel communione priuetur, & infra *Edita Anni salut. 499. & refertur, in c. si quis Papa, distinct. 79.*

Reuelantibus delinquentes contra suprapositum Conc. Romani Decretum impunitas datur, & remuneratio promittitur.

§. Propter occultas fraudes, & coniurationum secretas insidias, quas sententia huius districtionis persequitur, si quis ad Ecclesiasticam pertulerit notitiam consilia eorum, qui contra hanc Synodum de Pontificali egerint ambitu, & rationabili probatione conuicerit, particeps huiusmodi actionis, non solùm purgatus ab omni culpa sit, sed etiam remuneratione, quæ non indigna sit, subleuetur.

NICOLAVS PAPA II.

In Concilio apud Lateranum habito.

SVMMARIVM.

Edita Ann. Dom 1059. & refertur distinct. 23.

Ponuntur causæ huius Decreti.

IN Nomine Domini Nostri IESV CHRISTI, & Saluatoris, ab incarnationis eius anno millesimo quinquagesimo nono, mense Aprili, indictione duodecima, præpositis sacrosanctis Euangelijs, præsidente quoque Reuerendiss. ac Beatissimo Papa Nicolao in Basilica Lateranensis Patriarchij, quæ cognominatur Constantiniana: considentibus etiam Reuerendissimis Episcopis, Abbatibus, Presbyteris, Diaconibus: idem venerabilis Pontifex auctoritate Apostolica decernens de electione Summi Pontificis inquit. Nouit Beatitudo vestra dilectissimi Fratres, & Coepiscopi, inferiora quoque membra non latuit, defuncto bonæ memoriæ D Stephano prædecessore nostro, hæc Apostolica Sedes, cui auctore Deo seruio, quot aduersa pertulerit, quot denique per simoniacæ hæresis trapezitas repetitis malleis, crebrisquè tunsionibus subiacuit: adeò quidem, vt columna Dei viuentis iam penè videretur nutare, & sagena summi Piscatoris, procellis intumescentibus cogeretur in naufragij profunda submergi, vnde si placet fraternitati vestræ, debemus auxiliante Deo futuris casibus prudenter occurrere, & ecclesiastico statui, ne recidiua, quod absit, mala præualeant præcauere.

Electio Papæ pertinet in primis ad Cardinales Episcopos, qui Metropolitani vice funguntur, deindè ad Clericos Cardinales, reliquusquè Clerus, & Populus consensum tantùm electioni præstant.

§. Quapropter instructi prædecessorum nostrorum, aliorumquè Sanctorum Patrum auctoritate, decernimus; atque statuimus, vt obeunte huius Romanæ Ecclesiæ vniuersalis Pontifice, in primis Cardinales Episcopi diligentissimè simul de electione tractantes, mox Christi clericos Cardinales adhibeant, sicquè reliquus Clerus, & Populus ad consensum nouæ electionis accedant, nimirum præcauentes, ne venalitatis morbus aliqua occasione surrepat, & ideò religiosissimi viri præduces sint in promouenda Pontificis electione, reliqui autem sequaces. Certùs verò, atque legitimus hinc electionis ordo perpenditur, si perspectis diuersorum Patrum regulis, siue gestis, etiam illa Beati Leonis Papæ prædecessoris nostri sententia, recolatur. Nulla inquit ratio sinit, vt inter

Epi-

Episcopos habeantur, qui nec à clericis sunt electi, nec à plebibus expetiti, nec à comprouincialibus Episcopis cum Metropolitani iudicio consecrati; sed quia Sedes Apostolica cunctis in orbe terrarum præfertur Ecclesijs, atque ideò super se, Metropolitanum habere non potest; Cardinales Episcopi procul dubio Metropolitani vice funguntur, qui videlicet electum Antistitem, ad Apostolici culminis apicem prouehant consecrandum.

Eligi debet Papa de gremio Ecclesiæ Romanæ si reperitur idoneus, alioquin ex alia Ecclesia eligendus est.

§. Eligatur autem de ipsius Ecclesiæ gremio, si reperitur idoneus, vel si de ipsa non inuenitur, ex alia sumatur; saluo debito honore, & reuerentia dilecti filij nostri Henrici, qui in præsentiarum Rex habetur, & futurus Imperator Deo concedente speratur, & iam sibi concessimus, sicut successoribus illius, qui ab hac Apostolica Sede personaliter hoc ius impetrauerint.

Si non potest ob impedimenta eligi Papa in Vrbe, potest alibi à Cardinalibus & alijs, de quibus suprà, licet paucis eligi.

§. Quòd si prauorum, atque iniquorum hominum ita peruersitas inualuerit, vt pura, syncera, atque gratuita fieri in Vrbe non possit electio, Cardinales Episcopi cum religiosis clericis, catholicisque laicis, licet paucis, ius potestatis obtineant eligendi Apostolicæ Sedis Pontificem, vbi congruerit.

Si electus Papa ob impedimenta, de quibus hìc, non potest inthronizari, nihilominus est verus Papa, & potest regere Ecclesiam Romanam, & de omnibus facultatibus eius disponere.

§. Planè postquam electio fuerit facta, si bellica fuerit tempestas, vel qualiscunque hominum conatus, malignitatis studio restiterit, vt is, qui electus est, in Apostolica Sede iuxta consuetudinem inthronizari non valeat: electus tamen sicut verus Papa obtinet auctoritatem regendi Romanam Ecclesiam, & disponendi omnes facultates illius, quod beatum Gregorium ante suam consecrationem cognouimus fecisse.

Electus Papa contra formam huius Decreti, punitur vt hìc cum suis fautoribus.

§. Quòd si quis contra hoc decretum nostrum synodali sententia promulgatum, quasi per seditionem, vel præsumptionem, aut quolibet ingenio electus, aut etiam ordinatus, seu inthronizatus fuerit, auctoritate diuina, & Sanctorum Apostolorum Petri, &

Pauli, perpetuo anathemate cum suis auctoribus, & fautoribus; & sequacibus à liminibus Sanctæ Ecclesiæ separatus abijciatur, sicut Antichristus, & inuasor, & destructor totius Christianitatis; nec aliqua super hoc ei audientia reseruetur, sed ab omni ecclesiastico gradu in quocunque fuerat prius sine retractatione deponatur, cui quisquis adhæserit, vel qualemcumque tanquam Pontifici reuerentiam exhibuerit, aut in aliquo eum defendere præsumpserit, pari sententia sit mancipatus, quòd si quis huius nostræ Sanctæ Decretalis sententiæ temerator extiterit, & Romanam Ecclesiam sua præsumptione confundere, & perturbare contra hoc statutum tentauerit; perpetua anathemate, & excommunicatione damnetur, & cum impijs qui non resurgent in iudicio, reputetur, omnipotentis iram contra se sentiat, & Sanctorum Apostolorum Petri, & Pauli, quorum Ecclesiam præsumit confundere, in hac vita, & in futura, furorem sentiat; fiat habitatio illius deserta, & in tabernaculis suis non sit; qui inhabitet: fiant filij eius orphani, & vxor eius vidua, commotus commoueatur ipse, & filij eius mendicent, & eijciantur de habitationibus suis, scrutetur etiam fœnerator omnem substantiam eius, & diripiant alieni labores eius: Orbis terrarum pugnet contra eum, & cuncta elementa sint ei contraria, & omnium Sanctorum quiescentium merita illum confundant.

Obseruatoribus huius Decreti, Papa precatur Dei gratiam, & peccatorum veniam.

§. Obseruatores autem huius nostri decreti, Omnipotentis gratia protegat, & auctoritas beatorum Apostolorum Petri, & Pauli, ab omnium peccatorum vinculis absoluat.

ALEXANDER III.

In Concilio Lateranensi.

SVMMARIVM.

Electus in Romanum Pontificem à duobus partibus Cardinalium, nulla exceptione obstante est Papa, electus autem à minori numero, gerens se pro Papa, incidit vnà cum sibi adhærentibus in pœnas hic contentas.

Edita Anno salut. 1180. & refertur in c. licet, de elect.

Licet de vitanda discordia in electione Romani Pontificis manifesta satis à Prædecessoribus nostris constituta manauerint; quia tamen sæpè post illa, per improbæ ambitionis

tionis audaciam, grauem passa est Ecclesia scissuram, nos etiam ad malum hoc euitandum, de consilio fratrum nostrorum, & sacri approbatione Concilij, aliquid decreuimus adiungendum.

Statuimus ergo, vt si fortè (inimico homine superseminante zizaniam) inter Cardinales de substituendo Summo Pontifice non potuerit esse plena concordia, & duabus partibus concordantibus, pars tertia concordare noluerit, aut sibi alium præsumpserit nominare, ille absque vlla exceptione ab vniuersali Ecclesia, Romanus Pontifex habeatur, qui à duabus partibus electus fuerit, & receptus. Si quis autem de tertiæ partis nominatione confisus, quod de ratione esse non potest, sibi nomen Episcopi vsurpauerit, tàm ipse, quàm ij, qui eum receperint, excommnnicationi subiaceant, & totius sacri ordinis priuatione mulctentur, ita vt viatici etiam eis (nisi tantùm in vltimis communio denegetur, & si non resipuerint, cum Dathan, & Abyron) quos terra viuos absorbuit, accipiant portionem. Præterea si à paucioribus, quàm à duabus partibus aliquis electus fuerit; ad Apostolatus officium, nisi maior concordia intercesserit, nullatenus adsumatur, & prædictæ pœnæ subiaceat, si humiliter noluerit abstinere.

Ex hoc tamen nullum canonicis Constitutionibus, & alijs Ecclesijs præiudicium generetur, in quibus maioris, & sanioris partis debet sententia præualere; quia quod in eis dubium venerit, superioris poterit iudicio deffiniri. In Romana verò Ecclesia speciale aliquid constituitur, quia non poterit ad superiorem recursus haberi.

GREGORIVS X.

In Concilio Lugdunen.

SVMMARIVM.

Ponitur causa Constitutionis, & iuris veteris conseruatio.

VBI periculum maius intenditur, ibi procul dubio est pleniùs consulendum. Quam grauibus autem sit onusta dispendijs, quot, & quantis sit plena periculis, Ecclesiæ Romanæ prolixa vacatio, exacti cosideratio temporis edocet, & considerata prudenter illius temporis discrimina manifestant. Hinc nos euidens euocat ratio; vt (dum reformandis etiam minoribus nostra solerter vacat intentio) ea, quæ periculosiora sunt,

Edita Ann. salut. 1274. refertur in cā vbi periculū de elect. in 6.

nequa-

nequaquam absque remedio reformationis accommodè relinquamus. Ideoquè omnia, quæ pro euitanda discordia in electione Rom. Pontificis; à nostris sunt prædecessoribus, & præcipuè à fel. rec. Alexandro Papa III. salubriter instituta: omnino immota in sua firmitate manere censentes: nihil enim illis detrahere intendimus, sed quod experientia deesse probauit, præsenti Constitutione supplere.

Ponitur quomodo debeat fieri Romani Pontificis electio quando moritur in Ciuitate in qua cum sua Curia residebat.

§. Hoc Sacro Concilio approbante statuimus, vt si eundem Pontificem (in Ciuitate in qua cum sua Curia residebat) diem claudere contingat extremum; Cardinales, qui fuerint in ipsa Ciuitate præsentes, absentes expectare decem diebus tantummodo teneantur, quibus elapsis (siue absentes venerint, siue non) ex tunc omnes conueniant in Palatio, in quo idem Pontifex habitabat, contenti singuli, singulis tantummodo seruientibus Clericis, vel Laicis, prout duxerint eligendum, illis tamen, quibus patens necessitas id suggerit indulgeri, duos habere permittimus, eisdem electionis arbitrio reseruato. In eodem autem Palatio vnum Conclaue nullo intermedio pariete, seu alio velamine, omnes inhabitent in communi, quod reseruato libero ad secretam cameram aditu, ita claudatur vndique vt nullus illud intrare valeat, vel exire. Nulli ad eosdem Cardinales aditus pateat, vel facultas secretè loquendi cum eis, nec ipsi aliquos ad se venientes admittant, nisi eos, qui de voluntate omnium Cardinalium inibi præsentium, pro ijs tantum, quæ ad electionis negocium pertinent vocarentur. Nulli etiam fas sit, ipsis Cardinalibus, vel eorum alicui, nuncium mittere, vel scripturam. Qui verò contrà fecerit, scripturam mittendo, vel nuntium, aut cum aliquo ipsorum secretè loquendo, ipso facto sententiam excommunicationis incurrat. In Conclaui tamen prædicto, aliqua fenestra competens dimittatur, per quam eisdem Cardinalibus ad victum commodè necessaria ministrentur; sed per eam nulli ad ipsos patere possit ingressus; verùm si, quod absit, intra tres dies postquam, vt prædicitur, Conclaue præfatum ijdem Cardinales intrauerint, non fuerit ipsi Ecclesiæ de Pastore prouisum; per spacium quinque dierum immediatè sequentium, singulis diebus tàm in prandio, quàm in cœna vno solo ferculo sint contenti: quibus (prouisione non facta) de-

decursis, ex tunc tantummodo panis, vinum, & aqua ministrentur eisdem, donec eadem prouisio subsequatur. Prouisionis quoque huiusmodi pendente negocio, dicti Cardinales, nihil de camera Papæ recipiant, nec de alijs eidem Ecclesiæ tempore vacationis obuenientibus vndecunque, sed ea omnia ipsa vacatione durante, sub eius (cuius fidei, & diligentiæ camera eadem est commissa) custodia maneant, per eum dispositioni futuri Pontificis reseruanda. Qui autem aliquid receperint, teneantur ex tunc à receptione quorumlibet reddituum ad eos spectantium abstinere, donec à receptis taliter plenariam satisfactionem impendant. Ijdem quoque Cardinales accelerandæ prouisioni sic vacent attentiùs, quòd se nequaquam de alio negocio intromittant: nisi forsan necessitas adeò vrgens incideret, quod eos oporteret de terra ipsius Ecclesiæ defendenda, vel eius parte aliqua prouidere, vel nisi aliquod tam grande, & tàm euidens periculum immineret, quòd omnibus, & singulis Cardinalibus præsentibus concorditer videretur illi celeriter occurrendum. Sanè, si aliquis ex prædictis Cardinalibus Conclaue prædictum (vt supra exprimitur) non intrauerit, aut intrans, absque manifesta causa infirmitatis exierit, ipso minimè requisito, nec in eiusdem electionis negocio vlteriùs admittendo, per alios ad eligendum Summum Pontificem liberè procedatur. Si verò infirmitate superueniente, idem Conclaue ex eis aliquem exire contingat, ipsa etiam infirmitate durante, poterit eius suffragio non requisito, ad electionem procedi, sed si ad alios (post sanitatem sibi redditam) seu ante, redire voluerit, vel etiam si alij absentes, quos per decem dies diximus expectandos, superuenerint, re integra, videlicet, antequam eidem Ecclesiæ sit de Pastore prouisum: in eodem negocio, in illo statu, in quo ipsum inuenerint, admittantur, præmissa tam de clausura, quàm de seruientibus, cibo, ac potu, & reliquis cum alijs seruaturi.

Quid iuris, quando moritur Romanus Pontifex extra Ciuitatem, in qua erat Curia.

§. Porrò, si quando Romanum Pontificem extrà Ciuitatem prædictam (in qua erat cum sua Curia residens) contigerit ab hac luce migrare, teneantur Cardinales in Ciuitate, in cuius territorio, siue districtu idem Pontifex obijt, conuenire, nisi sit forsitam interdicta, vel contra Ecclesiam Romanam in aperta rebellione persistat, quo casu in alia viciniori conueniant, quæ similiter nec in-

interdicto subiaceat, nec sit (vt prædicitur) apertè rebellis. In hac etiam Ciuitate tàm quò ad expectationem absentium, quàm quò ad habitationem communem, clausuram, & cætera omnia in domo Episcopali, vel alia qualibet eisdem Cardinalibus deputanda: eadem obseruentur, quæ superiùs obeunte dicto Pontifice in ea, in qua cum sua Curia residebat, sunt expressa.

Dat executores huic iuri cum pœnis.

§. Præterea (quia parùm est iura condere, nisi sit qui eadem tueatur) adijciendo sancimus, vt Domini, alijquè Rectores, & Officiales Ciuitatis illius, in qua Romani Pontificis electio fuerit celebranda: auctoritate nostra, & eiusdem approbatione Concilij potestate sibi tradita, præmissa omnia, & singula plenè, ac inuiolabiliter sine fraude, ac dolo aliquo, faciant obseruari: nec Cardinales vltra, quàm præmittitur, arctare præsumant. Super his autem taliter obseruandis statim, audito Summi Pontificis obitu, coram Clero, & populo vniuerso Ciuitatis ipsius ad hoc specialiter conuocandis, præstent corporaliter iuramentum. Quòd si præmissa diligenter non obseruauerint, aut fraudem in eis, vel circa ea commiserint, cuiuscunque sint præeminentiæ, conditionis, aut status, omni cessante priuilegio, eo ipso sententiam excommunicationis incurrant, & perpetuò sint infames, nec vnquam eis portæ dignitatis pateant, nec ad aliquod publicum officium admittantur. Ipsos insuper feudis, & bonis cæteris, quæ ab eadem Romana Ecclesia, vel quibuslibet alijs Ecclesijs obtinent, ipso facto decernimus esse priuatos; ita quod ad Ecclesias ipsas plenè, ac liberè reuertantur, administratorum earundem Ecclesiarum arbitrio sine contradictione aliqua disponenda, Ciuitas verò prædicta, non solùm sit interdicto supposita, sed & Pontificali dignitate priuata.

Obtestatur Cardinales, vt in electione Romani Pontificis deponant omnem priuatum affectum, & cassat omnia pacta, obligationes, & iuramenta, quæ data, vel facta essent de aliquo eligendo.

§. Cæterùm quia cum arbitrium, vel inordinatus captiuat affectus, vel ad certum aliquod obligationis cuiusque necessitas adigit, cessat electio, dum libertas adimitur eligendi, Cardinales eosdem obsecrantes per viscera misericordiæ Dei nostri: per aspersionem sui pretiosi Sanguinis obtestamur, vt pensantes attentiùs quid eis imminet cùm agitur de creatione Vicarij Iesu Christi, suc-

successoris Petri, rectoris vniuersalis Ecclesiæ, gregis dominici directoris, omni priuatæ affectionis inordinatione deposita, & cuiuslibet pactionis, conuentionis, obligationis necessitate, necnon condicti, & intendimenti contemplatione cessantibus, non in se reciprocent considerationis intuitum, vel in suos, non quæ sua sunt, quærant, non commodis priuatis intendant, sed nullo arctante ipsorum in eligendo iudicium, nisi Deo, puris, & liberis mentibus nuda electionis conscientia vtilitatem publicam liberè prosequantur, omni conatu, & solicitudine, prout possibilitas patitur, id acturi tantummodo, vt eorum ministerio acceleretur vtilis, & pernecessaria totius mundi prouisio, idoneo celeriter eidem Ecclesiæ sponso dato. Qui autem secus egerint, diuinæ subiaceant vltioni, eorũ culpa (nisi graui propter hoc peracta pænitentia) nullatenus abolenda. Et nos nihilominus pactiones, cõuentiones, obligationes, condicta, & intendimenta omnia, siue iuramentũ siue cuiuslibet alterius fuerint vinculo firmitatis innixa, cassamus, irritamus, & viribus decernimus omninò carere, ita quòd nullus ad illa obseruanda quomodolibet sit adstrictus, nec quisquam ex eorum transgressione notam vereatur fidei non seruatæ, sed non indignæ laudis titulum potiùs mereatur, cùm lex etiam humana testetur, Deo magis transgressiones huiusmodi, quàm iusiurandi obseruationes acceptas.

Monet omnes fideles, vt statim audita Summi Pontificis morte, eius celebrent exequias, & quotidie orent pro vigili, concordi, & vtili prouisione Romanæ Ecclesiæ. Prælati autem in suis prædicationibus ipsos subditos ad hoc hortentur, & eis frequentiam orationum, & obseruantiam ieiuniorum indicent.

§. Quia verò fidelibus non est tam de sollicita quantumcunque intentione fidendum, quàm de instantia orationis humilis, & deuotæ sperandum, huic adijcimus sanctioni, vt in omnibus Ciuitatibus, cæterisque locis insignibus, vbi primùm de memorati Pontificis obitu certitudo claruerit, à clero, & populo, solemnibus pro eo exequijs, celebratis, singulis diebus (donec de ipsius Ecclesiæ prouisione indubitanter rumor pertulerit veritatem) humiles preces fundantur ad Dominum, apud eum deuotis orationibus insistatur, vt ipse, qui concordiam facit in sublimibus suis, sic efficiat eorundem Cardinalium corda in eligendo concordia, quòd prouisio celer, concors, & vtilis (prout animarum salus exigit, &

totius orbis requirit vtilitas) ex ipsorum vnanimitate sequatur. Et ne tam salubre præsentis sanctionis edictum, ignorantiæ negligi prætextu contingat, districtè præcipimus, vt Patriarchæ, Archiepiscopi, Episcopi, & alij Ecclesiarum Prælati, cæterique quibus concessum est proponere verbum Dei, Clerum, & populum, propter hoc specialiter frequentiùs congregandos, in suis sermonibus ad supplicum precum suffragia pro celeri, & fælici exitu tanti negotij frequentanda solerter hortentur, & ipsis eadem auctoritate, non solùm orationum frequentiam, sed obseruantiam (prout circumstantię pensandę suaserint) ieiuniorum indicant.

CLEMENS V.

In Concilio Viennensi.

SVMMARIVM.

Cetus Cardinalium sede vacante iurisdictionem Papalem non exercet, nisi in quantum permittit Concilium Lugdunense, nec illud, vel eius partem alterare potest.

Edita Ann. salut. 1310. refertur inter Clementinas, Ne Romani, de elect.

NE Romani electioni Pontificis, indeterminata opinionum diuersitas, aliquod possit obstaculum, vel dilationem afferre. Nos inter cætera præcipuè attendentes, quòd lex superioris per inferiorem tolli non potest, opinionem astruere (sicut accepimus) satagentem, quòd Constitutio fel. record. Gregorij Papæ X. Prædecessoris nostri, circa electionem præfatam edita in Concil Lugdunen. per cætum Card. Romanæ Ecclesiæ (ipsa vacante) modificari possit, corrigi, vel immutari, aut quicquam ei detrahi, siue addi, vel dispensari quomodolibet circa ipsam, seu aliquam eius partem, aut eidem etiam renunciari per eum tanquam veritati non consonam; de frat. nostrorum consilio reprobamus, irritum nihilominus, & inane decernentes, quicquid potestatis, aut iurisdictionis ad Romanum, dum viuit Pontificem pertinentis (nisi quatenus in Constitutione prædicta permittitur) cætus ipse duxerit (eadem vacante Ecclesia) exercendum.

Officium Camerarij, vel Pœnitentiariorum Papæ durat eo mortuo, quòd si deficiant, poterit cætus Cardinalium pro tempore vacationis alios subrogare.

§. Eo tamen prouiso, quòd si eiusdem Ecclesiæ Camerarium, aut Maiorem, vel aliquos alios ex Pœnitentiarijs (quorum offi-

cium

cium per obitum eiuſdem Pontificis nolumus expirare) per mortem, vel aliàs deficere quouis modo contingat, valeat idem cætus ad tempus vacationis huiuſmodi pro numero deficientium, vel ampliori etiam, quantum ad pœnitentiarios (ſi hoc eidem cætui concorditer expedire videbitur) alios ſubrogare.

Determinans Diœceſim intelligi id, quod in Concilio dicitur de Territorio, & Diſtrictu, ſtatuit moriente Papa extra curiam, ipſius electionem fieri debere, in loco vbi erat cauſarum, & litterarum audientia, licèt ſuſpenſa, niſi priùs ordinatum eſſet de curia transferenda.

§. Sanè, cùm iuxta Conſtitutionem prædictam, Papa extra Ciuitatem, in qua cum ſua erat curia moriente, in Ciuitate, in cuius Diſtrictu, ſeù Territorio moritur, ſit regulariter ſucceſſoris electio celebranda, Diſtrictus, ſeù Territorij nomine, Diœceſim hoc caſu intelligendam fore cenſemus. Eo autem adiecto, quòd ſi in certo loco cauſarum, & literarum Apoſtolicarum audientia rem nente, Papam alibi mori contingat, non ibi, ſed vbi prædicta fuerit audientia, memorata electio celebretur, etiamſi eadem audientia tempore mortis huius vacare noſcatur, niſi fortè ante mortem eandem, ordinatum eſſet per Papam de curia transferenda, quo caſu ſeruetur prouiſio Conſtitutionis prædictæ.

Prouidet caſui, quo contingeret Cardinales omnes exire Conclaue.

§. Porrò ſi Romano non electo Pontifice, Cardinales omnes ſimul, vel ſucceſſiuè (quod abſit) exire contingeret Conclaue deputatum eiſdem: ij (ad quos pertinet executio Conſtitutionis prędictæ) illos ex ipſis, quibus infirmitas corporis, aut nota debilitas excuſationem non dabit, idem Conclaue (quàm citò potuerint) reintrare compellant: Pœnas in dicta Conſtitutione contentas (niſi hoc fecerint) incurſuri. Cardinales autem huiuſmodi Conclaue reintrantes, ad electionem iam dictam procedant, & aliàs Conſtitutionem præfatam obſeruent, ſecundùm ſtatum, in quo erant in eodem Conclaui, quando ipſum, vt præmittitur exiuerunt.

Statuit Cardinales per exceptionem excommunicationis, ſuſpenſionis, vel interdicti, ab electione non repelli.

§. Cæterùm, vt circa electionem prædictam, eo magis vitentur diſſenſiones, & ſchiſmata, quò minor eligentibus aderit diſſidendi facultas, decernimus, vt nullus Cardinalium cuiuslibet excommu-

municationis, suspensionis, aut interdicti prætextu, à dicta valeat electione repelli: iuribus alijs circa electionem eandem hactenus editis, plenè in suo robore duraturis.

Electos, & alios (qui mittere, vel ire tenentur ad curiam) adstringit ad id, sede vacante.

§. Verùm, quia tam ex prouisis remedijs, quàm ex orationibus ad Deum super huius negotio effundendis, quòd breuiter huiusmodi celebretur electio, pręsumendum est probabiliter, & sperandum. Statuimus, vt electi, & alij, qui ex quacunque causa ad Sedem Apostolicam venire, vel mittere sunt adstricti, ad ipsam cùm vacat, ac si non vacaret, venire, vel mittere teneantur.

BVLLA CLEMENTIS PAPÆ VI.

SVMMARIVM.

Refertur dispositio decretalis Gregorij X. in Concil. Lugdunen. de electione Romani Pontificis, circa locum, seruos Cardinalium, Conclaue, & cibos.

Edita Ann. salut. 1351.

Licet in Constitutione à felic. record. Gregorio Papa X. Prædecessore nostro, super electione Romani Pontificis edita, in Concilio Lugdunensi inter cætera caueatur expręsè, quòd si eundem Pontificem in Ciuitate, in qua cum sua curia residebat, diem claudere contingat extremum, Cardinales in Palatio, in quo idem Pontifex habitabat, omnes conueniant, & in eo singuli, singulis tantummodo, nisi illi, quibus ex patenti necessitate duo permittuntur haberi, contenti seruientibus Clericis, vel Laicis, prout elegerint, vnum conclaue nullo intermedio pariete, vel alio velamine inhabitent in communi. Et quòd diebus certis non facta prouisione de Pastore decursis, panis, vinum, & aqua tantùm eisdem Cardinalibus donec subsequetur prouisio, ministretur.

Cardinales in Conclaui possunt habere duos seruos Clericos, vel Laicos.

§. Quia tamen sicut frequenti multorum assertione, & in Cardinalatu constitutorum percepimus, nonnulli ex Cardinalibus in obseruatione Constitutionis ipsius grauati aliàs nimium extiterunt, multi quoque ex ipsis duos in dicto Conclaui habuerint

rint seruientes, non absque scrupulo conscientiæ, propter ambiguitatem dictorum verborum, videlicet, quibus ex patenti necessitate, duo permittuntur haberi, in dicta Constitutione, vt præmittitur contentorum. Nos prouidere super his cupientes, ex his, & certis alijs causis rationabilibus, quæ nostrum ad id animum induxerunt, rigorem Constitutionis ipsius, & etiam ad Fratrum nostrorum supplicationem, in his prouidimus temperandum, auctoritate Apostolica statuentes, quòd Cardinales postquam Conclaue huiusmodi, seù clausuram pro dicta electione celebranda intrauerint, singuli duos seruientes tantùm Clericos, vel Laicos, possint habere, prout duxerint eligendos.

Cardinales in Conclaui in prandio, & in cœna vnum ferculum tantùm possunt habere cum alijs, quæ ad condimentum, vel saporem pertinent, & nullus Cardinalis potest vesci de alterius ferculo.

§. Ac etiam singulis, præter panem, vinum, & aquam in prandio, & in cœna, vnum dumtaxat ferculum, seù missum carnium vnius speciei tantummodo, aut piscium, seù ouorum, cum vno potagio de carnibus, vel piscibus principaliter non confectis, & decentibus salsamentis habere valeant, vltra carnes salitas, & herbas crudas, ac caseum, fructus, siue electuaria; Ex quibus tamen nullum specialiter ferculum conficiatur, nisi ad condimentum fieret, vel saporem. Nullus verò eorum de alterius ferculo vesci possit.

Cardinales in Conclaui possunt habere velamina simplicium cortinarum, vt honestiùs possint quiescere in suis lectis.

§. Liceat etiam eis ex decentia honestatis, habere in clausura huiusmodi, cùm in lectis quiescendi causa, vel dormiendi, esse voluerint, dumtaxat intermedia, seù velamina simplicium tantummodo cortinarum.

Derogatur Constitutionibus contrarijs.

§. Prædictis, & fel. mem. Clementis Papæ V. Prędecessoris nostri, & alijs Constitutionibus Apostolicis contrarijs, quibus per hoc in alijs derogare nolumus, non obstantibus quibuscunque.

Nulli ergo &c. Dat. Auenione octauo idus Decembris Pontificatus nostri Anno decimo.

BVLLA IVLII PAPÆ II.

SVMMARIVM.

Electio Papæ per ſimoniam eſt nulla, & ſic electus quamuis in concordia Cardinalium, & horum nemine diſcrepante, eſt Apoſtaticus, & vt ſimoniacus, & Hereſiarcha habetur, & eſt priuatus omnibus officijs, beneficijs cuiuſcunque generis, atque etiam priori Cardinalatus honore, & perpetuò ad omnia prædicta inhabilis efficitur, & contra ipſum à quocumque Cardinali poteſt opponi de ſimoniaca labe, & ſicut de vera, & indubitata hæreſi.

Edita Ann. ſalut. 1505.

CVM tam diuino, quàm humano iure, in ſpiritualibus pręcipuè, deteſtabiliter ſit ſimonię labes prohibita, & longè magis in electione Romani Pontificis Vicarij Ieſu Chriſti D. N. abominabilis ſit, & vniuerſali Eccleſię perniciosa. Nos, qui regimini eiuſdem vniuerſalis Eccleſię meritis imparibus annuente Domino pręſidemus, cupientes, quantùm cum Deo poſſumus in pręmiſſis pro tantę rei neceſſitate, ac periculi magnitudine, vt tenemur, inpoſterum ſalubriter prouidere, de Fratrum noſtrorum S. R. E. Cardinalium conſilio, & vnanimi conſenſu, hac noſtra perpetuò valitura Conſtitutione, Apoſtolica auctoritate, & de poteſtatis noſtrę plenitudine, ſtatuimus, ordinamus, decernimus, & definimus, quòd ſi, quod Deus pro ſua clementia, & ineffabili bonitate auertat, contigerit, poſtquam nos, vel Succeſſores noſtros ſucceſſiuè, ipſe Deus ab huiuſmodi vniuerſalis Eccleſię regimine abſoluerit, humani generis inimico procurante, & ambitione, vel cupiditate ad hoc inclinante, ſeù impellente, electionem Romani Pontificis ab eo, quem eligi contigerit, vel ab aliquo, ſeù aliquibus de cętu Cardinalium quomodolibet votum dantibus, per ſimoniacam hęreſim in dando, promittendo, vel recipiendo pecunias, bona cuiuſque generis, caſtra, officia, vel beneficia, ſeù promiſſiones, & obligationes, commiſſam, per ſe vel alium, ſeù alios quomodocunque & qualitercunque etiam in duarum partium, vel omnium Cardinalium vnanimi concordia, quomodolibet etiam per viam aſſumptionis, vnanimiter nemine diſcrepante, etiam ſine ſcrutinio facta, celebrari, vel fieri, non ſolum huiuſmodi electio, vel aſſumptio, eo ipſo nulla exiſtat, & nullam eidem ſic electo, vel aſſumpto, adminiſtrandi in ſpiritualibus, & temporalibus facultatem tribuat, ſed etiam contra dictum ſic electum, vel aſſumptum, de ſimoniaca

la-

labe, à quocunque Cardinali, qui eidem electioni interfuerit, opponi, & excipi possit, sicut de vera, & indubitata hęresi, ita quòd à nullo pro Romano Pontifice habeatur, quinimo ipse sic electus, à priori suo Cardinalatus, & alio quocunque honore, Ecclesijs Cathedralibus etiam Metropolitanis, & Patriarchalibus, Monasterijs, dignitatibus, & alijs quibuscunque beneficijs, & pensionibus, quę tunc obtinebat in titulum, vel in commendam, aut aliàs quomodocunque eo ipso, absque alia declaratione, priuatus existat, & idem electus non Apostolicus, sed Apostaticus, & tanquam simoniacus, & Hæresiarcha,& ad prędicta omnia, & singula perpetuò inhabilis habeatur.

Electio Papæ per simoniam, non conualidatur per inthronizationem, temporis cursum, adorationem, aut obedientiam Cardinalium.

§. Nec huiusmodi simoniaca electio per subsequentem ipsius inthronizationem, seù temporis cursum, aut etiam omnium Cardinalium adorationem, seu obedientiam, vllo vnquam tempore conualescat.

Licet omnibus Cardinalibus, Clero, Populo Romano, & omnibus Officialibus ab obedientia Papæ electi per simoniam impunè discedere.

§. Liceatque omnibus, & singulis Cardinalibus etiam illis, qui huic simoniacæ electioni, seu assumptioni consenserint, etiam post inthronizationem,& adorationem,seu obedientiam, ac etiam vniuerso Clero, & Populo Romano, necnon subditis, & S. Angeli de Vrbe, ac quarumuis aliarum Romanæ Ecclesiæ arcium Præfectis, Castellanis, Capitaneis, & alijs Officialibus quocunque homagio, seu iuramento, vel cautione præstitis, non obstantibus, à talis electi, etiam inthronizati, obedientia, & deuotione, impunè, & quandocunque discedere (ipsis Fidei Romanæ Ecclesiæ, & obedientiæ futuri Romani Pontificis canonicè intrantis, nihilominus astrictis permanentibus) & eum, vt magum, ethnicum, publicanum, & hæresiarcham euitare.

Cardinales possunt contra electum Papam per simoniam implorare auxilium brachij secularis si se ingesserit in administratione, nec ob id schismatici fiunt.

§. Ad cuius quoque confusionem, possint Cardinales qui præfatæ electioni se opponere voluerint, si præsumpserit se regimini vniuersalis Ecclesiæ, prætextu talis electionis ingerere, auxilium brachij secularis contra eum implorare. Nec tales ab eius obe-

dien-

dientia discedentes, tanquam tunicæ Domini scissores, aliquarum propter dictum discessum pœnarum, seu censurarum vltioni subiaceant.

Imponitur pœna priuationis beneficiorum, & dignitatum quorumcunque etiam Cardinalatus, Cardinalibus eligentibus Papam per simoniam.

§. Cardinales verò, qui eum sic simoniacè elegerint, à suis ordinibus, & etiam Cardinalatus titulis, & honore, ac quibuscunque Patriarchalibus, Archiepiscopalibus, Episcopalibus, & alijs, Prælaturis, ac dignitatibus, & beneficijs, quæ in titulum, vel commendam tunc obtinebant, vel in quibus, seu ad quæ ius tunc habebant, absque alia declaratione, priuati existant, nisi ab illo penitùs & cum effectu discesserint, & reliquis Cardinalibus qui huiusmodi simoniæ non consenserint, infra terminum octo dierum, postquam fuerint ab eis requisiti, personaliter si fieri poterit, aliàs per edictum publicum, se absque fictione, vel fraude vniuerint, & coniunxerint. Et tunc si præfatis alijs Cardinalibus se vniuerint, & coniunxerint, in pristinum statum, & ad pristinos honores, & dignitates etiam Cardinalatus, ac Ecclesias, & beneficia, quibus præerant, & quæ obtinebant, reintegrati, rehabilitati, ac restituti, & repositi, ab huiusmodi simoniæ labe, & censuris, ac pœnis ecclesiasticis quibuscunque absoluti eo ipso existant.

Imponuntur pœnæ contra mediatores electionis Papæ per simoniam.

§. Mediatores verò, proxenetæ, trapezitæ, tam Clerici, quàm Laici, cuiuscunque dignitatis, qualitatis, & ordinis fuerint, etiam Patriarchali, Archiepiscopali, siue Episcopali, vel alia seculari, mundana, siue ecclesiastica dignitate præditi, etiam quorumcunque Regum, & Principum oratores, vel Nuncij, huius simoniacæ electionis participes, sint omnibus suis Ecclesijs, beneficijs, prælaturis, & feudis, ac alijs quibuscunque honoribus, & bonis, eo ipso priuati, & ad similia inhabiles, ac etiam actiuè, & passiuè intestabiles, & eorum bona ipso facto, adinstar reorum criminum læsæ Maiestatis, Fisco Apostolicæ Sedis applicentur, & deuoluantur, si prædicti delinquentes ecclesiastici fuerint, vel aliàs Romanæ Ecclesiæ subditi. Bona verò, & feuda taliter delinquentium, non subditorum secularium, in partibus existentia, Fisco secularis Principis in cuius territorio bona sita fuerint, ipso facto similiter applicentur. Ita tamen quòd si infra tres menses, à die quo

no-

notum fuerit, illos simoniam commisisse, vel participasse, Principes dicta bona Fisco suo actualiter non applicauerint, ex tunc illa, Fisco Ecclesiæ Romanæ applicata censeantur, & sint, eo ipso; absque aliqua similiter declaratione.

Annullantur omnes obligationes simoniacæ, interuenientes in electione Romani Pontificis.

§. Promissiones quoque & obligationes, siue sponsiones propterea quandocunque etiam ante tempus dictæ electionis, etiam extra personas Cardinalium per quoscunque alios quomodocunque factæ, cum quauis inexcogitabili solemnitate, & forma, etiam iurata, conditionales, siue euentuales, & in forma excommissarum ex quacunque causa, etiam depositi, mutui, cambij, confessionis de receptis, donationis, arrendamenti, vel venditionis, permutationis, vel alterius cuiuscumque contractus, etiam in ampliori forma Cameræ Apostolicæ, factæ; sint nullæ, & inualidæ, & ad eligendum inefficaces, nullusque illarum vigore cogi, vel constringi possit, in iudicio, vel extra, liceatque omnibus ab illis impunè absque aliquo metu, siue periurij, nota, recedere.

Cardinales non complices, in electione Papæ simoniaca, alium possunt eligere, & Concilium conuocare.

§. Et insuper liceat Cardinalibus, qui electioni prædictæ simoniacæ interfuerint, & à præfato sic electo discesserint, adhibitis secum alijs Cardinalibus, qui huiusmodi simoniacæ electioni consenserunt, & postea eisdem Cardinalibus in dicta simonia non complicibus se vniuerint, si se cum eisdem vnire voluerint, alioquin sine eis ad alterius nihilominus Pontificis electionem, non expectata alia sententia declarationis simoniacæ electionis huiusmodi, eadem tamen præsente nostra Constitutione semper in suo robore permanente, liberè, aliàs tamen canonicè, deuenire, & Concilium etiam generale inducere, & conuocare in loco idoneo, prout eis videbitur expedire.

Derogatur Constitutionibus contrarijs.

§. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, & præcipuè fel. record. Alexandri Papæ III. quæ incipit, Licet de vitanda discordia, & aliorum Romanorum Pontificum Prædecessorum nostrorum, etiam in Concilijs generalibus editis, ceterisque contrarijs quibuscunque.

Excommunicantur Card. si contrafecerint huic constitutioni, additur decretum irritans, & aliæ solitæ clausulæ, & constitutio iubetur publicari.

§. Inhibentes postremò omnibus, & singulis S. R. E. Cardinalibus, qui pro tempore erunt, & eorum Sacro Collegio, ne Apostolica Sede vacante, prædictis contrauenire, vel contra præmissa, vel aliquod præmissorum statuere, disponere, & ordinare, vel aliquo modo facere, seu attentare præsumant, quocunque exquisito colore, vel causa, sub excommunicationis latæ sententiæ pœna, quam ipso facto incurrant, & à qua non nisi per Romanum Pontificem canonicè electum absolui possint, nisi in mortis articulo.

Decernentes ex nunc irritum, & inane, si secus super his, vel aliquo præmissorum à quoquam scienter, vel ignoranter, etiam per nos, contigerit attentari.

Vt autem præsentis constitutionis, decreti, statuti, ordinationis, ac inhibitionis nostræ huiusmodi tenor ad omnium notitiam deducatur, volumus præsentes litteras nostras in valuis Basilicæ Principis Apostolorum, necnon Cancellariæ, ac acie Campi Floræ affigi, nec aliam earundem litterarum publicationis solemnitatem requiri, aut expectari debere, sed huiusmodi affixionem pro solemni publicatione, & perpetuo robore sufficere.

Nulli ergo omninò hominum liceat, hanc paginam nostrorum constitutionis, ordinationis, statuti, decreti, diffinitionis, applicationis, approbationis, & inhibitionis infringere, vel ei ausu temerario contraire: Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius, se nouerit incursurum. Datum Romæ apud S. Petrum anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo quinto 19. Kal. Febr. Pontificatus Nostri Anno Secundo.

BVLLA PAVLI PAPÆ IV.

SVMMARIVM.

Detestatur crimen ambitus, rationibus, & auctoritatibus diuini, & humani iuris.

Edita Ann. salut. 1558.

CVm secundum Apostolum nemo debeat sibi honorem assumere, sed qui tanquam Aaron vocatur à Deo; facilè ab omnibus iudicari potest, quàm grauiter excedant, errent, & peccent, qui tam inferiores, quàm superiores dignitates Eccle-

clesiasticas, & ipsam denique Beati Petri Sedem, ac Apostolicæ dignitatis culmen, & apicem, a Deo Optimo Maximo, à quo omnia bona procedunt, nulla prorsus humana ope, nec cuiusuis auxilio, consilio, vel fauore interueniente, prouenire non arbitrantur, sed illam tanquam venales, aut aliàs in dispositione mortalium constitutas, diuersis modis, & medijs ambire, & assequi, seu potiùs vsurpare præsumunt. Nam vt Romanæ, & cuiuslibet alterius, tàm ante, quàm post Domini Dei, & Redemptoris Nostri Iesu Christi in terris aduentum, benè institutæ Reipublicæ, de ambitu, & contra ambitus reos, sanctissimè promulgatas, & inuiolabiliter obseruatas leges, ad præsens omittamus, non ne huiusmodi detestabile ambitus scelus, etiam iure diuino grauissimè punitur, cum Absalon, qui Regnum Genitoris sui adhuc viuentis ambiebat, ex mulo cui insederat eleuatus, capillis capitis sui quercui suspensus remansit, & à Ioab tribus lanceis in corde trafixus fuit? Non ne illud Sacrorum Conciliorum à Sancta Dei Ecclesia receptorum, & approbatorum auctoritas, diuersimodè detestatur, & punit, cum quemcunque Presbyterum, aut Diaconum, seu Clericum, qui Papa incolumi, & eo inconsulto, subscriptionem pro Romano Pontificatu accommodare, aut pyctatia promittere, seu Sacramentum præbere tentauerit, aut aliquod suffragium polliceri, vel de hac causa priuatis conuenticulis factis, aliquid deliberare, & decernere præsumpserit, loci sui dignitate, & communione priuandum, anathematisque pœna plectendum censeat, & propter occultas fraudes, & coniurationum huiusmodi secretas insidias, si quis harum actionum particeps, consilia eorum, qui de Pontificali agunt ambitu, ad notitiam Ecclesiæ deferat, & rationabili probatione conuincat, eum non solùm ab omni culpa purgatum remanere, verùm etiam remuneratione non indigna subleuari velit, & statuat, & exinde non modò sacrorum canonum, sed etiam secularium legum interpretes peritissimi, & probatissimi, ambientes Papatum, aut super eo, Papa viuente, & inconsulto, tractantes, seu conuenticulas facientes, crimen læsæ Maiestatis in pr. cap. & simoniacæ hæreseos incurrere decreuerint, non sine clara, & aperta ratione, cùm omnis tractatus de loco, dignitate, & bono alicuius viuentis, eo non consentiente, ab vtroque iure prohibeatur, & reprobetur, præsertim cùm indè præstetur votum captandæ mortis, quod sacri

Alludit ad constitutionē editam in Concil. Rom. sub Symmacho Papa, de qua supra.

canones, & venerandæ leges passim abhorrent, & detestantur. Accedit quòd cùm inter Pontificem, & Ecclesiam contrahatur spirituale coniugum, quod fortius est carnali, grauissimæ pœnæ ex vtriusque iuris censura imponuntur ijs, qui constante matrimonio de alio coniuge tractare præsumunt. Quare cum peccatis exigentibus, plures in dies B. Petri Sedem, nobis viuentibus, & inconsultis ambire, & conuenticulas superindè facere dignoscantur, & ad hoc suffragia S.R.E. Cardinalium obtinere, & quodammodo subharrare procurent, & satagant.

Confirmat, & innouat omnes Constitutiones, & Decreta Conciliorum contra ambientes Papatum emanata.

§. Nos cupientes huiusmodi detestabilia ambitus & illi coniũcta simoniacæ hæreseos, & læsæ Maiestatis crimina: non solùm nostris, sed etiam successorum nostrorum Romanorum Pontificum pro tempore existentium temporibus, perpetuò abolere, & non solùm ex vsu, sed etiam ex mentibus hominum, præsertim in electione Romani Pontificis, qui Domini Dei, & Saluatoris Iesu Christi in terris Vicarius existit, radicitùs euellere, & in præmissis pro tantæ rei necessitate, & periculi magnitudine, vt tenemur salubriter prouidere, habita super his cum Venerabilibus fratribus nostris ipsius S. R. E. Cardinalibus deliberatione matura, de eorum consilio, & vnanimi assensu, hac nostra perpetuò valitura constitutione, Apostolica auctoritate, & de nostræ Apostolicæ potestatis plenitudine, omnes, & singulas excommunicationis, suspensionis, & interdicti, ac priuationis, & quasuis alias sententias, censuras, & pœnas dudum à Romanis Pontificibus prædecessoribus nostris, aut Sac. Conc. seu Sanctorum Patrum nostrorum decretis, statutis, capitulis, canonibus, constitutionibus, & ordinationibus contra sic ambientes quomodolibet latas, & promulgatas approbamus, & innouamus, ac perpetuò obseruari, & in viridi obseruantia si forsan in ea non sint, reponi, & esse debere.

Ponuntur pœnæ grauissimæ contra tractantes de electione futuri Pontificis viuente Papa, & eo inconsulto.

§. Necnon quoscunque in præmissis, tàm nostro, quàm successorum nostrorum prædictorum tempore, publicè, vel occultè, aut áliàs quomodolibet delinquentes cuiuscunque status, gradus, ordinis, conditionis, & præeminentiæ existant, etsi Episcopali, Archiepiscopali, Patriarchali, aut alia maiori Ecclesiastica dignitate,

seu

ſeu Cardinalatus honore, vel mundana, etiam Ducali, Regali, Reginali, aut Imperiali auctoritate, ſiue excellentia præfulgeant, & eorum quemlibet, ſententias, cenſuras, & pœnas prædictas incurrere volumus, atque decernimus. Et nihilominus conſiderantes dignum eſſe, vt quos Dei timor à malo non reuocat, Eccleſiaſticæ ſaltem coerceat ſeueritas diſciplinæ, de ſimilibus conſilio, & aſſenſu, ac auctoritate, & plenitudine poteſtatis volumus, & declarando ſtatuimus, & ordinamus, & decernimus, quòd ſententijs, cenſuris, & pœnis prædictis in ſuo robore, & efficacia remanentibus, ac effectum ſuum ſortientibus, omnes, & ſinguli, tàm clerici, quàm vtriuſque ſexus laici, qui per ſe, vel alios nobis viuentibus, & inconſultis, vel ſcriptis, aut nuncijs, cum aliquo de futuro Pontifice eligendo hactenus tractarunt, vel tentarunt, ſeu impoſterum Romano Pontifice viuente, & inconſulto tractabunt, vel tentabunt, etiamſi, vt præfertur qualificati, & dignitate, honore, & auctoritate, & excellentia prædictis prædití exiſtant; ſint ipſo iure, & facto, abſque alia deſuper ferenda ſententia excommunicati excommunicatione maiori, & maledictione æterna damnati, & ab excommunicatione, & maledictione huiuſmodi per alium, quam per nos, & Romanum Pontificem pro tempore exiſtentem, præterquam in mortis articulo abſolui non poſſint, incurrerintque & incurrant reſpectiuè crimen ſimoniacæ hæreſeos, & læſæ Maieſtatis in primo capite, ac priuationem omnis etiam Epiſcopalis, Archiepiſcopalis, & Patriarchalis, ac cuiuſuis alterius maioris, vel minoris dignitatis, ac Cardinalatus honoris, necnon Ducalis, Regalis, Reginalis, & Imperialis auctoritatis, & excellentiæ, ac omnium, & ſingularum Eccleſiarum, Cathedralium quoq; ac prioratuum, aliorumque beneficiorum, & officiorum Eccleſiaſticorum, cum cura, & ſine cura ſecularium, ac quorumuis ordinum regularium per eorum quemlibet obtentorum, necnon quorumuis fructuum, reddituum, & prouentuum Eccleſiaſticorum, ac penſionum annuarum ſuper ſimilibus fructibus, redditibus, & prouentibus reſeruatorum, & aſſignatorum, ac Regnorum, Dominiorum, feudorum, & bonorum ſpiritualium, & temporalium, vel miſtorum, etiam patrimonialium, & allodialium, necnon iurium patronatus, & iuriſdictionum quarumcunque: careantque voce actiua, & paſſiua, ac effecti ſint, & efficiantur reſpectiuè perpetuò inhabiles, & incapaces omnium

di-

dignitatum, honorum, bonorum, iurium, & legitimorum actuum, perpetuaque infamia vbique gentium sint notati, & notentur respectiuè, nec infamia huiusmodi ab eis aboleri, neque ipsi vllo vnquàm tempore ad vocem, dignitates, honores, bona, iura, & actus huiusmodi, nisi ex speciali verbo, & mandato nostro, seu Romani Pontificis pro tempore existentis, nostra, seu illius manu propria subscripto, ac specifica, & indiuidua, reatus, & culpæ suæ qualitate expressa, restitui possint.

Easdem pœnas grauissimas extendi ad complices huius delicti, nisi reuelauerint huiusmodi delictum.

§. Quodque similes sententias, censuras, & pœnas respectiuè incurrerint, & incurrant ipso iure, & facto, ac sine alicuius sententiæ prolatione, omnes, & singuli etiam, vt præmittitur qualificati, & dignitatibus huiusmodi præditi, cuiusuis sexus, & ordinis existant, qui per se, vel alium, seu alios à die nostræ ad summi Apostolatus apicem assumptionis, vsque in hanc diem in præmissis, aut eorum aliquo quoduis auxilium, consilium, vel fauorem, seu operam, verbis, vel scriptis, aut re, vel facto seu promissione, pollicitatione, suasione, vel his omnibus insimul, aut quouis alio modo, directè, vel indirectè, principaliter, vel incidentaliter præstiterunt, seu in futurum quouis etiam successorum nostrorum Romanorum Pontificum tempore præstabunt, aut in præmissis mediatores, proxenetæ, nuncij, mandatarij, procuratores, seu trapezitæ fuerunt, vel in posterum, vt præfertur erunt, seu aliàs se in præmissis quouis modo intromiserunt, vel immiscuerunt, seu in posterum etiam tempore successorum huiusmodi habebunt, nisi ea nobis, aut successoribus nostris, quorum tempore id continget, vel alteri, cui id per nos, vel successores prædictos commissum fuerit, per se, vel alium, seu alios cùm primum commodè potuerint, reuelauerint, etiamsi in præmissis aliquod aliud auxilium, consilium, vel fauorem aut opem non præstiterint.

Venia conceditur, & præmium reuelantibus hoc crimen.

§. Nos enim ijs, qui præmissa reuelauerint, etiamsi complices fuerint, non solùm veniam, sed etiam gratiam, & præmia pollicemur, prout etiam successores nostros præfatos facturos esse confidimus, ad hoc, vt eorum iudicio, participes tanti criminis valeant coerceri.

Im-

Impugnantes hanc constitutionem, vt illicitam, iniustam, aut iniquam, varijs puniuntur pœnis.

§. Et si quis, vllo vnquam etiam dictorum successorum nostrorum tempore, præsentes litteras, & in eis contenta, quæcunque iniusta, illicita, vel iniqua existere, aut in toto, vel in parte non valere, seu aliquo tempore non valitura esse, vel à nobis sic fieri non potuisse, aut non debuisse, ausu temerario asserere præsumpserit, cuiuscunque dignitatis existat, etiam si Cardinalatus honore, aut Regia, vel Imperiali pręeminentia, & excellentia pręfulgeat, ipso iure, & facto anathematis mucrone percussus sit, & contra eum tanquam verè schismaticum, & hæreticum inquiri, & tanquam talis puniri, eiusque memoria damnari possit.

Derogatur contrarijs constitutionibus, publicatio committitur cum solitis clausulis.

§. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, necnon cuiusuis conclauis capitulis, etiam iuramento, confirmatione Apostolica, vel quauis firmitate alia roboratis, priuilegijs quoque indultis, & litteris Apostolicis sub quibuscunque tenoribus, & formis, ac cum quibusuis etiam derogatoriarum derogatorijs, alijsque efficacioribus, & insolitis clausulis, necnon irritantibus, & alijs decretis, quibusuis personis sub præsentibus comprehensis, per quoscunque Romanos Pontifices prædecessores nostros, ac nos, & Sedem Apostolicam etiam motu proprio, & ex certa scientia, ac simili potestatis plenitudine, aut consistorialiter, seu aliàs quomodolibet concessis, & etiam iteratis vicibus approbatis, & innouatis (quibus omnibus etiam si pro illorũ sufficienti derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus, specialis, specifica, expressa, & indiuidua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quæuis alia expressio habenda, aut aliqua exquisita forma seruanda esset, tenores huiusmodi, ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omisso, & forma in illis tradita obseruata inserti forent, præsentibus pro expressis habentes, illis aliàs in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, & sufficienter derogatum esse decernimus) cæterisque contrarijs quibuscunque.

Vt autem præsentes literæ ad omnium, quorum interest notitiam deducantur, nec aliquis earum ignorantiam prætendere valeat, volumus eas in Basilica Principis Apostolorum de Vrbe, &

Can-

Cancellariæ Apostolicæ, ac in acie Campi Floræ, per aliquos ex Cursoribus nostris publicari, earumque copiam inibi affixam dimitti, necnon publicationem, & dimissionem copiæ affixæ huiusmodi sufficere, & omnes, quos eædem litteræ tangunt arctare, perinde, ac si eis personaliter intimatæ, & notificatæ fuissent.

Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ approbationis, innouationis, declarationis, statuti, ordinationis, derogationis, decretorum, & voluntatum infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius, se nouerit incursurum. Datum Romæ apud S. Petrum Anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo quinquagesimo octauo, Pontificatus nostri anno quarto.

BVLLA PII PAPÆ IV.

SVMMARIVM.

Quanta maturitate, ac diligentia fieri debeat Romani Pontificis electio.

Edita Ann. salut. 1562.

IN eligendis Ecclesiarum Prælatis, quibus & humana & diuina ministeria committuntur, quantam adhiberi curam oporteat, testantur Patrum nostrorum sacratissimæ Constitutiones, quas illi magna seueritate de Episcoporum, & aliorum Prælatorum qualitate ediderunt: propterea quòd à bonis bona omnia, videlicet charitas, vigilantia, ecclesiastica disciplina, denique animarum eis commissarum salus proficisceretur, à malis verò contra, non nisi mala, nempè auaritia, negligentia, fastus, & animarum periculum possit expectari. Quòd si in quibuslibet Ecclesiarum Pastoribus tantoperè prouidendum est, nè quis assumatur indignus, maiorem cèrtè, & perspicaciorem diligentiam in Rom. Pont. eligendo, qui cæteris Pastoribus est præfuturus, & totius Dominici gregis curam habiturus, oportet adhiberi.

Recensentur Pontifices, qui Constitutiones ediderunt de Romani Pontificis electione.

§. Hac sancta meditatione permoti Prædecessores nostri, & præsertim fel. rec. Alexander III. Gregorius X. Clemens V. Clemens VI. & Iulius II. nonnullas Constitutiones sanxerunt ad prouidendum, vt Summorum Pontificum electiones liberè, & rectè, & maturè fierent. Sed quoniam res humanæ semper in deteriùs

pro-

prolabuntur, nisi sit, qui eas assiduè retineat, & conseruet: Verendumque sit, ne aliquando propter earum Constitutionum transgressionem suborti abusus longiùs serpant, & progrediantur.

Cardinales absentes per decem dies expectantur, & interim fiunt exequiæ Pontificis mortui, quarum expensæ taxantur.

§. Nos quantùm cum Deo possumus, futuris casibus, & periculis occurrere volentes, eorundem Prædecessorum nostrorum Constitutiones, tum innouando, tum declarando, & pro rerum, & temporum necessitate supplendo, de fratrum nostrorum vnanimi consilio atque assensu definimus, statuimus, & declaramus, vt cùm Pontificem de hac vita migrare contigerit, Cardinales præsentes, decem tantummodo diebus iuxtà dicti Gregorij Prædecessoris Constitutionem in Concilio Lugdunen. editam, Cardinales absentes expectare teneantur, & interim solitas nouem continuorum dierum exequias, omninò peragant, nec vllo prætextu vlteriùs differant. Et ne quid impedimento esse possit, quò minus exequiæ ipsæ nono die absoluantur, si quando per obseruantiam alicuius magni, & præcipui festi Cardinalibus videretur officium exequiarum intermitti debere; dies illi sic intermissi in numerum nouem dierum nihilominùs computari debeant, & impensa quæ in eis pro exequijs facienda esset, inter pauperes Christi distribuatur. Ac vt superfluis quoque sumptibus, qui iam in immensum excreuerunt, modus imponatur, funus simpliciùs quàm consueuerit fiat, ita vt illius ratione (præter regalia Populo Romano præstari solita) decem millium ducatorum summam pannis lugubribus, & regalibus, tam Camerarij, & Clericorum, ac aliorum Cameralium, quàm aliorum quorumcumque Ministrorum, & Officialium, ac alijs omnibus omninò computatis, impensa non excedat. Summa autem decem millium huiusmodi, vel si Collegio visum fuerit etiam minor, ac nullo modo maior, per três Cardinales antiquiores vnum videlicèt de quolibet ordine, & Camerarium proportionabiliter pro rata distributionis aliàs fieri solitæ, inter prædictos omnes, & singulos diuidatur.

Lapsis decem diebus post Missam de Spiritu Sancto, Cardinales ingrediuntur Conclaue, & ad negocium electionis procedunt, & singulis diebus fieri debet scrutinium, & licet etiam in primo scrutinio accedere.

§. Lapsis verò decem diebus à die obitus Pontificis, ingressus

Conclauis nullatenus prorogetur, aut differatur: sed sequenti die Missa de Spiritu Sancto celebrata, siue Cardinales absentes venerint, siue non, qui fuerint præsentes statim Conclaue ingredi teneantur, & ingredientes ipsi absque mora aliqua, omissa omninò capitulorum confectione primis diebus fieri solitorum, in electionis negocio procedant, & singulis diebus scrutinium fiat, & in primo scrutinio etiam accedere liceat.

Nolentes ingredi Conclave, pœnam Gregorianæ Constitutionis incurrũt.

§. Si qui verò fortè intrare noluerint, vel ingressi absque manifesta infirmitatis causa, iuramenta Medicorum, & à maiori parte Cardinalium per secreta suffragia approbata exiuerint, dictæ Cõstitutionis Gregorij X. pœnam incurrant.

Cardinales præsentes in Conclaui, & extra, lapsis decem diebus, possunt eligere Pontificem.

§. Declarantes nihilominùs, quod postquàm Card. præsentes, alijs Cardinalibus etiam de latere Legatis, aut ex alia quacunque etiam publica causa, etiam cum licentia Summi Pontificis absentibus, vlteriùs non expectatis, post tamen lapsum dictorum decem dierum à morte Pontificis, electionem, siue intrà, siue extrà Conclaue fecerint, electio sic facta ex itineris, aut alterius etiam probabilis, & notorij ipsorum Card. absentium impedimenti prætextu, impugnari minimè valeat, cùm publica vtilitas ex matura electione proueniens, cuiuis alteri rationi præferri debeat.

Potestas Sacri Collegij Sede vacante ponitur.

§. Sedis autem vacatione durante, Collegium Cardinalium in ijs, quæ ad Pont. Max. dum viueret pertinebant, nullam omninò potestatem, aut iurisdictionem habeat, neque gratiam, neque iustitiam faciendi, aut factam per Pontificem mortuum executioni demandandi: sed ea omnia futuro Pontifici reseruare teneatur. Neque de statu temporali S.R.E. neq; de pecunijs Cameræ Apostolicæ, aut Datarij, vel pro solutione debitorum ante obitum Pontificis quomodolibet contractorum, aut aliàs ex quauis causa (casibus infrascriptis dumtaxat exceptis) quicquam disponere, nec contra dictam Gregorij Constitutionem pro seipsis aliquid percipere, nec æs alienum vltra necessarios sumptus præsentibus comprehensos contrahere debeat, neque Camerarius, Thesaurarius, Datiarius, Depositarius, Castellanus Arcis S.Angeli, aut alij Officiales contra harum Constitutionum tenorem Collegio obedire

dire teneantur, siue debeant: quinimò si eis in talibus obtemperauerint, aut ipsi Cardinales, vel Officiales ex eorum officijs contra præmissa aliquid attentare præsumpserint, de suo proprio Cameræ Apost. plenariè satisfacere, & pecunias erogatas restituere, ac quæuis damna ad eligendi Pontificis arbitrium resarcire cogantur. Quod autem expendi possit, erit præfata decem millium ducatorum summa: Illud item quod pro victu familiæ Pontificiæ ante Conclauis ingressum, ac post ingressum, pro pauperum Officialium Palatij tantùm per Camerarium, & Priores ordinum describen. victu, ac etiam pro eleemosynis Sede vacante fieri consuetis, itemque pro defensione terrarum Eccl. vel partis earum, necnon pro regalibus Pop. Rom. & illius Magistratibus, ac custodia Vrbis, & Conclauis, illiusque prouisionibus opportunis necessarium erit. Quæ verò impensa pro defensione terrarum, & locorum Ecclesiæ, & securitate, ac prouisionibus Conclauis facienda sit, Cardinales præsentes per secreta suffragia ordinare debeant, ita vt maioris partis sententia obtineat id, quod obseruandum erit; etiam in Gubernatoribus Vrbis, tam vltra pontem, quã citrà, & alijs Officialibus etiam pro Status Ecclesiastici regimine si opus fuerit eligendis. Si verò vltra prædicta aliquod grande periculum immineret, cui omnibus, & singulis Cardinalibus præsentibus iuxtà ordinationem Gregorij X. aut saltem duabus illorum tertijs partibus per secreta suffragia videretur celeriter occurrendum: tunc Collegium iuxtà maioris partis sententiam similiter per secreta suffragia de remedio opportuno; ac prouidè de necessaria impensa prouidere possit, & debeat.

Tres Cardinales antiquiores, vnus ex quolibet ordine, & Camerarius, occurrentes necessitates proponunt in Congregationibus, & curam habent clausuræ Conclauis.

§. Statuimus etiam quod tres Cardinales antiquiores, vnus videlicet ex quolibet ordine, vnà cum Camerario post Pontificis obitum, reliquos Cardinales congregandi, & occurrentes necessitates, in congregationibus generalibus proponendi, & vt Conclaue benè vndique claudatur, curandi ius habeant.

Potestas trium Cardinalium, de qua in præcedenti §. expirat tertio die, & transit ad sequentes in ordine, singulis tribus diebus, manente semper potestate Camerarij.

§. Ipsorum autem officium tertia die post Conclauis ingres-

ſum omninò expiret, eorumque loco, tres alij ſequentes in ordine, quolibet tertio quoque die cum eodem Camerario in eadem poteſtate ſuccedant.

Ponitur poteſtas Camerarij, & eius Officialium Sede vacante.

§. Camerarij quoque & Maioris Pœnitentiarij officia, quæ etiam ſede vacante durante ita durare decernimus, & declaramus, vt non ſolùm ea quæ præſenti Conſtitutione prohibentur, & quę Pontifice viuente exercere non conſueuerunt, ſeù à quibus pro eiuſdem Pontificis reuerentia, aut aliàs quomodolibet abſtinebant, minimè vſurpent: ſed Camerarius, ac Pręſidentes, & Clerici, alijque Miniſtri, & Officiales Cam. Apoſt. exactioni pecuniarum eidem Cameræ debitarum, ac prouiſionibus ratione Sedis vacantis iuxtà pręmiſſa neceſſariò faciendis dumtaxat incumbere, & propterea à ſolutione debitorum ante Pontificis obitum contractorum, aut illorum declaratione, rationum ſolidatione, extractionibus frumentorum, remiſſionibus delictorum, aſſecurationibus delinquentium, & quibuſcumque alijs expeditionibus, tam gratiam, quàm iuſtitiam, aut illarum executionem quomodolibet concernentibus omninò abſtinere debeant.

Ponitur poteſtas Pœnitentiarij, & eius Officialium.

§. Pœnitentiarius verò & eius Officiales ea tantùm facere, & expedire valeant, quę ad forum conſcientię pertinent, in reliquis officium eorum conquieſcat, itaque à quibuſcumque matrimonialibus, & alijs diſpenſationibus, ac abſolutionibus, & declarationibus, necnon quibuſuis alijs expeditionibus forum (quòd aiunt) fori, mixtim, vel ſeparatim quomodolibet reſpicientibus, omninò abſtineant: Alioquin in quibus tam Camerarius, quàm Pœnitentiarius, & alij prædicti etiam de licentia, aut mandato totius Collegij contrafecerint, ea nulla, & irrita ſint, ac nemini ſuffragentur. Et nihilominus eorum exceſſus, & inobedientię rationem, Pontificis arbitrio quandocumque reddere teneantur. Litteris etiam noſtris ſuper reformatione Camerę, & Pœnitentiarię huiuſmodi editis in ſuo robore permanſuris.

Datarij officium expirat morte Papæ.

§. Datarij verò miniſterium per eiuſdem Pontificis obitum omninò expiret, ita vt non ſolùm datas per eum anteà notatas extendendi poteſtatem minimè habeat: ſed quaſcumque ſupplicationes gratiarum, & iuſtitię penès eum, aut eius Miniſtros adhuc exi-

ſtentes,

ſtentes, etiam ſi datę fuerint Collegio Cardinalium, ſtatim ſub ſigillo clauſas pręſentare teneatur futuro Pontifici reſeruandas. Quòd ſi contra pręmiſſa quiſquam, ac cuiuſuis etiam Card. inſtantiam attentare pręſumpſerit, irritum & inane exiſtat, & nihilominus falſi crimen incurrat, illius rationem futuro Pontifici redditurus.

Poteſtas Cardinalium, & Prælatorum Signaturæ Gratiæ, & Iuſtitiæ, conquieſcit.

§. Prohibentes inſuper, ne Card. & Prælati Signaturæ Gratiarum, & Iuſtitiæ Præfecti, Sede vacante ſupplicationes, & commiſſiones aliquas, etiam ſi ſupplicantes, paruas datas, vt moris eſt, anteà obtinuerint, ſignare valeant: ſed officia eorum omninò ceſſare intelligantur. Quod ſi aliter fecerint, pro exceſſibus huiuſmodi futuri Pontificis arbitrio puniantur.

Cellæ Conclauis ſorte diſtribuantur.

§. Mandamus quoque quòd cellæ Conclauis, Card. ſorte diſtribuantur, nec liceat eas etiam infirmitatis prætextu mutare, aut deſuper ædificare, vel illas dilatare: ſed quilibet, etiam Decanus, ſit ſua ſorte contentus.

Apud Conclaue habitare, vel morari prohibitum.

§. Pòſt Conclauis verò ingreſſum, interdicimus, & expreſsè prohibemus ſub officiorum, & beneficiorum priuationis pœna, atque etiam ſub alia arbitrio Gubernatoris ad cuſtodiam Conclauis deputari ſoliti infligenda, ne quis immediatè ſupra, aut infra Conclaue, ſeu à lateribus habitare, vel morari poſſit. Quæ loca muris claudi, & à Præſidentibus cuſtodiæ Conclauis, ac à dicto Gubernatore ſæpiùs viſitari debeant. Et ſi qua fraus commiſſa fuerit, teneatur ipſe Gubernator ſub periurij pœna eo ipſo incurrenda, & alia arbitrio futuri Pontificis infligenda, delinquentes huiuſmodi Cardinalibus pro tempore deputatis reuelare, curareque vt delinquentes ipſi carcerentur, & acriter puniantur.

Conclauis clauſura à Card. deputatis viſitari debet.

§. Teneantur quoque Card. pro tempore deputati cellas Card. & alia Conclauis loca ſæpiùs viſitare, & diligenter perquirere, ne in ipſius Conclauis muris, aut laquearibus, ſeù pauimentis vetita foramina fiant. Et ſi quid tale deprehenſum fuerit, auctores priuationis officiorum, & beneficiorum, ac alijs etiam corporalibus, & ſeueriſſimis pœnis, Gubernatores, ac etiam futuri Pontificis arbi-

arbitrio afficiantur, & conscij de præmissis eisdem pœnis teneantur; nisi statim, si intra Conclaue fuerint, eisdem Card. deputatis, si verò extra Conclaue, Gubernatori, & Prẹlatis prẹpositis reuelauerint. Qui quidem Gubernator, & Prælati sub periurij pœna in hoc inuigilare, & opportunè prouidere debeant.

Numerus seruorum Cardinalium diffinitur.

§. Quilibet autem Card. in Conclaui duobus seruientibus Clericis, vel Laicis contentus sit, infirmis autem, & grauiter affectis à maiori parte Collegij per secreta suffragia, tertius ad summum indulgeri possit.

Conclauistæ à Cardinalibus approbandi.

§. Qui seruientes familiares domestici, & continui commensales ipsius Card. & ab anno ante fuisse, & tunc esse debeant, & non Mercatores, Ministri Principum, Domini temporales, & iurisdictionem habentes, neque fratres, aut nepotes Card. etiam si expensis eorum viuerent: Et de qualitatibus Conclauistarum, Card. deputati ante Conclauis ingressum diligenter inquisitionem habere, & eos approbare, ac post ingressum denuò diligenter prouidere debeant.

Sacrista, Magistri Cæremoniarum, & alij Officiales Conclauis determinantur.

§. Sacrista quoque cum vno Clerico coadiutore in officio Sacristiæ, duo quoque Magistri Cẹremoniarum, Conclaue ingrediantur, Missis celebrandis, & alijs quæ ad ipsos pertinent vacaturi. Adsit prẹterea vnus Religiosus, pro confessionibus audiendis à maiori parte Card. per secreta suffragia eligendus, vnus Collegij Secretarius tantùm, duo Medici, vnus Chirurgus, vnus Aromatarius cum vno, aut duobus seruientibus, vnus Faberlignarius, vnus Cementarius, duo Barbitonsores, cum vno aut duobus seruientibus. Item octo, aut decem seruientes publicæ vtilitati, & commoditati omnium, veluti pro lignis portandis, pro verrendo Conclaue, & similibus necessarijs ministrandis, qui omnes à Collegio Card. non tamen ex familia alicuius Card, per fabas secretas eligantur, ita tamen vt is obtineat qui plura vota tulerit, & eis salaria de publico persoluantur. Quòd si vltrà præfatas personas in Conclaui aliquis inuentus fuerit, expelli statim debeat. Et si quis vspiam se occultasse deprehendatur, ignominiosè expellatur, & infamia notetur, & officijs atque beneficijs priuetur: conscij verò

rò sub eadem pœna illos Collegio reuelare teneantur, præmium reportaturi si indicauerint.

Clauso Conclaui, prohibentur colloquia cum ijs, qui sunt extra Conclaue.

§. Clauso Conclaui nulli ad colloquium, etiam extra portam Conclauis, etiam Principum oratores, nisi ex magna, & vrgenti causa à maiori parte Collegij approbanda admittantur. Et si quis fortè (quòd absit) clam ipsum Conclaue, & aliundè quàm per ostium ingrediatur, omni honore, gradu ac officio, & beneficio ipso facto priuatus existat, & tradatur curię sęculari acerrimis pœnis puniendis.

Litteræ, & signa clauso Conclaui similiter prohibentur.

§. Litteras verò, aut cuiusuis generis scripta ad eos, qui in Conclaui erunt, seù nuncium, vel notam, aut signum mittere, seù recipere, aut contra, è conclaui ad eos, qui foris erunt, nullo modo liceat: qui contrafecerint, quacumque dignitate, etiamsi Cardinalatus honore prȩfulgeant, pœnæ excommunicationis latę sententię subiaceant, absoluendi facultate, prętereuam in mortis articulo, soli Pont. Max. reseruata, à quo nihilominus pro qualitate delicti, vltra dictam excommunicationis pœna puniendi erunt.

Excommissæ super electione Romani Pontificis damnantur.

§ Prohibentes etiam super futura electione Pontificis sponsiones, quas excommissas vocant, fieri; & si forrè contra prȩsentium tenorem factę fuerint, illas nullas, & irritas in iudicio, & extra fore, & omninò censeri, & contrafacientes, ac proxenetas, arbitrio gubernatoris, & futuri Pontificis, puniri debere decernimus.

Cardinales vnico ferculo moderato, & in propria cella vescantur.

§. Cardinales autem, primo ipso die, quo Conclaue ingressi fuerint, tàm in prandio, quàm in cœna vno solo ferculo vnius speciei tantùm, eoque moderato, & aliàs iuxta Constitutionem prȩfati Clem VI. qualificato contenti sint, & esse debeant, nec quisquam in alterius cella, vel de alterius ferculo vescatur.

Prælati custodes Conclauis inspicere debent epulas, ne litteræ, notæ, vel signa vna cum eis intus Conclaue mittantur.

§. Prȩlati quoque ad custodiam Conclauis deputati sub pœna periurij, & suspensionis à diuinis, maxima, & exquisita diligentia

tia vtantur in inſpiciendis, ac perſcrutandis epulis, & alijs rebus, ac perſonis Conclaue intrantibus, & de eo exeuntibus, ne ſub earum rerum velamine litteræ, aut notæ, vel ſigna aliqua tranſmittantur. Quòd ſi tale quid inuentum fuerit familiares Card. aut alij delinquentes, pœnam priuationis officiorum, & beneficiorum, ac inhabilitatis ad obtenta, & obtinenda incurrant. Et vlteriùs per Gubern. carceribus mancipentur, exinde niſi de mandato noui Pontificis minimè relaxandi: ſed eius arbitrio acriùs puniendi, omni facultate Collegio Card in fauorem quorumcunque, qui in præmiſſis vel eorum aliquo deliquerint omninò interdicta.

Conclauiſtæ diſcedentes, non ingrediantur vlteriùs.

§. Conclauiſtæ verò, & quicumque alijs ſeruientes, Conclaue ex cauſa infirmitatis manifeſtæ, & notabilis à Medicis medio iumento probatæ, & de conſenſu deputatorum, quorum etiam conſcientiam deſuper oneramus, & non aliter exituri, nullo modo reuerti poſſint: ſed eorum loco, alij eodem prorſus tempore, quo infirmi exibunt, ingrediantur.

Card. non Diaconus non habet votum in electione.

§. Statuimus etiam, & declaramus, quòd ſi forte aliquis Card. ſaltem in Diaconatus ordine conſtitutus non fuerit, is nullatenus ad aligendum admitti debeat.

Monitio ad Card. circa ea, quæ debent ſeruare in electione facienda.

§. Cardinales autem per viſcera miſericordiæ D. N. Ieſu Chriſti enixè rogamus, & hortamur, ac eis nihilominus ſub diuini interminatione iudicij præcipimus, & mandamus, vt attendentes magnitudinem miniſterij, quod per eos tractatur in dandis ſuffragijs, ac alijs omnibus, & ſingulis electionem quomodolibet concernentibus, omni dolo, ac fraude, factionibus, & animorum paſſionibus remotis, ac Principum ſæcularium interceſſionibus, cæteriſque mundanis reſpectibus minimè attentis: ſed ſolùm Deum præ oculis habentes, ſeſe purè, liberè, ſyncerè, quietè, & pacificè gerere, & habere debeant, nec pro ipſius Pontificis electione conſpirationes, condicta, pactiones, & alios illicitos tractatus, inire, ſigna, aut contraſigna votorum ſuorum alteri dare, minaſue aliquibus inferre, tumultus excitare, aut alia facere per quæ electio retardetur, vel minus liberè ſuffragia præſtentur per ſe, vel alium directè, vel indirectè, quouis colore, vel in-

ingeniō audeant, vel præsumant. Quòd si secus fecerint, aut contra prohibita in præsenti Constitutione, aliquid admiserint, vltra diuinam vltionem arbitrio futuri Pontificis pro modo culpæ in eos quandocumque animaduerti possit.

Executores Bullæ deputantur.

§. Quia verò parum esset iura condere, nisi forent, qui executioni ea demandarent; statuimus, & ordinamus, vt Prælati, Rectores, Officiales Vrbis, ac Principum Oratores, Illustres viri, quos omnes à Collegio pro custodia Conclauis eligi continget (eligere autem Collegium debebit eos, qui ad id magis idonei videbuntur) pręmissa omnia plenè, & inuiolabiliter, ac sine fraude, & dolo aliquo obseruari faciant, de quo corporale iuramentum coram ipso Collegio ante ingressum Conclaui, & quoties opus fuerit, pręstare teneantur: quę quidem nisi fecerint, vel si in eis dolum, & fraudem commiserint, pręlictas pœnas, & cęteras in dicta Constit. Gregorij X. contentas incurrant.

Cardinales non possunt mutare hanc Constitutionem:

§. Volumus autem neque per Prælatos, neque per Rectores, aut Officiales pręfatos vltra, quàm pręmittitur, Card. arctari, neque pręsentes hac nostras Constitutiones per Collegium Card. vllo modo alterari, corrigi, aut immutari posse: sed illas coram omnibus de verbo ad verbum in prima Congregatione post obitum Pontificis fieri solita, & deinde post Conclauis ingressum legi, & iurari eo modo quo leguntur, & iurantur Constitutiones Iulij II. & aliorum Pręcedessorum nostrorum, quorum Constitutionibus, & pœnis in eis contentis vltra pręmissa, per hanc nostram Constitutionem derogare non intendimus: sed magis eas confirmare, innouare, & comprobare.

Cardinales non excluduntur ab electione ob censuras.

§. Et ne dissensionis occasio, aut schismatis oriatur, volumus censurarum, & excommunicationum pręfatarum, & aliarum quarumcumque pretextu, Card. à Pontificis electione actiuè, vel passiuè excludi nullo modo posse quas quidem excommunicationes, & censuras ad electionis effectum tantum, illis aliàs in suo robore permansuris suspendimus, & suspensas esse volumus, & declaramus. Decernentes quoque excommunicationes, & censuras ipsas, eum solum afficere, quid deliquerit, non autem alios Conclaui durante cum eo conuersantes.

Ponuntur clausulæ executiua, & derogatorię.

§. Ac præsentes nostras vbicumque electionem Summi Pontificis etiamsi extra Vrbem fieri contigerit locum habere,& obseruari debere.

§. Ac insuper illas in valuis Basilicæ Principis Apostolorum, & Cancellariæ Apostolicæ, ac in acie campi Floræ per aliquos Cursores nostros legi, & publicari, ac illorum copiam ibidem affixam dimitti, & deinceps omnes, & singulos Card. etiam absentes, & futuros, & alios quoscumque quorum interest, vel interesse poterit quomodolibet in futurum afficere, & ligare, nullumque earum ignorantiam prætendere posse, ac si eis personaliter intimatæ forent, pręmissis ac alijs Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis cęterisque contrarijs non obstantibus quibuscumque.

§. Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam nostrorum definitionis, statutorum, declarationum, decretorum, prohibitionum, mandatorum, interdicti, pręcepti, rogationis, hortationis, & voluntatum infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare pręsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius, se nouerit incursurum. Datum Romę apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicę Millesimo quingentesimo sexagesimosecundo, septimo Id. Octobris, Pontificatus nostri anno tertio.

✠ Ego Pius Catholicæ Ecclesiæ Episcopus.

✠ Ego R. Card. de Carpo Episc. Ostien.
✠ Ego F. Card. Pisa Episc. Portuen. manu propria.
✠ Ego Fed. Card. Cęsius Episc. Tusculan.
✠ Ego Io: Card. Moronus Episc. Pręnestinus.
✠
✠ Otho Truchses de Vualdburg Episc. Card. Albanen.
✠ Ego Ti. Card. Crispus.
✠ Ego Io. Mi. Card. Saracęnus.
✠ Ego Io. Card. Sancti Vitalis.
✠ Ego Iac. Card. Puteus.
✠ Ego Io. B. Cicada Card. S. Clemen.
✠ Ego B. Card. Tranen.
✠ Ego Scipio Card. Pisarum.

Ego

✠ Ego Io: Card. Reumanus.
✠ Ego Io. Ant. Capisuccus.
✠ Ego F. M. Card. Alexandrinus.
✠ Ego Clemens Card. Araceli.
✠ Ego Io. Ant. Card. Sancti Georgij.
✠ Ego Aloysius Card. Cornelius.
✠ Ego Bernardus Card. Saluiatus.
✠ Ego Ph. Card. Aburd.
✠
✠ Ego M. Ant. Card. Amulius.
✠ Ego R. Card. Nauagerius.
✠
✠ Ego A. Card. Farnesius Vicecanc.
✠ Ego G. As. Card. Cam.
✠ Ego Iu. Card. Vrbin.
✠ Ego Hier. Card. Simoncellus.
✠ Ego Vitellotius Card. Vitellus.
✠ Ego Carolus Card. Borromęus.
✠ Ego Franciscus Card. Gonzaga.
✠ Ego Ind. Aualos Card. Aualos.
✠
✠
✠

Cæs Glorierius.

Franc. de Lyon.

Anno à Natiuitate Domini. Millesimo quingentesimo sexagesimo secundo. Indictione quinta, die verò 21. Mensis Octoaris, Poutificatus Sanctiss. in Christo Patris, & D. N. D. Pij diuina prouidentia Papa IV. anno iij. suprascriptæ litteræ Apostolicæ affixæ, & publicatæ fuerunt Romę in locis suprascriptis, vt est moris, inibi earundem copijs dimissis affixis per nos Andream de Curia, & Franc. Faya eiusdem S.D.N. Papæ Curs.

Pro Mag. Curs. Franciscus Rogerius Curs.

BVLLA GREGORII PAPÆ XV.

De electione Romani Pontificis.

GREGORIVS EPISCOPVS SERVVS SERVORVM DEI, Ad perpetuam rei memoriam.

SVMMARIVM.

Ponuntur causæ constitutionis.

Edita Ann. Dom. 1621.

AEterni Patris, Filius, Magister, & Legislator Christus Dominus, cuius omnis actio, nostra est instructio, licet portaret omnia verbo virtutis suæ, nec esset quicquam absconditum ab oculis eius, tamen priusquàm ad Apostolatus munus duodecim Apostolos eligeret, & nominaret, quod aliàs vnquàm fecisse in scripturis non legimus, pernoctare voluit in oratione Dei: & antequam B. Petro ouium suarum curam committeret, tertium repetita interrogatione; trinam extare æterni amoris eius professionem: Nos scilicet erudiens quanta diligentia, cautione, & cura in omnium Pastorum electione adniti debeamus, vt boni eligantur, & fideles; præsertim verò in Beati Petri successoris, qui Orbis est lumen, Doctor Gentium, & Pastor Pastorum. Quapropter satis etiam admonemur nihil eorum, quæ ad electionis Romani Pontificis negocium, cautiùs, & meliùs transigendum conducunt, omitti debere: salus enim non vnius membri, sed totius corporis agitur, cùm de capite consulitur. Igitur & si diuersis fel.recor. Romanorum Pontificum prædecessorum nostrorum, & Sanctorum Patrum decretis salubriter prouisum est, vt eius electio ritè, & rectè peragatur, & in ea non caro & sanguis, aut humana sapientia, quæ stultitia est apud Deum dominetur, sed Spiritus Sancti gratia omnia dirigantur, & gubernentur: nihilominùs, vt dies diei eructat verbum, & nox nocti indicat scientiam, experientia compertum est salubriori remedio locum non deesse. Nos igitur quos posuit Dominus, licet nullis suffragantibus meritis, regere Ecclesiam suam, ne in extremo die prætermissi officij, in re tanti momenti à nobis ratio à districto Iudice exigatur, quod multorum etiam votis, & postulationibus multum expetitum est, Sancti Spiritus adspirante gratia, faciendum decreuimus:

Po-

Ponuntur tres formæ electionis Romani Pontificis, scilicet, per scrutinium, per compromissum, & per quasi inspirationem.

§. Matura itaque cum Venerabilibus Fratribus nostris Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus deliberatione habita, de eorundem Fratrum consilio pariter, & assensu, hac nostra perpetuò valitura Constitutione, statuimus, decernimus, & declaramus in posterum electionem Romani Pontificis fieri aliter non posse, quàm in conclaui, & eo clauso, ac post celebratum in eo prima die Sacrosanctum Missæ solitum Sacrificium, cui Cardinales interesse, & in eo communicare consueuerunt, ac per secreta Schedularum suffragia duarum ex tribus partibus Cardinalium, in conclaui præsentium: præterquàm si omnes, & singuli Cardinales similiter in conclaui præsentes, nemine dissentiente, aliquibus ex eorundem Collegio Cardinalium committerent eligendi potestatem, vt vice omnium Ecclesiæ Catholicæ prouiderent de Pastore: aut nisi communiter ab omnibus, & singulis Cardinalibus, qui itidem in conclaui præsentes erunt, nemine pariter dissentiente, quasi per inspirationem, nullo præcedentede persona speciali tractatu, per verbum, ELIGO, intelligibili voce prolatum, aut scripto, si voce fieri non potuerit, expressum, fuerit celebratum.

In electione per viam scrutinij, vel scrutinij, & accessus, & per viam compromissi, nemo potest eligere seipsum.

§. Numerum autem suffragiorum duarum ex tribus partibus Cardinalium in conclaui præsentium, vt electio per viam Scrutinij, siue Scrutinij & accessus valida sit, decernimus, & declaramus ita esse censendum, vt in duabus tertijs partibus, suffragium electi non numeretur, nec quisquam siue Scrutinij, sine Scrutinij & accessus, siue compromissi via procedatur, se ipsum eligere, seu suffragium sibi dare nullatenus possit: Electi tamen persona, si in conclaui sit, debeat in numerum Cardinalium computari.

In scrutinio, vel scrutinio, & accessu, necessaria est publicatio suffragiorum.

§. Rursus nemo per viam Scrutinij, seu Scrutinij & accessus, habeatur pro electo, nisi publicatis omnibus suffragijs, & electi, si numerum tantummodo duarum ex tribus partibus habuisse compertum sit, etiam schedulis apertis.

De pluribus electis in suffragiorum paritate, vel imparitate.

§. Ac si contingat plures in schedulis nominatos, duas tertias partes suffragiorum tulisse, in suffragiorum paritate neuter sit electus, in imparitate verò, qui numero suffragiorum superior erit, dummodo duas tertias partes, etiam in vno suffragio excellat, electus censeatur.

Iuramentum præstandum per Cardinales in suffragio ferendo.

§. Insuper in vnoquoque scrutinio antequam schedula in calicem mittatur, à quolibet Cardinale iuramentum alta, & intelligibili voce fiat, his verbis. TESTOR CHRISTVM DOMINVM QVI ME IVDICATVRVS EST, ME ELIGERE QVEM SECVNDVM DEVM IVDICO ELIGI DEBERE, ET QVOD IDEM IN ACCESSV PRÆSTABO. Et hoc iuramentum à nullo omittatur.

De qualitate, inscriptione, & signis schedularum pro suffragijs.

§. Suffragiorum autem Schedulæ huiusmodi tam Scrutinij, quàm accessus, vbi fieri potuerit, impressæ omninò esse debeant, vbi non potuerit, vnius tantùm manu scriptæ sint; ita videlicet, vt tam impressæ, quàm ita scriptæ, ea omnia, quæ in Schedulis huiusmodi exprimi solent, contineant, præter sola nomina, seu denominationes eligentis, & electi, & infrascripta signa, quæ omnia manu eiusdem eligentis scribantur: & nomen quidem eligentis in prima parte Schedulæ, electi verò in sequenti; & rursus electi, quantùm fieri poterit charactere altero, ita vt cognosci non possit: eaque Schedulæ pars, in qua erit eligentis nomen claudatur, ac sigillo ad hoc parato, ac secretè habito, non autem eo, quo quisque vti solet, obsignetur. Vt autem videri possit, ne qui alicui accessit eidem in Scrutinio suffragium dederit, Schedulæ omnes duobus alijs signis in vltima parte signentur, numero nempè aliquo, & breui dicto Sacræ Scripturæ, vel alio huiusmodi, quæ signa in vtraque Schedula tàm Scrutinij, quàm accessus eadem sint.

De complicatione, obsignatione, & aperitione.

§. Postea verò pars illa Schedulæ, vbi hæc signa erunt, etiam complicetur, & obsignetur ne à Scrutatoribus videri possit, nisi postquam fuerit per Scrutinium, & accessum, electio perfecta; quo casu Schedulæ accessus à Scrutatoritoribus ea in parte, vbi duo prædicta sunt signa, aperiantur, ijsque inspectis, & earum

sigil-

sigillis, aliæ Schedulæ cum ijsdem signis notatæ, & in Scrutinio datæ reperiantur, vt videlicet an duo hæc signa, & sigillum, eadem sint cognoscatur, & indè duo suffragia ab eodem Cardinali vni data non fuisse apparet.

Quando suffragium accessus, sit nullum, & quando schedulæ aperiantur, in ea etiam parte vbi est nomen eligentis.

§. At si inter Schedulas Scrutinij nulla reperietur ijsdem signis notata, quibus Schedula accessus signata erit, aut si quis eidem accesserit, quem in Scrutinio nominauerit, vtroque casu suffragium accessus nullum sit. Subscriptio autem, seu nomen eligentis resignari non possit, nisi contingat, vt sigillum, & alia duo prędicta signa sint eadem cum signis, & sigillo alicuius alterius Cardinalis, aut alia difficultate cogente.

Nomen electi quomodo in Schedulis scribendum, & vbi debeat inscriptio Schedularum fieri.

§. Quod autem attinet ad nomen electi, illud eo modo à Cardinalibus scribatur, quomodo in folio impresso, vbi in conclaui notari suffragia solent. Prętereà, vt secreto cautiùs consulatur, Schedulę suffragiorum conficiantur, vna seu pluribus in mensis, in media capella constitutis, ita à Cardinalibus remotis, & circumseptis, vt quid scribatur ab alijs videri non possit. Si quis verò ad mensam accedere, impeditus valetudine non poterit, is suffragium suum in loco suo secretè conficere debeat, & ad illud accipiendum vltimus Scrutatorum accedat.

Quando sit locus accessui, & quando, & quomodo fieri debeat.

§. Et vt accessus secretè etiam peragatur, Scrutinio publicato, si electio per consensum duarum partium, in eo non fuerit celebrata, statim antequam ad alios actus deueniatur, Cardinales Schedulam pro accessu formatam, prædictis in mensis conficere, sicut in Scrutinio teneantur. Porrò vsus Schedularum pro accessu talis erit. Qui accedere alicui ex nominatis in Scrutinio voluerit eius nomen scribet, qui verò noluerit, ne cognosci possit, cum nulli accedere, in loco nominis scribat, NEMINI.

Tam in Scrutinio, quam in accessu, plures nominare non licet, & accessu, cui fieri possit,

§. Nulli autem tam in Schedula Scrutinij, quam accessus, plures nominare liceat, alioquin suffragium in quo plures fuerint nominati, nullum sit; accedere tamen vni ex nominatis à se in

dicta Schedula, vel alij, dummodo aliquod aliud suffragium in eodem Scrutinio tulerit, non prohibeatur, & in numerum Cardinalium in Conclaui præsentium numeretur.

Semel licet accedere in vno Scrutinio, & per accessum, non receditur à nominato in Scrutinio.

§. Neque in quolibet Scrutinio, nisi semel accedere liceat, neque per accessum, ab alterius nominatione, in Scrutinij Schedula facta, recedi decernimus, & declaramus.

Numeratio Schedularum quomodo fiat, & quid iuris si numero Cardinalium Schedulæ non respondeant.

§. Insuper antequam Schedulæ, siue Scrutinij, siue accessus, à Scrutatoribus aperiantur, omnes ab ijs diligentissimè palàm numerentur: & si plures repertæ fuerint, quàm sint Cardinales, in Conclaui præsentes, omnes comburantur, & iterum ad suffragia statim deueniatur.

Pœna contra non seruantes supradicta in hac Constitutione.

§. Si quis autdm aliquid ex supra expressis non seruauerit, aut quomodocumque directè, vel indirectè in aliquo contrauenerit, sententiam excommunicationis ipso facto incurrat.

De infirmis Card. quomodo suffragia ferant in Scrutinio, & accessu.

§. Præterea statuimus, & ordinamus, quòd si aliquem infirmitas impediuerit ad Scrutinium venire, ad eum adire debeant tres Cardinales, forte ante Scrutinium, vt infra, ad hanc rem ex omnibus Cardinalibus per vltimum Diaconorum extracti, cum capsula perforata, sed inani, & palàm à Scrutatoribus clausa, cuius clauis super Altare remaneat, & Schedulam impressam illi deferre, ipseque illam, sicut alij Cardinales, præuio iuramento suprascripto, secretè conficere teneatur, deinde in capsulam conijciat, eaque per eosdem Cardinales relata, & aperta, in Calicem Schedula mittatur. Publicatio deinde Scrutinio, si accessus agendus erit, vt etiam infirmi accedere possint, vnum ex folijs, in quibus nomina Cardinalium, & suffragiorumm numerus notantur, à tribus Cardinalibus prędictis sumatur, & palàm recognito numero suffragiorum, quæ quisque in Scrutinio tulerit, ad infirmum vna cum alia impressa Schedula, pro accessu parata, & cum eadem capsula ab ijs deferatur. Infirmus verò alicui accedere, vel nemini accedere debeat, omniaque, & singula seruentur, quæ de Scrutinij Schedula supta ordinata sunt, sub eadem excommunicationis latæ sententiæ pœna. At si quis scribere valetudine im-

pe-

pediatur, per alium, præuio iuramento ab eo qui ſcribet præſtando, de ſeruando ſecreto, quod ſub eadem excommunicationis pœna ſèruari mandamus, ſcribere liberè poſſit.

Scrutatores, & deputati pro votis infirmorum ſuſcipiendis, ac recognitores, & quomodo extrahantur, & quam pœnam incurrant, ſi aliquid ſecreti reuelent, & de officio recognitorum, & combuſtione ſchedularum.

§. Ad hæc Scrutatores tres, ſicut, & tres alij Cardinales, qui ad infirmorum ſuffragia deferenda proficiſcentur, ex omnibus Cardinalibus præſentibus in Conclaui, nulla ordinis ſeruata diſtinctione, ſorte, immediatè ante quodlibet Scrutinium per vltimum Diaconorum extrahantur, & qui ſemel extracti fuerint, in vas iterum conijciantur, alioquin ſi quis contrafecerit, ſicut ſi Scrutatoses, vel recognitores aliquid ſecreti in exercendo ſuo officio cognouerint, & illud reuelauerint, eandem latæ ſententiæ excommunicationem incurrat. Finito Scrutinio, & acceſſu, ſiue electio ſequuta ſit, ſiue non ſit, tres alij Cardinales, ſorte pariter, vt ſupra extrahendi, Schedulas omnes recognoſcere debeant, ſigillo tamen, & duobus alijs ſignis, ſi aperta non fuerint, intactis remanentibus. Quæ omnes, & ſingulæ ſchedulæ, ſiue ſequuta, ſiue non ſequuta electione, poſtmodum ſtatim palam cōburantur.

Quoties in die, & quando fieri debeat ſcrutinium, vel compromiſſum, & de pœna non obſeruantium ſtatuta in hoc §.

§. Similiter ne electio protrahatur, ſtatuimus, & ordinamus, vt ſub ſimili excommunicationis pœna, eo ipſo incurrenda, Scrutinium bis ſingulis diebus peragatur, ita vt etiam perficiatur, manè ſcilicet poſt ſolitam miſſam, & prima quidem die tantùm poſt Cardinalium ſacram peractam Communionem, & pomeridiano tempore hora opportuna, poſt Hymnum Veni creator Spiritus, & oratinnem de Spiritu Sancto: idemque ſi compromiſſi via eligatur, obſeruari debeat: atque ad Scrutinium cùm tertiùm pulſata per loca ſolita clauis campanula de more fuerit, omnes, & ſinguli Cardinales conuenire debeant, valetudine non impediti, ſub eadem excommunicationis latæ ſententiæ pœna.

Pactiones, promiſſiones, ſigna, & alia huiuſmodi prohibentur Cardinalibus ſub pœnis, de quibus hic.

§. Cardinales præterea omninò abſtineant ab omnibus pactionibus, conuentionibus, promiſſionibus, intendimentis, con-

dictis, fœderibus, alijsque quibuscunque obligationibus, minis, signis, contrasignis suffragiorum, seu Schedularum, aut alijs tam verbo, quàm scripto, aut quomodocunque dandis, aut petendis, tam respectu inclusionis, quàm exclusionis, tam vnius personæ, quàm plurium, aut certi generis, veluti creaturarum, aut huiusmodi, seu de suffragio dando, vel non dando, quæ omnia, & singula, si de facto interuenerint, etiam iuramento adiecto, nulla, & irrita, neque ad eorum obseruantiam quemquam teneri, aut ex transgressione notam incurrere fidei non seruatæ decernimus, & declaramus; & contrafacientes ex nunc excommunicationis pœna innadamus: tractatus tamen pro electione habendos, vetare non intelligimus.

Edita Ann. Dom. 1621.

Quæ nullam reddant electionem Romani Pont*ificis, & de pœnis eligentium, & electorum contra formam huius constitutionis.*

§. Quòd si electio huiusmodi alibi celebrata fuerit quàm in Conclaui clauso, vel aliter, quàm per secreta Schedularum suffragia duarum ex tribus partibus Cardinalium in Conclaui præsentium, in Scrutinio, seu Scrutinio, & accessu, electi suffragio non computato, vel per viam compromissi, ab omnibus Cardinalibus similiter in Conclaui præsentibus, nemine dissentiente initi, & ita vt nemo seipsum elegerit, vel quasi per inspirationem nullo præcedente de persona speciali tractatu, omnium pariter Cardinalium, præsentium in Conclaui, communiter, nemine itidem dissentie, per verbum, ELIGO, intelligibili voce prolatum aut scripto, si voce non potuerit, expressum, nulla sit, & inualida eo ipso, absque vlla declaratione, & ita electo nullum ius tribuat: quinimmò is non Apostolicus, sed Apostaticus sit, & habeatur, & tam ipse, quàm eligentes, eiusque fautores, & complices, sententiam excommunicatiouis, & anathema, aliasque censuras, & pœnas inuasoribus Sedis Apostolicæ à Sacris Canonibus, & Constitutionibus Apostolicis impositas, pariter ipso facto incurrat, à qua, sicut ab alia quacunque, in hac Constitutione imposita, & irrogata, seu infra imponenda, & irroganda pœna excommunicationis, tam ipsi, quàm quilibet alius, siue S. R. E Card. siue alia persona cuiuscunque gradus, conditionis, dignitatis, & preeminentiæ, à nullo, neque etiam à maiori Pœnitentiario, cuiuscunque facultatis vigore præterquam à Rom. Pont. nisi in mortis articulo absolui possit, & tam ipse, eiusque complices, & fautores,

quam

quam alij quicunque etiam S. R. E. Cardinales huius constitutionis in aliquo transgressores, alijs grauissimis pœnis teneantur, futuri Pontificis canonicè intrantis arbitrio, irrogandis.

Præcipit obseruari secretum in electione Romani Pontificis & prohibet Cardinalibus mutationem, aut alterationem huius Constitutionis.

§. Postremò statuimus, & districtè præcipiendo mandamus, vt S. S. E. Cardinales, quæcunque secretum violare quomodolibet poterunt, omnia euitare, & cauere omninò teneantur, cùm intentio, & mens nostra sit, electionis huiusmodi tam sanctum negocium, si fiat per Scrutinium, seu Scrutinium, & accessum, vt præfertur, secretissimè transigatur; ac proinde, ijsdem omnibus,& singulis S.R.E.Card.& eorum Sacro Collegio inhibemus, ne contra hæc, vel horum aliquod statuere, disponere, vel ordinare, seu in aliquo corrigere, alterare, mutare, seu aliquo modo facere, tractare, moliri, vel attentare præsumant quouis prætextu, causa, vel exquisito colore, sub eadem excommunicationis pœna ipso facto incurrenda.

Deputantur huius Constitutionis executores.

§. Vt autem huiusmodi nostra Constitutio inuiolabiliùs obseruetur, tres Cardinales, qui singulis diebus Cengregationibus agendis præpositi sunt, & cum ijs S. R. E. Camerarius, illam in omnibus, & per omnia obseruari procurent, & faciant.

Cardinales censuris irretiti, non excluduntur ab electione Romani Pontificis.

§. Volumus etiam, & decernimus, censurarum, & excommunicationum prædictarum, & aliarum quarumcunque prætextu, vel causa Cardinales à Summi Pont. electione actiua, & passiua excludi nullo modo posse, quas quidem censuras, & excommunicationes ad effectum huiusmodi electiones tantùm, illis alias in suo robore permansuris, suspendimus: decernentes easdem excommunicationes, & censuras eos solùm afficere, qui deliquerint, non autem alios Conclaui durante, qui cum ijs conuersati fuerint.

Monitio ad Card. circa ea, quæ aduertere debeat in electione Roman Pontificis.

§. Cæterùm, & si opus non esse in Domino confidimus, tamen pro officij nostri debito, & rei de qua agitur grauitate, admonemus, hortamur, & in Domino obsecramus S.R.E. Cardinales, vt attentè considerent personæ quam substinent, officium, & digni-

tatem. quàm sacrum præterea, & quanti momenti sit opus, quod tractant, & nihil quod non doceat nihil à re alienum committant, sed cogitent, quàm perniciosum futurum sit vniuersæ Ecclesiæ, Christi sanguine acquisitæ, si malè administretur; ac proindè exuant omnes mundanas curas, & iduant solum Dominum Nostrum Iesum Christum; memores nihil prodesse homini si vniuersum mundum lucretur, animæ verò suæ detrimentum patiatur. Denique animum aduertant se in Conclaui clausos editissima in specula constitutos esse, & factos spectaculum Deo, & hominibus, à Domino, cuius negocium gerunt, supplicij, vel gloriæ sempiternæ retributionem citissimè laturos.

Derogatur constitutionibus, & decretis Conciliorum, & alijs huic constitutioni contrarijs.

§. Non obstan. qnatenus opus sit, fel. rec. Alexandri Papæ III. Præd. nostri in Concilio Lateranen. edita, quæ incipit, Licet de vitanda, & aliorum Rom. Pont. præd. nostrum, etiam in Concilijs generalibus promulgatis constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, etiam in corpore Iuris clausis, quibus omnibus, & singulis quatenus pariter opus sit, eorum omninm, & singulorum tenores, perinde, ac si ad verbum exprimerentur, pro expressis, & insertis habentes, pro hac vice duntaxat, illis aliàs in suo robore permansuris, specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrarijs quibuscunque.

Quoties, & quando iuranda sit per Cardinales hæc Constitutio.

§. Volumus quoque præsentes nostras coram omnibus in prima Cougregatione post obitum Pontificis fieri solita, & deinde post Conclauis ingressum, & cùm quis ad Cardinalatus honorem promotus fuerit, cum alijs similibus constitutionibus legi, & iuramentum super illius obseruatione præstari, & ita præcipimus, & mandamus.

Restringitur derogatio, de qua in §. 24. & indicatur successoribus Pontificibus obseruantia huius Constitutionis.

§. Quibus constitutionibus, & pœnis in eis contentis, nisi in superius expressis, per hanc nostram derogare non intendimus, sed eas in sui roboris firmitate relinquere. Sperantes etiam Rom. Pont. qui pro tempore canonicè eligentur, omni studio curaturos, vt quæ nostris huiusmodi, & in eis salubriter statuta sunt, inuiolabiliter, ac etiam si opus fnerit, per pœnarum ipsarum contra trangressores executionem, obseruentur. Pu-

Publicatio huius Constitutionis præcipitur, & aliæ consuetæ clausulæ executoriæ adduntur.

§. Denique volumus easdem præsentes in Valuis Basilicarum S. Ioannis Laternen. ac Principis Apostolorum de Vrbe, ac Cancellariæ Apostolicæ, necnon in Acie campi Floræ per cursores nostros affigi, & publicari, ac eorum exempla ibidem affixa dimitti, & deinde omnes, & singulos Cardinales tàm absentes, quàm præsentes, modernos, & qui pro tempore erunt, & alios quoscumque quorum interest, vel interesse poterit quomodolibet in futurum, afficere, & ligare, nullamque harum ignorantiam prætendere posse, ac si eis personaliter intimatæ forent, præmissis cæterisque contrarijs quibuscunque non obstantibus. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrorum Statutorum, Decretorum, Declarationum, Mandatorum, Innodationis, Voluntatis, Admonitionis, Hortationis, Obsecrationis, Inhibitionis, Derogationis, Præcepti, & suspensionis infringere, vel ei ausi temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum. Dat. Romæ, apud S. Petrum Anno Incarnationis Dominicæ millesimo sexcentesimo vigesimo primo, decimo septimo kalen. Decembris, Pontificatus Nostri Anno primo.

✠ Ego Gregorius Catholicæ Ecclesię Episc.

† Antonius Card. Saulius, Episc. Ostieñ promitto, voueo, & & iuro.

† Franciscus Maria Cardinalis à Monte, Episcopus Portueñ promitto, voueo, & iuro.

† Franciscus Card. Sfortia, Episc. Tusculanus, promitto, voueo, & iuro.

† A. Card. Montaltus S. R. E. Vicecancellarius, Episc. Albaneñ promitto, voueo, & iuro.

† Odoardus Card. Farnesius, Episc. Sabineñ, promitto, voueo, & iuro.

† Octauius Card. Bandinus, Episc. Prænestinus, promitto, voueo, & iuro.

†

† Andreas Cardinalis Perettus, promitto, voueo, & iuro.

† B. Car-

† B. Cardinalis Beuilacqua, promitto, voueo, & iuro.

†

† F. tit. S. Praxedis, Presb. Card. de Sourdis, promitto, voueo, & iuro.

† Ego Io: Baptista tit. SS. Marcellini, & Petri, Card. Detus, promitto, voueo, & iuro.

† Ego Dominicus SS. Apostolorum, Presb. Card. Gymnasius, promitto, voueo, & iuro.

†

† Ego Carolus tit. S. Cæsaræi, Presb. Card. Madrutius, promitto, voueo, & iuro.

†

† Ego S. tit. S. Chrysogoni, Presb. Card. Burghesius maior Pœnitentiarius, promitto, voueo, & iuro.

† Ego M. tit. S. Onuphrij, Presb. Card. Barberinus, promitto, voueo, & iuro.

† Ego Io: Garsia tit. SS. Quatuor Coronatorum, Presb. Card. Millinus, promitto, voueo, & iuro.

† Ego M. tit. SS. Quirici, & Iulitæ, Presb. Card. Lantes, promitto, voueo, & iuro.

†

† Ego M. Angelus Tontus tit. S. Petri ad Vincula, Presb. Card. Nazarenus, promitto, voueo, & iuro.

† Ego F. tit. S. Augustini Presb. Card. Verallus, promitto, voueo, & iuro.

† Ego Io: Bapt. tit. S. Ceciliæ Presb. Card. Lenius, promitto, voueo, & iuro.

†

†

† Ego Dominicus tit. S. Martini in Montibus, Presb. Card. Riuarola, promitto, voueo, & iuro.

† Ego P. tit. S. Mariæ de Populo, presb. Card. Philonardus, promitto, voueo, & iuro.

† Ego P. Paulus tit. SS. Nerei, & Achillei, presb. Card. Crescentius, promitto, voueo, & iuro.

†

†

†

† Ego

† Ego Gaſpar tit. S. Crucis in Ieruſalem Presb. Card. Borgia, promitto, voueo, & iuro.

†

† Ego Robertus tit. S. Alexij, Presb. Card. Vbaldinus, promitto, voueo, & iuro.

† Ego Tiberius tit. S. Priſcæ, Presb. Card. Mutus, promitto, voueo, & iuro.

† Ego Gabriel tit. S. Pancratij, Presb. Card. de Trejo, promitto, voueo, & iuro.

†

†

†

† Ego Petrus tit. S Thomæ in Parione, Presb. Card. Camporeus, promitto, voueo, & iuro.

† Ego Matthæus tit. S. Marci, Presb. Card. Priolus, promitto, voueo, & iuro.

† Ego S. Presb. Card. S. Suſannæ, S. R. E. Bibliothecarius, promitto, voueo, & iuro.

†

†

†

†

† Ego Guido tit. S. Ioannis ante portam Latinam, Presb. Card. Bentiuolus, promitto, voueo, & iuro.

† Ego Petrus tit. S. Saluatoris in Lauro, Presb. Card. Valerius, promitto, voueo, & iuro.

† Ego It. Federicus Presb. Card. de Zolleren, promitto, voueo, & iuro.

†

† Ego Cæſar tit. S. Petri in Monte Aureo, Presb. Card. Gherardus, promitto, voueo, & iuro.

† Ego Fr. Deſiderius tit. S. Clementis, Presb. Card. de Cremona, promitto, voueo, & iuro.

† Ego Stephanus tit. S. Mariæ in Via, Presb. Card. Pignatellus, promitto, voueo, & iuro.

† Ego L. Card. Ludouiſius, tit. S: Mariæ de Tranſpontina S.R.E. Cam. promitto, voueo, & iuro.

†

† Ego

† Ego Franciscus tit. S. Matthæi in Merulana, Presb. Card. Sacratus, promitto, voueo, & iuro.

†

† Ego M. Ant. tit. S. Eusebij, Presb. Card. Gozadinus, promitto, voueo, & iuro.

† Ego Alexander S. Mariæ in via lata, Diaconus Card. Esten. promitto, voueo, & iuro.

†

†

†

†

†

†

†

† Ego Franciscus S. Angeli in foro piscium, Diaconus Card. Boncompagnus, promitto, voueo, & iuro.

† Ego Hippolytus S. Mariæ Nouæ, Diaconus Card. Aldobrandinus, promitto, voueo, & iuro.

†

Io. Beninus.

N. Odot.

Registrata in Secretaria Breuium.

Anno à Natiuitate D. N. IESV Christi Millesimo sexcentesimo vigesimo primo, Indictione quarta, die verò vigesima sexta mensis Nouembris, Pontificatus Sanctissimi in Christo Paeris, & Domini Nostri D. Gregorij diuina prouidentia Papæ XV. Pontificatus sui anno primo. Introscriptæ litteræ Apostolicæ publicatæ, & affixæ fuerunt ad valuas Basilicarum S. Ioannis Lateranensis, Principis Apostolorum de Vrbe, ac Cancellariæ Apostolicæ, & in acie Campi Floræ, dimissis ibidem earundem litterarum originalibus appensis per aliquod temporis spatium, & exindè amotis deindè dimissis earnndem litterarum copijs affixis, vt moris est, per nos Augustinum Bracherium, & Brandimartem Latinum prælibati S. D. N. Papæ Cursores.

Octauius Spada Magister Curs.

CÆRE-

CAEREMONIALE

Continens ritus electionis Romani Pontificis.

GREGORII PAPAE XV.

Iussu editum, & auctoritate confirmatum.

GREGORIVS EPISCOPVS SERVVS SERVORVM DEI,

Ad perpetuam rei memoriam:

DEcet Romanum Pontificem, quæ ad Ecclesiæ Catholicæ foelix regimen, salubriter à se statuuntur, vt quàm facillimè obseruentur, pastorali sollicitudine prouidere, & ea, per quæ à se decreta debitum sortiuntur effectum, stabilire. Si quidem postquàm nouam Constitutionem de Romani Pontificis electione, ob causas in ea expressas, diuina aspirante gratia edidimus; ne eius vsus, & obseruantia, veteri rituali Ecclesiæ Romanæ ferè inutili ob eandem Constitutionem reddito, proprij Cæremonialis directione destitueretur; nouum, prout sequitur, confici mandauimus. Quod, cùm post nonnullorum S. R. E. Cardinalium, quibus negocium commisimus, diligens, vt res postulabat, adhibitum examen, confectum fuerit, & à nobis approbatum; vt illud cum omnibus, & singulis in eo contentis, inuiolabiliter obseruetur, ex nostri pastoralis officij debito, prouidendum censuimus. Tenor autem illius est, qui sequitur. *Litterarum confirmationis proœmiū.*

CÆREMONIALE.

Tenor cæremonialis, & primò de exequijs Romani Pontificis.

ROmano Pontifice vita functo, Cardinales præstito in prima Congregatione iuramento de obseruanda Constitutione GREGORII Papæ XV. de reformatione Conclauis, vnà cum alijs Constitutionibus, quæ legi, & iurari in ea hactenus consueuerunt; exequias, pro eius anima iuxtà ritum hucusq; obseruatum, per nouem continuos dies facere debent, nisi fortè in illis nouem diebus aliquod festum ex præcipuis, & magnis incideret, propter cuius obseruantiam, exequias intermitti debere Cardinalibus videretur, hoc enim casu in numero quidem nouem dierum, exequiarum intermissarum dies computantur: verum impensa quæ in omissis exequijs facienda esset, in pauperes Christi iuxta PII IV. Constitutionem distribuenda est. Qua etiam constitutione, vt exequiarum impensis, quæ iam in immensum excreuerant, modus, & finis aliquis esset, cautum est, ne impensæ illorum nouem dierum, decem ducatorum millium summam, computatis omnibus, præter regalia Populo Romano præstari solita, excederent, & vt earum impensarum distributio, iustè fieret, tribus ex antiquioribus Cardinalibus, vni scilicet ex quolibet ordine, ac S. R. E. Camerario, commissa fuit.

De impensis exequiarum.

De Missa Spiritus sancti in Basilica S. Petri.

Exequijs defuncti Pontificis completis, & interim conclaui opportuno præparato, Cardinales in Basilica Sancti Petri, vel alibi pro temporis, & loci opportunitate conueniunt, vbi per Decanum Sacri Collegij, vel eo impedito per alium ex antiquioribus Cardinalibus, Missa de Spiritu Sancto celebratur, & in fine per aliquem Prælatum, aut alium virum doctum habetur oratio, in qua monentur, vt sepositis omnibus priuatis affectibus, solum Deum præ oculis habentes, Sanctæ Romanæ, & vniuersali Ecclesiæ de Pastore sufficienti, & idoneo prouidere, omni qua possunt breuitate, & diligentia curent, ad Apostolicarum Constitutionum, & sacrorum Conciliorum præscriptum.

De ingressu Conclauis.

Re diuina peracta, Clericus cæremoniarum capit Crucem Papalem, & procedit, quem Cardinales sequuntur, Episcopi primùm, deinde Presbyteri, postremò Diaconi cum suis cappis violaceis: Crucem præcedunt familiares Cardinalium, & immediatè

tè cantores Hymnum (Veni creator Spiritus) cantantes, post Cardinales, sequuntur Prælati, atque ita processionaliter procedentes, conclaue ingrediuntur, & cùm ad capellam peruenerint, Cardinalium Decanus apud Altare dicit orationem (Deus qui corda fidelium) qua finita leguntur, & iurantur per Cardinales Constitutiones de Romani Pontificis electione, & vnà cũ eis Constitutio nouissima GREGORII XV. Deinde Cardinales post sermonem habitum per Decanum, quo eos conuenientibus verbis ad electionis negocium ritè, & rectè peragendum hortatur, ad cellas sorte inter eos iuxta Constitutionem PII IV. distributas, diuertunt, & post prandium omnes rursus simul congregantur, & officiales conclauis, & alij præstant Sacro Collegio iuramenta consueta.

De hora claudendi concla-ue.

Cardinales autem ingressi conclaue non exeant, vespere reuersuri, sed in ipso, omninò permaneant: Ipsumque conclaue, postter iussu Cardinalis Decani personatam campanulam, videlicet prima vice circa primam horam noctis, secunda circa secundam, & tertia circa tertiam, exclusis omnibus, qui in conclaui remanere non debent, intus, & extra claudatur, & claues S. R. E. Camerario, ac Magistro cæremoniarum, & Prælatis custodibus conclauis iuxta solitum assignentur.

De Conclauistis.

Deinde accensis funalibus, tres Cardinales capita ordinum, & Camerarius, vna cum Magistro cæremoniarum latebras, & angulos omnes conclauis diligenter perquirunt, ne quis ex ijs, qui esse in conclaui prohibentur, intus remanserit. In Conclaui autem, esse possunt familiares Cardinalium, & alij officiales, & ministri conclauis, qui in constitutione PII IV. recensentur, quibus adduntur duo alij, vnus famulus pro Magistris cæremoniarum, & alius pro Secretario Sacri Collegij, hac tamen conditione adiecta, vt famulus Magistrorum cæremoniarum, actu vni ex illis inseruiat, & per sex menses ante, fuerit eius continuus commensalis, quæ conditio in famulo Secretarij similiter exigitur, omnium autem istorum conclauistarum, post prandium diei sequentis, fit recognitio, ne quis inter illos fortè esset ex ijs, qui in conclaui esse non possunt, quæ recognitio, vt certiùs fiat, iubentur conclauistæ omnes intrare capellam, & postea singillatim recensentur.

De colloquijs, literis cibis, & vestibus.

Clauso conclaui, seruari debent omnia, quæ de colloquijs, litteris, & cibis, & quæ de non ingredientibus Cardinalibus; auijsdem, aut eorum familiaribus postquam ingressi sunt exeuntibus, in constitutione Pii IV. sancita sunt. Quòd verò attinet ad vestes, non solùm cùm ad electionem Cardinales procedunt, croceis vti debent, sed iuxta vetus Cæremoniale, cùm aliquid collegialiter agendum est.

De capitulis ante electionem, & de voce actiua Cardinalium.

Porrò capitula, quæ ante electionem fieri solent à singulis Cardinalibus subscribenda, etiam ad fauorem conclauistarum fieri poterunt, vel ante ingressum conclauis, vel post ingressum, dummodò per ea non retardetur, aut differatur ingressus, vel electio. Quoniam autem iuxta constitutionem Pii IV. Cardinales, qui saltem in ordine Diaconatus constituti non sunt, ad electionem Romani Pontificis non admittuntur, inspiciendum erit antequàm ad electionis negocium procedatur, an aliqui ex Cardinalibus præsentibus ordine prædicto careant; nam si careant, à suffragio ferendo excludendi erunt, nisi priuilegio Pontificio muniti sint. De Cardinali autem, cui ante mortem Pontificis, os fuit clausum, aliquando dubitatum est, verùm à Pio V. fuit hæc dubitatio sopita per eius decretum editum 26. Ianuarij 1571. quo declarauit huiusmodi oris clausuram, cæremoniam quandam esse, ea de causa introductam, vt Cardinales, antequam in consistorijs, & congregationibus suffragium ferant, de modestia, quæ ab ipsis in his, & alijs actibus adhiberi debet, quodammodo admoneantur, non autem pertinere ad præcipuam Cardinalium facultatem, quæ circa summi Pontificis electionem versatur, quæ declaratio Pii V. semper hucusque obseruata fuit.

Quo modo præcauendæ nullitates electionis ab executoribus Const. Gregorianæ.

Quoniam autem ex Gregoriana constitutione, ad actum electionis sub pœna nullitatis deuenire non possunt Patres, nisi clauso conclaui: tres Cardinales, & Camerarius eiusdem constitutionis executores deputati prouidebunt, vt statim post clausum conclaue, diligens per aliquos fiat inquisitio super ipsa clausura, eaque in effectu reperta, curabunt, vt de ea publicum fiat documentum per Magistrum cæremoniarum rogandum, & post huiusmodi documentum, etiam si conclaue in totum, vel pro parte de facto apertum fuisse reperiatur, semper tamen clausum, & pro clauso censeri, & haberi debet ad effectum validitatis electionis, donec

de

de consensu duarum partium Cardinalium præsentium, per secreta suffragia apertum esse declaretur. Hæc tamen declaratio electioni, quæ ante ipsam facta fuerit, nullatenus præiudicare debet, neque ob ipsam declarationem, præcedens electio impugnari potest.

Manè sequenti post clausum præcedenti nocte conclaue, post solitum campanulæ sonum, conueniunt Cardinales in eo præsentes, qui infirmitate non sunt impediti, ad Capellam Paulinam, & ibi celebrata consueta Missa, & facta Cardinalium communione, statim ad negocium electionis procedere debent, quod quidem hodie ex GREGOR. constitutione, vno tantùm ex tribus modis, siue formis peragendum est, alioquin electio nullitatis vitio subiacet. *De formis electionis.*

Primus modus est, qui quasi per inspirationem vocatur, quando scilicet omnes Cardinales, quasi afflati Spiritu sancto aliquem vnanimiter, & viua voce Summum Pontificem proclamant; circa quem modum ex constitutione Gregoriana, infrascripta notari possunt. *De inspiratione.*

Primùm, hæc forma electionis practicari potest solùm in conclaui, & eo clauso. Secundò, debet fieri electio secundum hanc formam ab omnibus, & singulis Cardinalibus in conclaui præsentibus. Tertiò, communiter, & nemine eorum dissentiente. Quartò, nullo præcedente de persona speciali tractatu, & per verbum (eligo) intelligibili voce prolatum, aut scripto expressum, si voce non possit proferri, exemplum autem huius, potest esse huiusmodi. Si aliquis patrum, clauso conclaui, nullo, vt præfertur præcedente speciali tractatu, diceret, Reuerendissimi Domini perspecta singulari virtute, & probitate Reuerendissimi D. N. iudicarem illum eligendum esse in Summum Pontificem, & ex nunc ego ipsum eligo in Papam. Deinde hoc audito, si cæteri Patres nemine excepto, sequentes primi sententiam eodem verbo (eligo) intelligibili voce prolato, aut si non potest, in scriptis expresso, eundem N. de quo nullus specialis tractatus præcessit, communiter eligerent, ipse N. esset canonicè electus, & verus Papa secundum hanc electionis formam, quæ dicitur per inspirationem, seu, vt in sacris canonibus scriptum est, quasi per inspirationem.

Se-

De compromisso. Secundus modus, est per compromissum, quando scilicet Cardinales ad electionem per hanc formam, seu viam procedere volentes, committerent aliquibus ex patribus eligendi potestatem, vt vice omnium, Ecclesiæ Catholicæ prouideant de Pastore, cuius formæ praxis potest esse huiusmodi. Primò omnes, & singuli Cardinales in conclaui clauso præsentes, nemine eorum dissentiente, in aliquos ex Patribus compromissum faciunt exempli gratia in hanc formam. In nomine Domini amen. Anno ab eiusdem &c. mense &c. die &c. Nos Episcopi, Presbyteri, & Diaconi S. R. E. Cardinales omnes, & singuli in conclaui existentes, videlicet N. N. (& singillatim omnes nominentur Cardinales) elegimus, & eligimus per viam procedere compromissi, & vnanimiter, & concorditer, nemine discrepante, elegimus compromissarios N. N. & N. Cardinales &c. quibus damus plenariam facultatem, & potestatem prouidendi S. R. E. de Pastore, sub hac forma videlicet (Hic optimum erit, vt Cardinales Compromittentes exprimant modum, & formam, secundùm quam compromissarij debent eligere, & secundùm quam electus debet censeri verus, & legitimus Papa, vt puta, si electi sint tres Compromissarij, declarandum est, an ad hoc, vt electio sit valida, priùs proponere debeant sacro Collegio personam, vel personas ab ipsis nominandam, vel nominandas ad Pontificatum, an verò absolutè debeant electionem peragere; an omnes tres debeant conuenire in vnam personam; an verò sufficiat, quod duo in vnam concordent, & an debeant nominare aliquem de Collegio, vel etiam aliquem extra Collegium, & alia his similia.) His autem, vel alijs similibus expressis, addi compromisso solet tempus, ad quod vsque volunt Cardinales, potestatem compromissarios habere eligendi, & postea subiunguntur hæc verba. Et promittimus nos illum pro Romano Pontifice habituros, quem D. D. Compromissarij secundùm formam prædictam duxerint eligendum, vel alia ad formam compromissarijs præscriptam accomodata.

Secundò, completo huiusmodi mandato, compromissarij ad partem in aliquo loco separato se conferunt, & de electione facienda tractant, & solet inter eos præmitti protestatio, quod per quamcumque prolationem verborum, suum dare consen-

sum

ſum non intelligunt, niſi in ſcriptis illum expreſsè ponant. Et hæc proteſtatio, videtur neceſſaria inter compromiſſarios, vt verbis humanis, & reuerentialibus inter ſe, ſine præiudicio vti poſſint.

Tertiò, facta per compromiſſarios electione ſecundùm formam eis præſcriptam, & ſeruatis ijs, quæ GREGORIVS XV. in ſua conſtitutione iuſſit, electus per huiuſmodi viam compromiſſi, eſt canonicus, & verus Papa.

Tertius modus, ſeu forma electionis Romani Pontificis eſt, quæ vocatur per Scrutinium, vel per Scrutinium, & Acceſſum, cuius formæ ritus ſecundùm Gregorianam Conſtitutionem, quæ vult non ſolùm ſcrutinium fieri ſecretum, ſed etiam Acceſſum, continet tres actiones, alteram, quæ anteſcrutinium, alteram, quæ ſcrutinium, & tertiam, quæ poſtſcrutinium appellari poteſt. *De ſcrutinio ſimplici vel cum acceſſu.*

Anteſcrutinij actus ſunt quinque, videlicet Præparatio ſchedularum Scrutinij, & Acceſſus; Extractio Scrutatorum, & deputatorum pro votis infirmorum per ſortem; Scriptio ſchedularum ſcrutinij; Earum complicatio, Et obſignatio. *De Anteſcrutinio.*

Schedularum præparatio ad Magiſtros cæremoniarum pertinet, qui eas impreſſas, vbi fieri poterit, alioquin vnius manu ſcriptas ſecundùm formam inferiùs deſcribendam accipient, tàm pro ſcrutinio, quàm pro Acceſſu, & ponent in duobus diſcis vulgò (bacili) nuncupatis, quos in menſa ante Altare collocabunt, vt inde poſſint Cardinales, cùm opus fuerit, ſchedulas ſumere.

Forma autem ſchedulæ ſcrutinij quòad eius figuram attinet, erit altera parte longior, hoc eſt plus longa, quàm lata; longitudo eius, erit ferè palmi, latitudo autem dimidij palmi; Quo verò ad contenta in ea, in anteriori eius parte, quæ breuitatis gratia facies nominari poteſt, tria continere debet; Primò in ſuperiori partè ſecundùm eius latitudinem, duo hæc verba (Ego Card.) cum tanta ab inuicem diſtantia, vt inter ipſa, nomen proprium Cardinalis eligentis ſcribi poſſit, & paulò inferiùs duos circulos paruos, ad loca ſigillorum indicanda. *De forma ſchedularum ſcrutinij.*

Secundò, in medio continere debet hæc verba.

Eligo in Summum Pontificem Reuerendiſs. Dominum meum D. Cardinalem.

Tertiò,

De forma schedularum Accessus.

Tertiò, in parte inferiori, alios duos paruos circulos ad loca sigillorum similiter demonstranda. Forma verò schedulæ accessus, eadem prorsus est, quæ scrutinij, nisi, quòd in medio eius, loco verborum (Eligo in Summum Pontificem Reuerendiss. D. meum D. Card.) ponuntur hæc verba (Accedo Reuerendiss. D. meo D. Cardinali) verum facilius, quæ dicta sunt, percipientur ex infrascriptis figuris, & exemplis.

EXEM-

EXEMPLVM FACIEI Schedulæ Scrutinij.

Ego Card.

Eligo in Summum Pontificem ℞.^{m} D. meum D. Cardin.

EXEMPLVM FACIEI
Schedulæ Acceſſus.

Ego Card.

Accedo Reuerendiſs. D. meo
D. Card.

In exteriori autem parte ſchedularum tàm Scrutinij, quàm Acceſſus, quæ tergum nominari poteſt, duo ſunt imprimendi limbi ex illis, quos ad ornatum librorum impreſſores adhibent, & vulgari vocabulo, *fregi*, nuncupant, quorum primum circa ſui medium continet hoc verbum, *Nomen*, impreſſum ſecundùm longitudinem ipſius limbi; alterum verò continet hoc verbum, *Signa*, ſimiliter impreſſum, vt præcedens.

Hi autem limbi excogitati ſunt ad obſcurandum diaphanum paginarum, ne ſcilicet ad lumen, nomina, & ſigna eligentium conſpici poſſint, vbi verò impreſſoris copia non fuerit, limborum defectus, lineis ſuppleri poterit; Sed hæc fient clariora per infra poſitam figuram tergi ſchedularum Scrutinij, & Acceſſus.

†

EXEMPLVM TERGI Schedularum Scrutinij, & Accessus.

nomen.
ſigna.

Secun-

Secundus actus ante Scrutinij, est extractio Scrutatorum, & deputatorum prò votis infirmorum, quæ extractio antequàm ad scrutinium procedatur, sorte facienda est, hoc modo. In vno sacculo, aut vase, publicè ponantur tot schedæ, vel si magis placet spherulæ ligneæ palàm numeratæ, quot sunt Cardinales præsentes in Conclaui, cum eorum nominibus: deinde per vltimum Diaconum extrahantur primò Scrutatores tres, & posteà tres Deputati prò votis infirmorum, qui breuitatis gratia Infirmarij appellari possunt, de quorum omnium officio inferiùs suo loco scribetur, quod si in extractione Scrutatorum, & Infirmariorum, ac etiam Recognitorum, de quibus suo loco dicetur, extracti fuerint Cardinales, qui ob infirmitatem, aliudue impedimentum muneribus prædictis satisfacere non possint, alij non impediti, loco illorum extrahantur; Peracta verò extractione, schedæ, seù spherulæ eorum, qui extracti fuerunt, in sacculum, seù in vas iterum conijciantur.

De Scrutatoribus, & Infirmarijs.

Tertius actus antescrutinij, est schedularum Scrutinij scriptio, quæ fiet hoc modo. Ad duas, vel plures paruas mensas, quæ erunt cum atramento, & calamis paratæ in loco capellæ apto, vt qui scribunt conspici possint, quid verò scribitur, non possit, accedent Cardinales per ordinem, incipiendo à Decano, & ibi sedentes in scabellis paratis, schedulam quisque suam acceptam priùs ex disco, scribet hoc modo. Primò in prima parte in spatio inter verba (Ego Card.) scribet proprium nomen; deinde in secunda parte, nomen illius, quem eligit, charactere tamen, quantùm fieri potest alterato, vt manus scribentis cognosci non possit; & caueat, ne plures in scedula scribat; quia suffragium iuxtà Gregorianam constitutionem esset nullum. In tertia verò parte signa, hoc est numerum aliquem, & dictum aliquod scripturæ, seù verbum, aut aliquid huiusmodi, vt in exemplo prò faciliori intelligentia oculis subiecto, videre est.

Quomodo in schedula scribatur nomen eligentis, & electi.

EXEM-

Exemplum Schedulæ Scrutinij ſcriptæ.

Ego Bonifacius Card. Caetanus.

Eligo in Summum Pontificem ℞^{m}. D. meum D. Cardin. Baronium.

18. Gloria in excelſis

Ego Robertus Card. Bellarminus.

Eligo in Summum Pontificem Rm. D. meum D. Cardin. Baronium.

18. Gloria in Excelsis.

nomen.

ſigna .

Quartus actus antescrutinij, est schedularum complicatio, quæ, vt expeditiùs peragi à Card. valeat, poterit à Cæremoniarijs Magistris, cùm eas præparant, fieri in hunc, qui sequitur modum. Binæ fient plicaturæ ex vtraque parte cuiusque schedulæ, ita vt nomen eligentis, & signa cùm fuerint scripta, maneant tecta ex vtraque parte à limbis; deinde quod reliquum est ita complicetur, vt schedula ferè ad latitudinem pollicis redigatur, prout ex complicata schedula, quæ hic exempli gratia ponitur, conspici potest.

De complicatione schedulæ.

Hic poni debet exemplũ schedulæ cõplicatæ.

Cæterùm Magistri Cæremoniarum schedulas, non complicatas vt suprà, sed explicatas, & cum cera rubra in paruis circulis, ponent in discis; & Cardinales, postquam eas, vt suprà scripserint, eo vsque solùm plicabunt, quo nomen, & signa eligentis tegantur, reliquas autem plicaturas tunc facient, cum schedulas, vt infra dicetur, obsignauerint.

De obsignatione schedulæ.

Quintus, & postremus actus antescrutinij, est schedularum obsignatio, quæ ab vno quoque Cardinali facienda erit in tergo schedularum cum sigillo ad hoc parato, in loco paruo um circulorum vbi cera fuerit posita. Porrò sigillum non debet esse solitum Cardinalis, sed aliud, & secretè habitum, & ita simplex, vt facilè notari possit, veluti, si in sigillo sculpantur, aut tres numeri, aut tres litteræ, & numeri, vel vna tantum imago, & hæc de antescrutinio sufficiant; Cæterùm, quod attinet ad Cardinales infirmos, aut aliter impeditos, inferiùs suo loco dicetur.

Sequitur secunda actio, quæ nomine scrutinij appellata fuit. Octo sunt huius actionis actus, videlicet, Delatio schedulæ, Iuramenti præstatio, positio schedulæ in calicem, schedularum mixtio, earum numeratio, scrutinij publicatio, schedularum in filum insertio, earumque depositio seorsum.

De scrutinio & eius actibus.

Delatio schedulæ, & duo sequentes actus, qui meliùs simul describuntur ob eorum connexitatem; hoc modo fient. Quilibet Cardinalis propriam schedulam postquam illam scripserit, obsignauerit, & complicauerit; duobus primis digitis sumet, ac eleuata manu palàm deferet ad Altare, penes quod stant scrutatores, & in quo est calix magnus ad recipiendas schedulas paratus, & patena coopertus, ibique genuflectens, aliquantulum orabit, deinde surgens alta, & intelligibili voce, iurabit in hunc formam, quæ in tabella super Altari posita descripta habetur: TESTOR CHRISTVM DOMINVM, QVI ME IVDICATVRVS EST,

De delatione schedulæ in calicem, & iuramento.

ME ELIGERE, QVEM SECVNDVM DEVM IVDICO ELIGI DEBERE, ET QVOD IDEM IN ACCESSV PRÆSTABO. Post hæc, schedulam in patenam ponet, & patenam mittit in calicem, quo facto inclinabit se ad Altare, & ad suum locum reuertetur. Et hæc, seruanda erunt, si Cardinalis ad Altare pergere possit: nam si ob infirmam valetudinem non possit, & præsens in capella sit, vltimus Scrutator discum cum schedulis ad eum deferet, ex quo Cardinalis infirmus, vnam accipiens, eam in loco suo secretè, vt supra dictum est, conficiet; deinde præuio iuramento prædicto schedulam obsignatam, & complicatam, eidem Scrutatori tradet, qui eam palàm deferet ad Altare, & sine oratione, & iuramento in patenam ponet, & per eam in calicem mittet; quæ omnia obseruanda erunt per vltimum Scrutatorem erga eos Cardinales, qui in Capella præsentes ob valetudinem ad Altare pergere non poterunt. Si verò aliqui Cardinales infirmi sint in suis cellis, tres Card. Infirmarij, vt supra extracti, ad eos accedent cum capsula altitudine vnius palmi, in cuius superiori parte sit rima, seu foramen, eius magnitudinis, vt per illud schedula complicata possit per suam latitudinem intus capsulam transmitti; quam capsulam, antequam Scrutatores Infirmarijs tradant, palam aperient, vt cæteri Cardinales possint eam inanem, & vacuam conspicere, deinde claudent, & clauem ponent super Altare; deinde Infirmarij cum capsula clausa, & cum paruo disco tot schedulas continente, quot sunt infirmi Cardinales, ad vnumquemque eorum accedent; & Infirmi acceptas ex disco schedulas, secretè scribent, obsignabunt, & complicabunt, & præuio iam dicto iuramento, in capsulam per rimam mittent; quòd si Infirmi, scribere non possint, alij eorum arbitrio deligendi, præstito de secreto seruando in manibus Infirmariorum iuramento, prædicta facient: atque hi aduertere debent, quòd non solùm iuramenti vinculo tenentur seruare secretum, sed etiam in excommunicationem latæ sententiæ, si contrafecerint, incurrent. His peractis, Infirmarij ad Capellam reuertentur cum capsula, quam scrutatores aperient, & schedulas in ea contentas, palam numerabunt: & tot repertas, quot sunt infirmi, ponent singillatim in patenam, & per patenam simul omnes in calicem. Ne autem nimis in longum protrahatur scrutinij actio, Infirmarij poterunt proprias schedulas post Decanum conficere, & in calicem ponere, deinde dum cæteri Cardi-

De impeditis valetudine.

De Infirmis.

Monitio.

dinales Scrutinium agunt, ad infirmos pergere, ad accipienda eorum suffragia eo modo, quo proximè ante dictum est.

Quartus actus Scrutinij, est schedularum permixtio, quæ fiet per primum Scrutatorem, calice in quo ipsæ schedulæ positæ fuerunt, patena cooperto, pluries agitato.

De permixtione schedularum.

Quintus actus, est numeratio schedularum, quæ palàm fiet per vltimum Scrutatorem capiendo singillatim vnamquamque schedulam ex calice, eamque ponendo in alium, qui adhoc paratus sit, calicem vacuum. Quòd si numerus schedularum, non respondeat numero Card. omnes comburendæ sunt; & iterum, idest secunda vice, ad suffragia statim est deueniendum; Si verò numerus schedularum numero Card. respondeat, prosequendi sunt alij actus scrutinij.

De numeratione schedularum.

Sextus actus, est publicatio Scrutinij, quæ fit per Scrutatores, qui sedent ad mensam ante Altare positam, fiet hoc modo; Primus Scrutator accipiet vnam schedulam, eamque intactis sigillis explicabit, & viso in ea schedula electi nomine, eam tradet secundo Scrutatori, qui pariter, eodem electi nomine perspecto, eandem tradet tertio, qui illam alta, & intelligibili voce perleget, vt omnes Cardinales præsentes notare possint suffragium in folio impresso, quod penes se habebunt cum nominibus omnium Card. notabit autem iuxta nomen Card. ex schedula recitati: Idem faciendum erit de cæteris schedulis in calice positis, vsque ad vltimam; Quòd si in Scrutinij publicatione, inueniant Scrutatores duas schedulas ita complicatas, vt ab vno tantùm datas fuisse appareat, si quidem vnus, & idem in vtraque electus fuerit, schedulæ prædictæ habebuntur, & notabuntur pro vno suffragio, si verò diuersi fuerint nominati, neutrum suffragium validum erit, prout in Bulla Gregoriana statuitur de illa schedula, in qua plures nominati sunt; Scrutinium tamen neutro casu vitiatur. Cæterum suffragia prædicta, finita scrutinij publicatione, poterunt à Patribus iuxta nomina Cardinalium, qui ea obtinuerunt, in vnam summam redigi, vel in separato folio notari, hoc modo. Reuerendissimus D. Cardinalis A. habet suffragia 20. & Reuerendissimus D. Cardinalis B. habet suffragia 15. & sic de alijs; quod fit ne Cardinales cum opus est, cogantur semper numerare suffragia, quæ iuxta nomina Cardinalium notarunt.

De publicatione scrutinij.

Septimus actus Scrutinij, est schedularum in filum insertio, quæ,

De schedularum in filum insertione.

vt ſchedulæ ipſæ cautiùs conſeruari poſſint, excogitata fuit. Hæc autem inſertio fiet per vltimum Scrutatorem; inſerendo ſchedulam vnamquamque poſtquam eam perlegerit, acu cum filo ad hunc effectum parato, in loco, vbi eſt verbum, ELIGO.

Octauus, & poſtremus Scrutinij actus, eſt depoſitio ſchedularum ſeorſum, quæ ſimiliter fiet per vltimum Scrutatorem, qui finita inſertione omnium ſchedularum in filum, capita fili nodo iunget, & ſchedulas omnes ita colligatas, in alium calicem vacuum, vel in menſa ſeorſum ponet.

De post ſcrutinio & eius actibus. Sequitur tertia, & poſtrema actio, quæ poſtſcrutinium appellata fuit, cuius actus, ſi ſecuta ſit electio per ſcrutinium, tres tantum ſunt, videlicet, Numeratio ſchedularum, Recognitio ſuffragiorum, & ſchedularum combuſtio, de quibus inferiùs ſuis locis dicetur. Si verò per Scrutinium non ſit ſecuta electio, actus ſunt ſeptem, videlicet; Acceſſus; Sigillorum, & ſignorum apertio; Eorum annotatio; Suffragiorum examen; Suffragiorum ſcrutinij, vel ſcrutinij, & acceſſus numeratio; Eorum recognitio; Et ſchedularum combuſtio.

De Acceſſu. Primus itaque actus, eſt Acceſſus, qui immediatè poſt ſcrutinium, hoc eſt, poſt depoſitas ſeorſum ſcrutinij ſchedulas fiet, niſi fortè in ſcrutinio fuerit creatus Papa; tunc enim nullus fieri debet acceſſus; in quo quidem acceſſu eadem omnia ſeruanda ſunt à Cardinalibus, quæ dicta ſunt ſeruari debere in ſcrutinio peragendo, tam in ſchedularum ſcriptione, obſignatione, complicatione, delatione, & poſitione in calicem, quàm in earum numeratione, publicatione, notatione ſuffragiorum, & inſertione in filum, ac depoſitione ſeorſum; exceptis tamen infraſcriptis. Primò, quod Cardinales, ſchedulas pro acceſſu, ſumere debent ex diſco ſchedularum acceſſus; Secundò in ſchedularum acceſſus ſcriptione ſi Cardinalis nemini velit accedere, debet in media ſchedulæ parte, loco nominis Cardinalis, qui ſcribendus eſſet, ſi ad eum fieret acceſſus, ſcribere, NEMINI, Schedula autem acceſſus ſcribi, & obſignati debet cum eiſdem ſigillis, & ſignis ſchedulæ ſcrutinij, ſub pœna nullitatis ſuffragij ipſius acceſſus; Tertiò, quòd non poteſt acceſſus fieri ad eum Cardinalem, qui in ſcrutinio ſaltem vnum ſuffragium non obtinuerit, neque ad eum, qui ab ipſomet Cardinali fuit in ſcrutinio nominatus; Quartò, quamuis in acceſſu non liceat plures nominare, ſicut non licet in ſcrutinio plures eligere

Differentia ſchedularum Acceſſus & Scrutinij.

ſub

ſub pœna nullitatis ſuffragij, tam in acceſſu, quam in ſcrutinio, nihilominus licebit accedere vni ex pluribus nulliter à ſe nominatis in ſcrutinio, dummodo ei ab alio aliquod ſuffragium, non tamen nulliter, vt præfertur, in ipſo ſcrutinio datum fuerit; Quintò, quòd in acceſſu non præſtatur iuramentum, de quo ſupra, quia in ſcrutinio fuit iam præſtitum per illa verba: (Et quod idem in acceſſu præſtabo.) Sextò, denique Infirmarij deferre debent ad infirmos ſchedulas acceſſus, & ſimul etiam vnum folium impreſſum, in quo ſit notatus ſuffragiorum numerus palam recognitus, quæ quiſque Card. in ſcrutinio nominatus, obtinuerit.

Secundus, tertius, & quartus actus poſtſcrutinij ſunt Sigillorum, & Signorum aperitio, Eorum annotatio, & Suffragiorum examen, qui tunc ſolùm locum habere poſſunt, quando ſecuta eſt electio per ſcrutinium, & acceſſum: fieri autem debent hoc modo.

De inſpectione, aperitione & collatione seu annotatione ſchedularum.

Primus Scrutator ſchedulas acceſſuum, quos obtinuit electus, in ea parte ſolùm, quæ ſigna continet, aperiet, & inſpectis diligenter earum ſigillis, & ſignis, apertas, ac in filo, vt erant inſertas, tradet ſecundo Scrutatori, & ſecundus, eadem inſpectione facta, porriget tertio, qui alta, & intelligibili voce, ſigilla, & ſigna prædictarum ſchedularum enunciabit, & annotabit in latere ſiniſtro folij impreſſi, ad hunc effectum parati, ſub verbis (Sigilla, & Signa Acceſſuum) quam etiam annotationem facient cæteri Cardinales, ſi voluerint, in ſimili folio impreſſo.

De examine ſuffragiorum.

Deinde primus Scrutator, reliquis Scrutatoribus inſpicientibus, pro acceſſuum prædictorum examine capiet ſchedulas ſcrutinij, & incipiens ab vno capite fili, in quo inſertæ ſunt, ſigillum primæ eius ſchedulæ quæret in ſigillis acceſſuum notatis, vt ſupra in folio impreſſo, & ſi illud in eo non inuenerit, omiſſa prima ſcrutinij ſchedula, capiet ſecundam eiuſque ſigillum ſimiliter quæret; quòd ſi etiam non inuenerit, capiet tertiam, & deindè ſequentes ſingillatim, donec ſigillum alicuius earum inueniat, eoque inuento, ſcrutinij ſchedulam in ea parte, vbi ſigna ſunt, aperiet, & ſi non inuenerit ſigna huius ſchedulæ concordare cum ſignis acceſſus, ſchedulam illam omittet, & aliam capiet, ſicut paulò ante de ſchedulis non concordantibus in ſigillo dictum eſt: ſi verò inuenerit ſigna concordare, oſtendet illa ſecundo, & tertio Scrutatoribus, qui vnà cum ipſis, poſt diligens examen ſuper identitate ſigillorum, & ſignorum ambarum ſchedularum, ſcrutinij ſcilicet,

cet, & accessus, inspiciet, an idem, vel diuersi in vtraque schedula sint nominati; & si idem nominatus sit, suffragium accessus nullum censebitur; si verò diuersi nominati sint, suffragium accessus pro valido habebitur: & hoc casu, tertius Scrutator sigillum, & signa schedulæ scrutinij, ac etiam nomen electi, qui in ea continetur, alta, & intelligibili voce enunciabit, & annotabit in latere dextero prædicti folij impressi, sub verbis (Sigilla, & signa scrutinij respondentia accessibus) notabit autem ea ex aduerso accessus concordantis in sigillo, & signis; quam annotationem cæteri quoque Cardinales, si voluerint, in simili folio impresso facient.

Sed huiusmodi actus, qui explicatione difficiliores sunt, quàm operatione, exemplo meliùs percipientur.

EXEMPLVM

Folij impressi, in quo Accessus, & Scrutinij Sigilla, ac Signa concordantia annotantur.

Literæ Alphabeti indicant Sigillū.

Sigilla, & signa Accessuum.	*Sigilla, & Signa Scrutinij Accessibus respondentia.*	*Cardinales nominati in Scrutinio.*
ACD. 43. Deus.		
BRF. 32. Bonitas.	BRF. 32. Bonitas.	Card. S. Eusebij.
RGI. 50. Beatitudo.	RGI. 50. Beatitudo.	Card. S. Sixti.
N.S.P.26. Gloria.		

Monitio ad Scrutatores.

Quòd si fortasse in ista inquisitione contingat duas, vel plures schedulas scrutinij, reperiri cum eisdem sigillis, & signis alicuius schedulæ accessus, tunc si in earum aliqua, electus nominatus fuerit, in alia verò alius, primus Scrutator reliquis scrutatoribus similiter inspicientibus, scrutinij schedulas huiusmodi, & schedulam accessus, in ea etiam parte, in qua est nomen eligentis, & accedentis, aperiet, vt constare possit secundùm Gregorianam Constitutionem de validitate, vel inualiditate accessus; si verò in aliqua huiusmodi schedularum scrutinij concordantium cum accessu non sit nominatus electus, debent eæ schedulæ omitti, & ad subsequentes procedendum erit.

Quin-

Quintus actus post scrutinij, est numeratio suffragiorum, vel scrutinij solius, vel scrutinij, & accessus, quæ fiet per Scrutatores semper, siue secuta sit electio, siue non:& si quidem secuta non sit electio, vt sciatur, quòd in eo scrutinio, vel scrutinio, & accessu non habetur Papa; si verò secuta sit, vt constet de canonica Pontificis electione;fiet autẽ hæc numeratio suffragiorũ hoc modo.Scrutatores in vnam summã redigent suffragia, quæ quilibet nominatus in Pontificẽ obtinuit,siue in scrutinio solo,siue in scrutinio,& accessu simul;& si inuenerint nullũ ex nominatis ad duas tertias partes suffragiorum peruenisse,non habetur Papa in illo scrutinio,siue scrutinio,& accessu;Si verò inuenerint aliquẽ ex nominatis,duas tãtùm partes suffragiorum obtinuisse, aperient electi schedulam, etiam in ea parte, in qua est nomen eligentis;& si quidem ex ea apparuerit, electum alij suffragatum fuisse, electio eius erit canonica;si verò constiterit sibi suffragium dedisse, eius electio ex dispositione Gregorianæ Constitutionis nulla erit ob defectum vnius suffragij. Si denique plures inuenerint duas tertias partes suffragiorum obtinuisse, vel etiam vltra duas tertias, tunc in suffragiorum paritate nullus erit electus, in imparitate verò, ille est canonicus Papa, qui superat alium, etiam in vno suffragio.

De Numeratione suffragiorum.

Sextus actus post scrutinij, est Recognitio, quæ per Recognitores, siue secuta sit electio, siue non, fiet; inspiciendo tam schedulas scrutinij, & accessus, quam suffragiorum annotationes factas per Scrutatores, vt per huiusmodi recognitionem constare possit, an Srutatores syncerè, & fideliter muneri suo satisfecerint. Recognitores autem extrahentur sorte, vt Scrutatores, & Infirmarij, statim quidem post scrutinium, si secuta sit in eo electio; si verò non sit secuta, post scrutinium, & accessum, cùm scilicet Scrutatores suum impleuerint munus per numerationem suffragiorum,& hæc extractio fiet, siue secuta sit electio in scrutinio, & accessu, siue non.

De Recognitione, & recognitorum extractione

Septimus, & postremus actus post scrutinij, est combustio omniũ schedularum, quæ semper, & palàm per Scrutatores fiet, ac statim post recognitionem, siue electio sit secuta, siue non. Et hæc omnia, quæ de scrutinii ritibus sunt exposita, seruanda erunt diligenter à Cardinalibus in omnibus scrutinijs, siue fiant manè post Missam, siue vespere post Hymnum (Veni Creator Spiritus) Atque hi sunt Ritus ex præscripto Constitutionis Gregorij Papæ XV. in electione Romani Pontificis obseruandi.

De combustione schedularum.

Mo-

Litera Gregorij PP. XV. confirmatoria caeremonialis.

Motu itaque proprio, & ex certa scientia nostra, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, omnia,& singula in prædicto Cæremoniali ordinata, & quomodolibet contenta;tenore præsentium perpetuò approbamus, & confirmamus; illisque omnibus, & singulis, perpetuæ, & inuiolabilis Apostolicæ firmitatis robur adijcimus;eaque à Veñ.Fratribus nostris S.R.E. Cardinalibus,omnibusque, & singulis alijs, ad quos spectat, & spectare quomodolibet poterit in futurum, omnino obseruari præcipimus, & mandamus; ac Cæremoniale huiusmodi, in totum, vel in parte mutari, vel ei aliquid addi prohibemus. Decernentes sic,& non aliter per quoscumque, ac eosdem S.R.E.Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, vbique iudicari, & diffiniri debere. Non obstantibus omnibus illis, quæ in primodicta Constitutione voluimus non obstare, cœterisque contrarijs quibuscumq; Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ approbationis, confirmationis, adiectionis, præcepti, mandati, prohibitionis, & decreti infringere vel ei ausu temerario contraire; Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri,& Pauli Apostolorum eius, se nouerit incursurum. Dat Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ Millesimo sexcentesimo vigesimo primo, quarto Idus Martij, Pontificatus nostri Anno II.

V.Dat:

Io: Beninus.

N.Odot.

Anno à Natiuitate Domini Nostri Iesu Christi Millesimo sexcentesimo vigesimo secundo Indictione quinta, die verò secunda mensis Aprilis Pontificatus Sanctissimi in Christo Patris, & D.N.D. Gregorij Diuina prouidentia Papa XV. Anno eius secundo, introscriptæ litteræ Apostolicæ affixæ, & publicatæ fuerunt ad valuas Basilicarum S. Ioannis Lateranen. Principis Apostolorum de Vrbe,ac Cancellariæ Apostolicæ,& in acie Campi Floræ,dimissis ibidem earumdem litterarum originalibus appensis per aliquod temporis spatium, & exinde amotis,deinde dimissis earumdem literarum copijs affixis, vt moris est, per nos Augustinum Brachorium, & Brandimartem Latinum S.D.N. Papæ Cursores.

Octauius Spada Magister Cursorum.

S. D. N.

D. VRBANI DIVINA PROVIDENTIA PAPÆ VIII.

Confirmatio Bullæ Gregorij XV. de electione Romani Pontificis, & Cærimonialis continentis illius ritus.

VRBANVS EPISCOPVS SERVVS SERVORVM DEI.

Ad perpetuam rei memoriam.

AD Romani Pontificis prouidentiam ſpectare dignoſcitur, vt ea, quæ ſalubriter à prædeceſſoribus ſuis, præſertim Sedis Apoſtolicæ, & vniuerſalis Eccleſiæ decori, & vtilitati conducentia ſtatuta ſunt firma, & inconcuſſa quantum ex alto conceditur perſeuerent. Cum igitur formam in eiuſdem Pontificis electione ſeruandam Sacrorum Conciliorum decretis, & varijs Apoſtolicis conſtitutionibus ſæpius præſcriptam felicis recordat. Gregorius Papa XV. prædeceſſor noſter paſtorali ſollicitudine permotus, vt res tanti ponderis poſtulabat perfectius dirigendam duxerit Conſtitutione deſuper edita cuius tenor eſt talis, Gregorius Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam. Æterni Patris, Filius, Magiſter, & Legislator Chriſtus Dominus, cuius omnis actio, noſtra eſt inſtructio, licet portaret omnia verbo virtutis ſuæ, nec eſſet quicquam abſconditum ab oculis eius, tamen priuſquam ad Apoſtolatus munus duodecim Apoſtolos eligeret, & nominaret, quod aliàs vnquam feciſſe in ſcripturis non legimus, pernoctare voluit in oratione Dei: & antequam B.Petro ouium ſuarum curam committeret, tertium repetita interrogatione, trinam extare æterni amore eius profeſſio-

nem, Nos ſcilicet erudiens quanta diligentia, cautione, & cura in omnium Paſtorum electione adniti debeamus, vt boni eligantur, & fideles; præſertim verò in B. Petri Succeſſoris, qui Orbis eſt lumen, Doctor gentium, & Paſtor Paſtorum. Quapropter ſatis etiam admonemur nihil eorum, quæ ad electionis Romani Pontificis negocium cautius & melius tranſigendum conducunt, omitti debere: ſalus enim non vnius membri, ſed totius corporis agitur, cum de capite conſulitur. Igitur & ſi diuerſis fel. record. Romanorum Pontificum prædeceſſorum noſtrorum, & SS. Patrum decretis ſalubriter prouiſum eſt, vt eius electio ritè, & rectè peragatur, & in ea non caro & ſanguis, aut humana ſapientia, quæ ſtultitia eſt apud Deum dominetur, ſed Spiritus ſancti gratia omnia dirigantur, & gubernentur: nihilominus, vt dies diei eructat verbum, & nox nocti indicat ſcientiam, experientia compertum eſt ſalubriori remedio locum non deeſſe. Nos igitur quos poſuit Dominus, licet nullis ſuffragantibus meritis, regere Eccleſiam ſuam, ne in extremo die prætermiſſi officij in re tanti momenti à nobis ratio à diſtricto Iudice exigatur, quod multorum etiam votis, & poſtulationibus multum expetitum eſt, Sancti Spiritus adſpirante gratia, faciendum decreuimus, matura itaque cum Venerabilibus fratribus noſtris S.R.E. Cardinalibus deliberatione habita de eorundem fratrum conſilio pariter, & aſſenſu, ac noſtra perpetuò valitura Conſtitutione, ſtatuimus, decernimus, & declaramus in poſterum electionem Romani Pontificis fieri aliter non poſſe, quàm in Conclaui, & eo clauſu, ac poſt celebratum in eo prima die Sacroſanctum Miſſæ ſolitum Sacrificium, cui Cardinales intereſſe, & in eo communicare conſueuerunt, ac per ſecreta Schedularum ſuffragia duarum ex tribus partibus Cardinalium, in Conclaui præſentium, præterquam ſi omnes, & ſinguli Cardinales ſimiliter in Conclaui præſentes, nemine diſſentiente, aliquibus ex eorundem Collegio Cardinalium committerent eligendi poteſtatem, vt vice omnium Eccleſiæ Catholicæ prouiderent de Paſtore; aut niſi communiter ab omnibus, & ſingulis Cardinalibus, qui itidem in Conclaui præſentes erunt, nemine pariter diſſentiente, quaſi per inſpirationem, nullo præcedente de perſona ſpeciali tractatu, per verbum Eligo, intelligibili voce prolatum, aut ſcripto, ſi voce fieri non potuerit, expreſſum, fuerit celebrata. Numerum autem Suffragiorum duarum ex tribus partibus Cardinalium in

Con-

Conclaui præsentium, vt electio per viam Scrutinij, aut Scrutinij, & accessus valida sit, decernimus, & declaramus ita esse censendum, vt in duabus tertijs partibus Suffragium electi non numeretur, nec quisquam siue Scrutinij, siue scrutinij & accessus, siue compromissi via procedatur, seipsum eligere, seu suffragium sibi dare vllatenus possit: Electi tamen persona, si in Conclaui sit, debeat in numerum Cardinalium computari. Rursus nemo per viam Scrutinij, seu Scrutinij & accessus habeatur pro electo, nisi publicatis omnibus suffragijs, & electi, si numerum tantummodo duarum ex tribus partibus habuisse compertum sit, etiam schedulis apertis. Ac si contingat plures in schedulis nominatos, duas tertias partes suffragiorum tulisse, in suffragiornm paritate neuter sit electus, in impariati vero, qui numero suffragiorum superior erit, dummodo duas tertias partes, etiam in vno suffragio excedat electus censeatur. Insuper in vno quoque Scrutinio antequam Schedula in calicem mittatur à quolibet Cardinale iuramentum alta, & intelligibili voce fiat his verbis: Testor Christum Dominum, qui me iudicaturus est, me eligere quem secundum Deum iudico eligi debere, & quod idem in accessu præstabo. Et hoc iuramentum à nullo omittatur. Suffragiorum autem Schedulæ huiusmodi tàm Scrutinij, quàm accessus, vbi fieri potuerit, impressæ omnino esse debeant, vbi non potuerit, vnius tantum manu scriptæ sint, ita videlicet, vt tam impressæ, quàm ita scriptæ, ea omnia, quæ in Schedulis huiusmodi exprimi solent, contineant, præter sola nomina, seu denominationes eligentis, & electi, & infrascripta signa, quæ omnia manu eiusdem eligentis scribantur: & nomen quidem eligentis in prima parte Schedulę, electi vero in sequenti; & rursus electi, quantum fieri poterit charactere alterato, ita vt cognosci non possit: eaque Schedulæ pars in qua erit eligentis nomen claudatur, ac sigillo ad hoc parato, ac secretè habito, non autem eo quo quisque vti solet, obsignetur. Vt autem videri possit, ne qui alicui accessit, eidem in Scrutinio suffragium dederit, Schedulæ omnes duobus alijs signis in vltima parte signentur, numero nempe aliquo, & breui dicto Sacræ Scripturæ, vel alio huiusmodi; quæ signa in vtraque Schedula tàm Scrutinij, quàm accessus eadem sint. Postea verò pars illa Schedula, vbi hæc signa erunt, etiam complicetur, & obsignetur, nè à Scrutatoribus videri possit, nisi postquam fuerit per Scrutinium, & accessum electio perfecta; quo casu Sche-

dulæ accessus à Scrutatoribus ea in parte, vbi duo prædicta sunt signa, aperiantur, iisque inspectis, & earum sigillis, aliæ Schedulæ cum iisdem signis notatæ, & in Scrutinio datę reperiantur, vt videlicet an duo hæc signa, & sigillum eadem sint cognoscatur, & inde duo suffragia ab eodem Cardinali vni data non fuisse appareat. At si inter Schedulas Scrutinij nulla reperietur iisdem signis notata, quibus Schedula Accessus signata erit, aut si quis eidem accesserit, quem in Scrutinio nominauerit, vtroque casus suffragium accessus nullum sit. Subscriptio autem, seu nomen eligentis resignari non possit, nisi contingat, vt sigillum, & alia duo prædicta signa sint eadem cum signis, & sigillo alicuius alterius Cardinalis, aut alia difficultate cogente. Quod autem attinet ad nomen electi, illud eo modo à Cardinalibus scribatur, quomodo in folio impresso, vbi in Conclaui notari suffragia solent. Præterea, vt secreto cautius consulatur, Schedulæ suffragiorum conficiantur, vna, seu pluribus in mensis, in media Capella constitutis, ita à Cardinalibus remotis, & circumseptis, vt quid scribatur ab alijs videri nõ possit. Si quis verò ad mensam accedere, impeditus valetudine non poterit is suffragium suum in loco suo secretè conficere debeat, & ad illud accipiendum vltimus Scrutatorum accedat. Et vt accessus secretè etiã peragatur, Scrutinio publicato, si electio per consensum duarum partium in eo non fuerit celebrata, statim antequam ad alios actus deueniatur, Cardinales Schedulam pro accessu formatam prædictis in mensis conficere, sicut in Scrutinio teneantur. Porrò vsus Schedularum pro accessu talis erit. Qui accedere alicui ex nominatis in Scrutinio voluerit, eius nomen scribet, qui verò noluerit, ac cognosci possit eum nulli accedere, in loco nominis scribat Nemini. Nulli autem tam in Schedula Scrutinij, quam accessus plures nominare liceat, alioquin suffragium in quo plures fuerint nominati nullum sit: accedere tamen vni ex nominatis à se in dicta Schedula, vel alij, dummodo aliquod aliud suffragium in eodem Scrutinio tulerit, non prohibeatur, & in numerum Cardinalium in Conclaui præsentium numeretur. Neque in quolibet Scrutinio, nisi semel accedere liceat; neque per accessum ab alterius nominatione, in Scrutinij Schedula facta, recedi decernimus, & declaramus. Insuper antequam Schedulæ, siue Scrutinij, siue Accessus à Scrutatoribus aperiantur, omnes ab ijs diligentissimè palam numerentur, & si plures repertæ fuerint, quam sint Cardinales in Conclaui præ-

ſentes omnes comburantur, & iterum ad ſuffragia ſtatim deueniatur. Si quis autem aliquid ex ſupra expreſſis non ſeruauerit, aut quomodocunque directè, vel indirectè in aliquo contrauerit, ſententiam excommunicationis ipſa facto incurrat. Præterea ſtatuimus, & ordinamus, quod ſi aliquem infirmitas impediuerit ad Scrutinium venire, ad eum adire debeant tres Cardinales, ſorte ante Scrutinium, vt infra ad hanc rem ex omnibus Cardinalibus per vltimam Diaconorum extracti, cum capſula perforata, ſed inani, & palam à Scrutatoribus clauſa, cuius clauis ſuper altare remaneat, & Schedulam impreſſam illi deferre, ipſeque illam ſicut alij Cardinales, præuio iuramento ſuprascripto, ſecretè conficere teneatur, deinde in capſulam conijciat, eaque per eoſdem Cardinales relata, & aperta, in calicem Schedula mittatur, Publicato deindè Scrutinio, ſi acceſſus agendus erit, vt etiam Infirmi accedere poſſint, vnum ex folijs in quibus nomina Cardinalium, & ſuffragiorum numerus notatur à tribus Cardinalibus prædictis ſumatur, & palam recognito numero ſuffragiorum, quæ quiſque in Scrutinio tulerit, ad infirmum vnà cum alia impreſſa Schedula, pro acceſſu parata, & cum eadem capſula ab ijs deferatur. Infirmus verò alicui accedere, vel nemini accedere debeat, omniaque & ſingula ſeruentur, quæ de Scrutinij Schedula ſupra ordinata ſunt, ſub eadem excommnicationis latæ ſententiæ pœna. At ſi quis ſcribere valetudine impediatur, per alium præuio iuramento ab eo qui ſcribet pręſtando, de ſeruando ſecreto, quod ſub eadem excommunicationis pœna ſeruari mandamus, ſcribere liberè poſſit. Ad hæc Scrutatores, ſicut & tres alij Cardinales; qui ad Infirmorum ſuffragia deferenda proficiſcentur, ex omnibus Cardinalibus præſentibus in Conclaui, nulla ordinis ſeruata diſtinctione, forte, immediatè ante quodlibet Scrutinium per vltimum Diaconum extrahantur, & qui ſemel extracti fuerint, in vas iterum conijciantur; alioquin ſi quis contrafecerit, ſicut ſi Scrutatores, vel Recognitores aliquid ſecreti in exercendo ſuo officio cognouerint, & illud reuelauerint, eandē latæ ſententiæ excommunicationem incurrant. Finito Scrutinio, & acceſſu, ſiue electio ſequuta ſit, ſiue non ſit; tres alij Cardinales, ſorte pariter, vt ſupra extrahendi, Schedulas omnes recognoſcere debeant, ſigillo tamen, & duobus alijs ſignis, ſi aperta non fuerint intactis remanentibus. Quæ omnes, & ſingulæ Schedulæ, ſiue ſequuta, ſiue non ſequuta electione, poſtmodum ſtatim

palam comburantur. Similiter ne electio protrahatur statuimus, & ordinamus, vt sub simili excommunicationis pœna, eo ipso incurrenda, Scrutinium bis singulis diebus peragatur, ita vt etiam perficiatur, mane scilicet post solitam missam, & prima quidem die tantum post Cardinalium sacram peractam Communionem, & pomeridiano tempore hora opportuna, post Hymnum Veni Creator Spiritus, & orationem de Spiritu sancto: idemque si compromissi via eligatur, obseruari debeat: atque ad Scrutinium cum tertium pulsata per loca solita Conclauis campanula de more fuerit, omnes, & singuli Cardinales conuenire debeant, valetudine non impediti, sub eadem excommunicationis latæ sententiæ pœna Cardinales præterea omnino abstineant ab omnibus pactionibus, conuentionibus, promissionibus, intendimentis, condictis, fœderibus, alijsque quibuscunque obligationibus, minis, signis, contrasignis suffragiorum, seu Schedularum, aut alijs tàm verbo, quàm scripto, aut quomodocunque dandis, aut petendis, tàm respectu inclusionis, quàm exclusionis, tàm vnius personæ, quàm plurium, aut certi generis, veluti creaturarum, aut huiusmodi, seu de suffragio dando, vel non dando, quæ omnia, & singula, si de facto interuenerint, etiam iuramento adiecto, nulla, & irrita, neque ad eorum obseruantiam quemquam teneri, aut ex transgressione notam incurrere fidei non seruatæ decernimus, & declaramus; contrafacientes ex nunc excommunicationis pœna innodamus: tractatus tamen pro electione habendos vetare non intelligimus. Quod si electio huiusmodi alibi celebrata fuerit, quam in Conclaui clauso, vel aliter, quàm per secreta Schedularum suffragia duarum ex tribus partibus Cardinalium, in Conclaui præsentium in Scrutinio, seu Scrutinio, & accessu, electi suffragio non computato, vel per viam compromissi, ab omnibus Cardinalibus similiter in Conclaui præsentibus, nemine dissentiente initi, & ita vt nemo seipsum elegerit: vel quasi per inspiratione nullo præcedente de persona speciali tractatu, omnium pariter Cardinalium, præsentium in Conclaui, communiter, nemine itidem dissentiente, per verbum, Eligo, intelligibili voce prolatum, aut scripto, si voce non potuerit, expressum, nulla sit, & inualida eo ipso, absque vlla declaratione, & ita ele[...] nullum ius tribuat: quinimo is non Apostolicus, sed Apostaticus sit, & habeatur, & tàm ipse, quàm eligentes, eiusque fauores, & complices sententiam excommunicationis,

&

& anathema, aliasque censuras; & pœnas inuasoribus Sedis Apostolicæ à Sacris Canonibus, & Constitutionibus Apostolicis impositas, pariter ipso facto incurrant, à qua sicut ab alia quacunque in hac Constitutione imposita, & irrogata, seu infra imponenda, & irroganda pœna excommunicationis tàm ipsi, quàm quilibet alius, siue S.R.E. Card. siue alia persona cuiuscunque gradus, conditionis, dignitatis, & præeminentiæ, à nullo, neque etiam à maiori Pœnitentiario, cuiuscunque facultatis vigore, prætérquam à Rom. Pontifice, nisi in mortis articulo absolui possit, & tàm ipse, eiusque complices, & fautores, quàm alij quicunque etiam S.R.E. Cardinales huius Constitutionis in aliquo transgressores alijs grauissimis pœnis teneantur, futuri Pontificis canonicè intrantis arbitrio irrogandis. Postremò statuimus, & distictè præcipiendo mandamus, vt S.R.E. Cardinales, quæcunque secretum violare quomodolibet poterunt, omnia euitare, & cauere omninò teneantur, cum intentio, & mens vestra sit electionis huiusmodi tàm sanctum negocium, si fiat per Scrutinium, seu Scrutinium, & accessum, vt præfertur, secretissimè transigatur, ac proinde, ijsdem omnibus, & singulis S.R.E. Card. & eorum Sacro Collegio inhibemus, ne contra hæc, vel horum aliquod statuere, disponere, vel ordinare, seu in aliquo corrigere, alterare, mutare, seu aliquo modo facere, tractare, moliri, vel attentare præsumant quouis prætextu, causa, vel exquisito colore sub eadem excommunicationis pœna ipso facto incurrenda. Vt autèm huiusmodi nostra Constitutio inuiolabilius obseruetur, tres Cardinales, qui singulis diebus Congregationibus agendis præpositi sunt, & cum ijs S. R. E. Camerarius illam in omnibus, & per omnia obseruari procurent, & faciant. Volumus etiam, & decernimus, censurarum, & excommunicationem prædictarum, & aliarum quarumcunque prætextu, vel causa Cardinales à Summi Pont. electione actiua, & passiua excludi nullo modo posse, quas quidem censuras, & excommunicationes ad effectum huiusmodi electionis tantum, illis alias in suo robore permansuris, suspendimus: decernentes easdem excommunicationes, & censuras eos solùm afficere, qui deliquerint, non autem alios Conclaui durante, qui cum ijs conuersati fuerint. Cœterum, & si opus non esse in Domino confidimus, tamen pro officij nostri debito, & rei de qua agitur grauitate, admonemus, hortamur, & in Domino obsecramus S. R E. Cardinales, vt attentè consi-

derent perſonæ, quæ ſuſtinent, officium, & dignitatem, quam Sacrum præterea, & quanti momenti ſit opus, quod tractant, & nihil, quod ſe non deceat, nihil à re alienum committant, ſed cogitent, quam perniciosum futurum ſit vniuerſæ Eccleſiæ Chriſti ſanguine acquiſitæ, ſi malè adminiſtretur; ac proinde exuant omnes mundanas curas, & induant ſolum Dominum Noſtrum IESVM Chriſtum memores nihil prodeſſe homini ſi vniuerſum munndum lucretur, animæ verò ſuæ detrimentum patiatur. Deniq; animum aduertant ſe in Conclaui clauſos editiſſima in ſpecula conſtitutos eſſe, & factos ſpectaculum Deo, & hominibus à Domino, cuius negocium gerunt, ſupplicij, vel gloriæ ſempiternæ retributionem citiſſimè laturos. Non obſtañ quatenus opus ſit fel.rec. Alexandri Papæ III. præde.noſtri in Concilio Lateraneñ edita, quæ incipit, Licet de vitanda, & aliorum Rom.Pont. prædec.noſtrorum&, in Concilijs generalibus promulgatis conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, etiam in corpore iuris clauſis, quibus omnibus, & ſingulis quatenus pariter opus ſit, eorum omnium, & ſingulorum tenores, perinde, ac ſi ad verbum exprimerentur, pro expreſſis, & inſertis habentes, pro hac vice dumtaxat, illis alias in ſuo robore permanſuris, ſpecialiter, & expreſsè derogamus, cæteriſq; contrarijs quibuſcunq; Volumus quoque præſentes noſtras coram omnibns in prima Congregatione poſt obitum Pontificis fieri ſolita, & deinde poſt Conclauis ingreſſum, & cum quis ad Cardinalatus honorem promotus fuerit, cum alijs ſimilibus Conſtitutionibus legi, & iuramentum ſuper illius obſeruatione præſtari, & ita præcipimus, & mandamus. Quibus Conſtitutionibus, & pœnis in eis contentis, niſi in ſuperius expreſſis per hanc noſtram derogare non intendimus, ſed eas in ſui roboris firmitate relinquere. Sperantes etiam quod Rom. Pont. qui pro tempore canonicè eligentur, omni ſtudio curaturos, vt quæ noſtris huiuſmodi, & in eis ſalubriter ſtatuta ſunt, inuiolabiliter, ac etiam ſi opus fuerit per pœnarum ipſarum contra tranſgreſſores executionem obſeruentur. Deniq; volumus eaſdem præſentes in valuis Baſilicarum S.Ioannis Lateranen. ac Principis Apoſtolorum de Vrbe, ac Cancellariæ Apoſtolicæ, necnon in acie Campi Floræ per Curſores noſtros affigi, & publicari, ac earum exempla ibidem affixa dimitti, & deinde omnes, & ſingulos Cardinales tam abſentes, quam preſentes, modernos, & qui pro tempore erunt, & alios quoſcunq;

cunque quorum intereſt, vel intereſſe poterit quomodolibet in futurum afficere, & ligare, nullamque harum ignorantiam prætendere poſſe, ac ſi eis perſonaliter intimatæ forent præmiſſis cæteriſque contrarijs quibuſcunque non obſtantibus. Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam noſtrorum Statutorum, Decretorum, Declarationum, Mandatorum, Innodationis, Voluntatis, Admonitionis, Hortationis, Obſecrationis, Inhibitionis, Derogationis, Præcepti, & Suſpenſionis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit indignationem Omnipotensis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Dat. Romæ apud S. Petrum Anno Incarnat. Dominicæ milleſimo ſexcenteſimo vigeſimo primo, decimo ſeptimo Kal. Decembr. Pontificatus Noſtri Anno Primo. Et ſucceſſiuè idem Gregorius prædeceſſor Cæremoniale ritus dictæ Electionis continens de eius mandato compoſitum confirmauerit, cuius tenor ſequitur, Gregorius Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. Decet Romanum Pontificem quæ ad Eccleſiæ Catholicæ fœlix regimen, ſalubriter à ſe ſtatuuntur, vt quàm facillimè obſeruentur, paſtorali ſollicitudine prouidere, & ea, per quæ à ſe decreta debitum ſortiuntur effectum ſtabilire. Siquidem poſtquam nouam Conſtitutionem de Romani Pontificis electione, ob cauſas in ea expreſſas, diuina aſpirante gratia edidimus; ne eius vſus, & obſeruantia, veteri Rituali Eccleſiæ Romanæ ferè inutili ob eandem Conſtitutionem reddito, proprij Cæremonialis directione deſtitueretur; nouum; prout ſequitur, confici mandauimus. Quod, cum poſt nonnullorum S.R.E. Cardinalium, quibus negocium commiſimus, diligens, vt res poſtulabat, adhibitum examen, confectum fuerit, & à nobis approbatum; vt illud cum omnibus, & ſingulis in eo contentis, inuiolabiliter obſeruetur, ex noſtri paſtoralis officij debito, prouidendum cenſuimus. Tenor autem illius eſt, qui ſequitur Rom. Pont. vita functo, Cardinales præſtito in prima Congregatione iuramento de obſeruanda Conſtitut. Gregorij Papæ XV. de reformatione Conclauis, vnà cum alijs Conſtitutionibus, quæ legi, & iurari in ea hactenus conſueuerunt, exequias, pro eius anima iuxta ritum hucuſque obſeruatum, per nouem continuos dies facere debent, niſi fortè in illis nouem diebus aliquod feſtũ ex præcipuis, & magnis incideret, propter cuius obſeruantiam, exequias intermitti de-

bere Cardinalibus videretur, hoc enim casu in numero quidem nouem dierum, exequiarum intermissarum dies computentur: verum impensa, quæ in omissis exequijs facienda esset, in pauperes Christi iuxta Pij IV. Constitut. distribuenda est. Qua etiam Constitutione, vt exequiarum impensis, quæ iam in immensum excreuerant, modus, & finis aliquis esset, cautum est, ne impensæ illorũ nouem dierum, decem ducatorum millium summam, computatis omnibus, præter regalia Populo Romano præstari solita, excederent, & vt earum impensarũ distributio, iustè fieret, tribus ex antiquioribus Cardinalibus vni scilicet ex quolibet ordine, ac S.R.E. Camerario, cõmissa fuit. Exequijs defuncti Pontificis completis, & interim Conclaui opportuno præparato, Cardinales in Basilica S.Petri, vel alibi pro temporis, & loci opportunitate conueniunt, vbi per Decanum Sac. Collegij, vel eo impedito, per alium ex antiquioribus Cardinalibus Missa de Spiritu sancto celebratur, & in fine per aliquem Prælatũ, aut aliũ virum doctum habetur oratio, in qua monentur, vt sepositis omnibus priuatis affectibus, solum Deũ præ oculis habentes, S. Rom. & Vniuersalis Ecclesiæ de Pastore sufficienti, & idoneo prouidere, omni qua possunt breuitate, & diligentia curent, ad Apostolicarum Constitutionum, & Sacr. Conciliorum præscriptum. Re diuina peracta, Clericus cæremoniarum capit Crucem Papalem, & procedit quem Cardinales sequuntur, Episcopi primùm, deinde Presbyteri, postremò Diaconi cum suis cappis violaceis: Crucem præcedunt familiares Cardinalium, & immediate cantores (Hymnum, Veni creator Spiritus cantantes) post Cardinales, sequuntur Prælati, atque ita processionaliter procedentes, conclaue ingrediuntur, & cum ad Capellam peruenerint, Cardinaliũ Decanus apud Altare dicit orationẽ. (Deus, qui corda fidelium) qua finita leguntur, & iurantur per Cardinales Constitutiones de Rom. Pontificis electione, & vnà cum eis Constitutio nouissima Gregorij XV. Deinde Cardinales post sermonem habitum per Decanum, quos eos conuenientibus verbis ad electionis negocium ritè, & rectè peragendum hortatur, ad cellas sorte inter eos iuxta Constitut. Pij IV. distributas, diuertunt; & post prandiũ omnes rursus simul congregantur, & Officiales conclauis, & alij præstant Sacro Collegio iuramenta consueta. Cardinales autem ingressi conclaue non exeant, vespere reuersuri, sed in ipso, omninò permaneant, Ipsumque conclaue, post ter iussu Cardinalis Decani

cani

cani personatam campanulam, videlicet primâ vice circa primam horam noctis, secunda circa secundam, & tertia circa tertiam, exclusis omnibus, qui in conclaui remanere non debent, intus, & extra claudatur, & claues S. R. E. Camerario, ac Magistro cæremoniarum, & Prælatis custodibus conclauis iuxta solitum essignentur. Deinde accensis funalibus tres Cardinales capita ordinum, & Cameraeius, vnà cum Magistro cæremoniarum latebras, & angulos omnes conclauis diligenter perquirunt, ne quis ex ijs, qui esse in conclaui prohibentur, intus remanserit. In conclaui autem esse possunt familiares Cardinalium, & alij officiales, & ministri conclauis, qui in Constitutione Pij IV. recenscentur, quibus adduntur duo alij, vnus famulus pro Magistris cæremoniarum, & alius pro Secretario Sacri Collegij, hac tamen conditione adiecta, vt famulus Magistrorum ceremoniarum, actu vni ex illis inseruiat, & per sex menses ante, fuerit eius continuus commensalis, quæ conditio in famulo Sacretarij similiter exigitur, omnium autem istorum conclauistarum, post prandium diei sequentis, fit recognitio, ne quis, inter illos fortè esset ex ijs, qui in conclaui esse non possunt, quæ recognitio, vt certius fiat, iubentur conclauistæ omnes intrare cappellam, & postea singillatim recensentur. Clauso conclaui seruari debent omnia, quæ de colloquijs literis, & cibis, & quæ de non ingredientibus Cardinalibus, aut ijsdem, aut eorum familiaribus postquam ingressi sunt exeuntibus, in Constit. Pij IV. sancita sunt. Quò verò attinet ad vestes, non solùm cùm ad electionem Cardinales procedunt, croceijs vti debent, sed iuxta vetus Cæremoniale, cùm aliquid collegialiter agendum est. Porrò capitula, quæ ante electionem fieri solent à singulis Cardinalibus subscribenda, etiam ad fauorem conclauistarum fieri poterunt, vel ante ingressum conclauis, vel post ingressum, dummodo per ea non retardetur, aut differatur ingressus, vel electio. Quoniam autem iuxta Constitutionem Pij IV. Cardinales, qui saltem in ordine Diaconatus constituti non sunt, ad electionem Rom. Pontificis non admittuntur, inspiciendum erit antequàm ad electionis negocium procedatur, an aliqui ex Cardinalibus præsentibus ordine prædicto careant, nam si careant, à suffragio ferendo excludendi erunt, nisi priuilegio Pontificio muniti sint. De Cardinali autem, cui ante mortem Pontificis, os fuit clausum, aliquando dubitatum est, verùm à Pio V. fuit hæc dubitatio sopita per eius decretum

editum 26. Ianuarij 1571. quo declarauit huiusmodi oris clausuram, cæremoniam quandam esse; ea de causa introductam, vt Cardinales, antequam in Consistorijs, & Congregationibus suffragiũ ferant, de modestia, quæ ab ipsis his, & alijs actibus adhiberi debet, quodammodo admoneantur, non autem pertinere ad præcipuam Cardinalium facultatem, quæ circa Summi Pontificis electionem versatur, quæ declaratio Pij V. semper hucusq; obseruata fuit. Quoniam autem ex Gregoriana Constitut. ad actum electionis sub pœna nullitatis deuenire non possunt Patres, nisi clauso conclaui: tres Cardinales, & Camerarius eiusdem Constitutionis executores deputati prouidebunt, vt statim post clausum conclaue, diligens per aliquos fiat inquisitio super ipsa clausura, eaque in effectu reperta, curabunt, vt de ea publicum fiat documentum per Magistrum cæremoniarum rogandum, & post huiusmodi documentum; etiam si conclaue in totum, vel pro parte de facto apertum fuisse reperiatur, semper tamen clausum, & pro clauso censeri; & haberi debet ad effuctum validitatis electionis, donec de consensu duarum partium Cardinalium præsentium, per secreta suffragia apertum esse declaretur. Hæc tamen declaratio, electioni, quæ ante ipsam facta fuerit, nullatenus præiudicare debet, neq; ob ipsam declarationem, præcedens electio impugnari potest. Manè sequenti post clausum præcedenti nocte conclaue post solitũ campanulæ sonum, conueniunt Cardinales in eo præsentes, qui infirmitate non sunt impediti, ad Cappellam Paulinam, & ibi celebrata consueta Missa, & facta Cardinalium communione, statim ad negocium electionis procedere debent, quod quidem hodie ex Greg Constit. vno tantùm ex tribus modis, siue formis peragendũ est, alioquin electio, nullitatis vitio subiacet; Primus modus est, qui quasi per inspirationem vocatur, quando scilicet omnes Cardinales, quasi afflati Spiritu Sancto, aliquem vnanimiter, & viua voce Summum Pont. proclamant; circa quem modum, ex Constitutione Gregoriana, infrascripta notari possunt. Primùm, hæc forma electionis practicari potest solùm in conclaui, & eo clauso. Secundò, debet fieri electio secundùm hanc formam ab omnibus, & singulis Cardinalibus in conclaui præsentibus. Tertiò, communiter, & nomine eorum dissentiente. Quartò, nullo præcedente de persona speciali tractatu, & per verbum (eligo) intelligibili voce prolatum, au. scripto expressum, si voce non possit proferri, exemplum

autem

autem huius poteſt eſſe huiuſmodi. Si aliquis Patrum, clauſo conclaui, nullo, vt prefertur precedente ſpeciali tractatu, dicere, Reuerendiſſimi Domini perſpecta ſingulari virtute, & probitate Reuerendiſs. D.N. iudicarem illum eligendum eſſe in Summum Pontificem, & ex nunc ego ipſum eligo in Papam. Deinde hoc audito, ſi cæteri Patres nemine excepto, ſequentes primi ſententiam, eodem verbo (eligo) intelligibili voce prolato, aut ſi non poteſt, in ſcripto expreſſo, eundem N. de quo nullus ſpecialis tractatus præceſſit, communiter eligerint, ipſe N. eſſet canonicè electus, & verus Papa ſecundùm hanc electionis formam, quæ dicitur per inſpirationem, ſeu vt in Sacris Canonibus ſcriptum eſt, quaſi per inſpirationem. Secundus modus, eſt per compromiſſum, quando ſcilicet Cardinales ad electionem per hanc formam, ſeu viam procedere volentes, committerent aliquibus ex Patribus eligendi poteſtatem, vt vice omnium, Eccleſiæ Catholicæ prouideant de Paſtore, cuius formæ praxis poteſt eſſe huiuſmodi. Primò omnes, & ſinguli Cardinales in conclaui clauſo præſentes, nemine eorum diſſentiente, in aliquos ex Patribus compromiſſum faciunt exempli gratia in hanc formam. In nomine Domini amen. Anno eb eiuſdem &c. menſe &c. die &c. Nos Epiſcopi, Presbyt. & Diaconi S.R.E. Cardinales omnes, & ſinguli in conclaui exiſtentes, videlicet N.N. (& ſingillatim omnes nominentur Cardinales) eligimus, & eligimus per viam procedere compromiſſi, & vnanimiter, & concorditer, nemine diſcrepante, eligimus compromiſſarios N.N.&N. Cardinales, &c. quibus damus plenariam facultatem, & poteſtatem prouidendi S.R.E. de Paſtore, ſub hac forma videlicet (Hic optimum erit, vt Cardinales compromittentes exprimant modum, & formã, ſecundùm quam compromiſſarij debebunt eligere, & ſecundùm quam electus debet cenſeri verus, & legitimus Papa, vt puta ſi electio ſint tres compromiſſarij, declarandum eſt, an ad hoc, vt electio ſit valida, prius proponere debeant Sacro Collegio perſonam, vel perſonas ab ipſis nominandam, ſeu nominandas ad Pontificatum? an verò abſolutè debeant electionem peragere; an omnes tres debeant conuenire in vnam perſonam, an verò ſufficiat, quòd duo in vnam concordent, & an debeant nominare aliquem de Collegio, vel etiam aliquem extra Collegium, & alia his ſimilia) His autem, vel alijs ſimilibus expreſſis addi, compromiſſo ſolet tempus, ad quod vſque volunt Cardinales, poteſtatem compromiſſariorios

ha-

habere eligendi,& postea subiunguntur hæc verba. Et promittimus nos illum pro Rom.Pontifice habituros,quem D.D.compromissarij secundùm formam prædictam duxerint eligendum, vel alia ad formam compromissarijs præscriptam accomodata. Secundò completo huiusmodi mandato compromissarij ad partem in aliquo loco separato se conferunt, & de electione facienda tractant,& solet inter eos præmitti protestatio,quòd per quamcunq; prolationem verqorum,suum dare consensum non intelligunt, nisi in scriptis illum expresse ponant.Et hæc protestatio,videtur necessaria inter compromissarios,vt verbis humanis, & reuerentialibus inter se,sine præiudicio vti possint. Tertiò,facta per compromissarios electione secundùm formam eis præscriptam,& seruatis ijs,quæ Gregorius XV. in sua Constitut. iussit,electus per huiusmodi viam compromissi est canonicus,& verus Papa.Tertius modus, seu forma electionis Rom.Pont.est, quæ vocatur per Scrutinium, vel per Scrutinium,& Accessum,cuius formæ ritus secundum Gregorianam Constitutionem, quæ vult non solùm Scrutinium fieri secretum,sed etiam accessum,continet tres tres actiones, alteram, quæ ante scrutinium,alteram,quæ scrutinium, & tertiam,quæ post scrutinium appellari potest.Ante scrutinij actus sunt quinq;videlicet præparatio schedularum Scrutinij,& Accessus;Extractio Scrutatorum,& deputatorum pro votis infirmorum per sortem; Scriptio schedularum scrutinij;Earum complicatio,& obsignatio.Schedularum præparatio ad Magistros cæremoniarum pertinent, qui eas expressas,vbi fieri poterit,alioquin vnius manuscriptas secundùm formam inferius describendam accipient,tam pro Scrutinio, quam pro Accessu,& ponent in duabus discis vulgo (bacili) nuncupatis, quos in mensa ante Altare collocabunt, vt inde possint Cardinales, cum opus fuerit, schedulas sumere. Forma autem schedulæ Scrutinij quoad eius figuram attinet, erit altera parte longior,hoc est plus longa,quam lata;longitudo eius,erit ferè palmi,latitudo autem dimidij palmi;Quo verò ad contenta in ea, in anteriori eius parte,quæ breuitatis gratia facies nominari potest, tria continere debet;Primo in superiori parte secundùm eius latitudinem,duo hæc verba(Ego Card.)cum tanta ab inuicem distantia, vt inter ipsa, nomen proprium Cardinalis eligentis scribi possit,& paulò inferiùs duos circulos paruos, ad loca singulorum in-

dicanda

dicanda. Secundò, in medio continere debet hæc verba. Eligo in Summum Pontificem Reuerendiſs. D. meũ D. Cardinalem. Tertiò, in parte inferiori, aliquos duos paruulos circulos, ad loca ſigillorum ſimiliter demonſtranda. Forma verò ſchedulæ acceſſus, eadem prorſus eſt, quæ ſcrutinij, niſi, quod in medio eius loco verborum (Eligo in Summum Pont. Reuerendiſs. D. meum D. Card.) ponuntur hæc verba (Accedo Reuerendiſſimo D. meo D. Card.) verùm, facilius, quæ dicta ſunt, præcipientur ex infraſcriptis figuris, & exemplis.

Exemplum Schedulæ Scrutinij ſcriptæ.

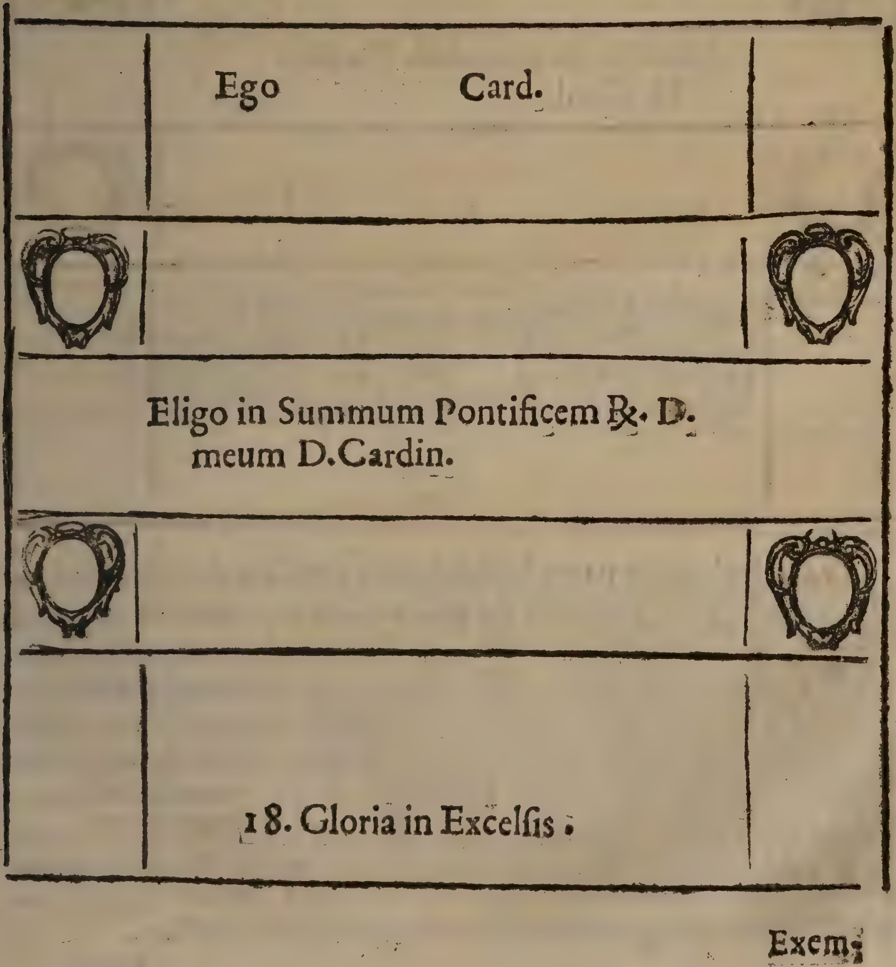

Exemplum faciei Schedulæ Accessus.

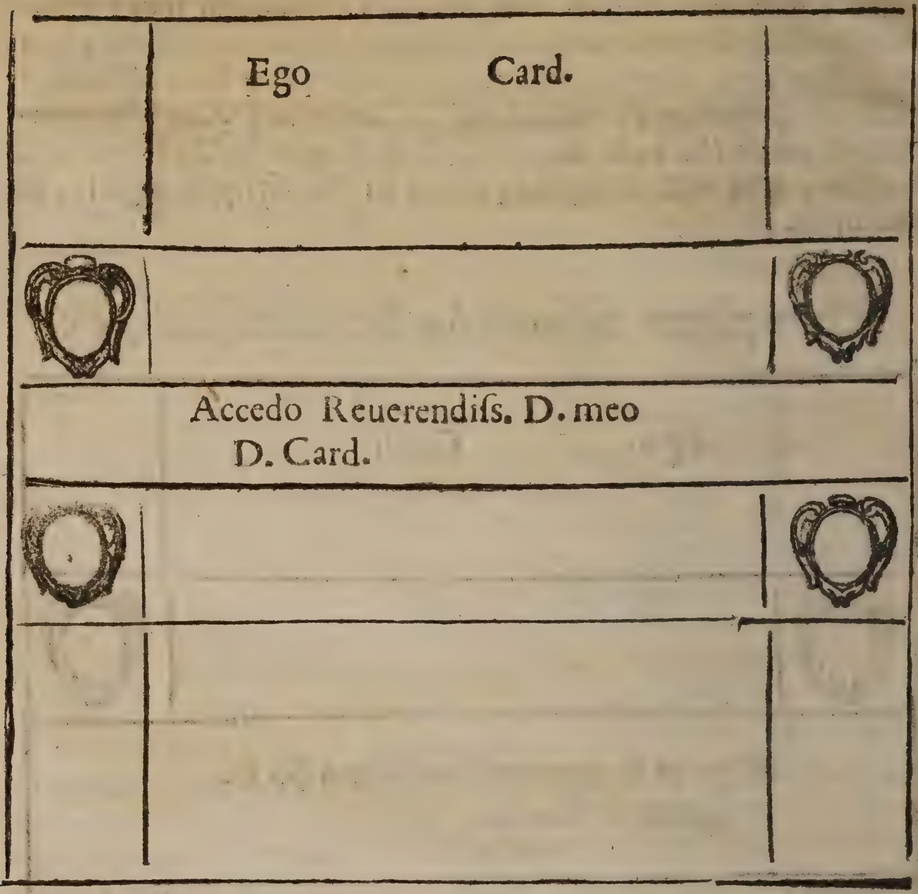

In exteriori autem parte schedularum tam Scrutinij quàm Accessus, quæ tergum nominari potest, duo sunt imprimendi limbi ex illis, quos ad ornatum librorum impressos adhibent, & vulgari vocabulo, *fregi*, nuncupant, quorum primum circa sui medium continet hoc verbum, *Nomen*, impressum secundùm longitudinem ipsius limbi; alterum verò continet hoc verbum, *Signa*, similiter impressũ, vt præcedens. Hi autem limbi excogitati ad obscurandum diaphnum paginarum, ne scilicet ad lumen nomina, & signa elgentium conspiei possint; vbi verò impressoris copia non fuerit, limborum defectus, lineis suppleri poterit; Sed hæc fient clariora per infrapositam figuram tergi schedularum Scrutinij, & Accessus.

Exem-

Exemplum tergi Schedularum Scrutinij Acceſſus.

nomen.

ſigna.

Secundus actus anteſcrutinij, eſt extractio Scrutatorum, & deputatorum pro votis infirmorum, quæ extractio antequam ad ſcrutinium procedatur, ſorte facienda eſt, hoc modo. In vno ſacculo, aut vaſe, publicè ponantur tot ſchedulæ, vel ſi magis placet ſpherulę ligneæ palàm numeratæ, quot ſunt Cardinales præſentes in Conclaui, cum eorum manibus: deindè per vltimum Diaconum extrahantur primò Scrutatores tres, & poſtea tres Deputati pro votis infirmorum, qui breuitatis gratia Infirmarij appellari poſſunt, de quorum omnium officio inferius ſuo loco ſcribetur, quòd ſi in extra-

ctione Scrutatorum, & Infirmariorum, ac etiam Recognitorum, de quibus suo loco dicetur, extracti fuerint Cardinales, qui ob infirmitatem, aliudve impedimentum muneribus prædictis satisfacere non possint, alij non impediti, loco illorum extrahantur; Peracta verò extractione, schedæ, seu spherulæ eorum, qui extracti fuerunt, in sacculum, seu in vas iterum conijciantur. Tertius actus antescrutinij, est schedularum Scrutinij scriptio, quæ fiet hoc modo, Ad duas, vel plures paruas mensas, quæ erunt cum attramento, & calamis paratæ in loco Capellæ apto, vt qui scribunt conspici possint, quid verò scribitur, non possit, accedent Cardinales per ordinem, incipiendo à Decano, & ibi sedentes in scabellis paratis, schedulam quisque suam acceptam priùs ex disco, scribet hoc modo: Primò in prima parte in spatio inter verba (Ego Cardin.) scribet proprium nomen; deinde in secunda parte, nomen illius, quem elegit, charactere tamen, quantùm fieri potest alterato, vt manus scribentis cognosci non possit; & caueat, ne plures in schedula scribat, quia suffragium iuxta Gregorianam Constitutionem esset nullum. In tertia verò parte signa, hoc est numerum aliquem, & dictum aliquod scripturæ, seu verbum, aut aliquid huiusmodi, vt in exemplo pro faciliori intelligentia oculis subiecto, videre est.

Exem-

Exemplum Schedulæ Scrutinij ſcriptæ.

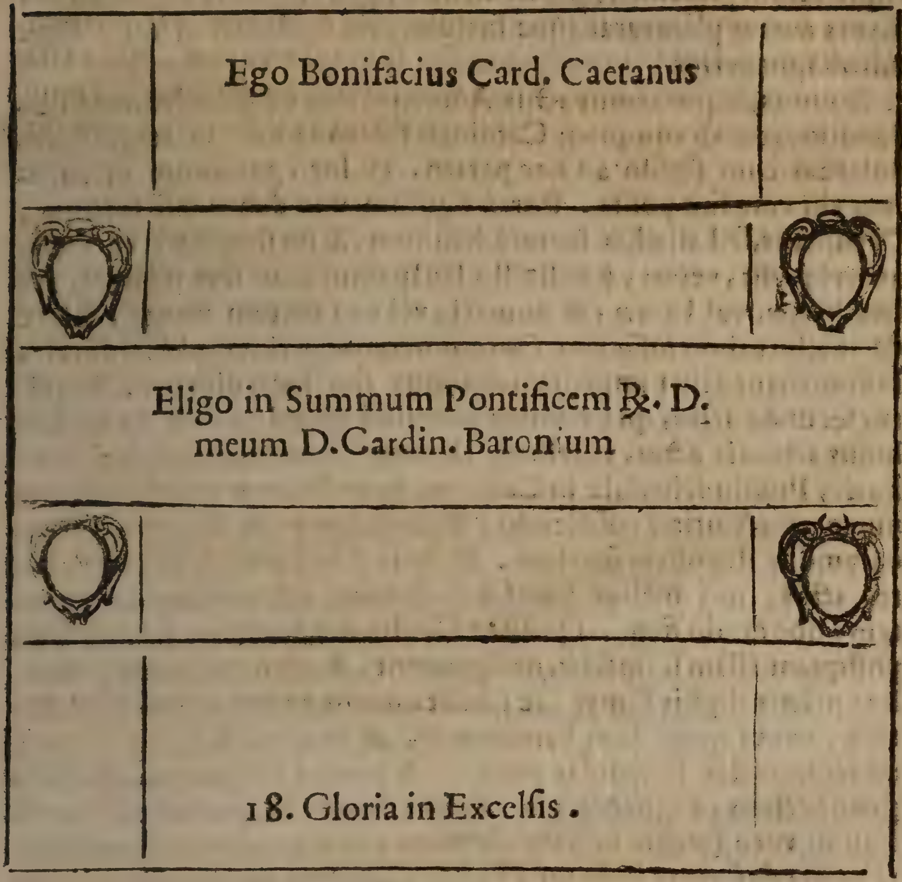

Quartus actus anteſcrutinij, eſt ſchedularum complicatio, quæ vt expeditius peragi à Card.valeat,poterit à Cæremoniarum Magiſtris,cum eas præparant fieri in hunc,qui ſequitur modum. Binæ fient plicaturæ,ex vtraq;parte cuiuſque ſchedulæ, ita vt nomen eligentis, & ſigna cum fuerint ſcripta, maneant tecta ex vtraque parte à limbis;deindè quod reliquum eſt ita complicetur, vt ſchedula ferè ad latitudinem pollicis redigatur, prout ex complicata ſchedula,quæ hic exempli gratia ponitur, conſpici poteſt.

Cæterùm Magiſtri cæremoniarum ſchedulas, non complicatas,

vt supra, sed explicatas, & cum cera rubra in paruis circulis, ponent in discis; & Cardinales postquam eas, vt supra scripserint, eò vsque solum plicabunt, quò nomen, & signa eligentis tegantur, reliquas autem plicaturas tunc facient, cum scedulas, vt infra dicetur, obsignauerint.

Quintus, & postremus actus Antescrutinij, est schedularum obsignatio, quæ ab vnoquoq; Cardinali facienda erit in tergo schedularum cum sigillo ad hoc parato, in loco paruorum circulorum vbi cera fuit posita. Porrò sigillum non debet esse solitum Cardinalis, sed aliud, & secretè habitum, & ita simplex, vt facile notari possit, veluti, si in sigillo sculpantur, aut tres numeri, aut tres literæ, vel literæ, & numeri, vel vna tantum imago, & hæc de antescrutinio sufficiant; Cæterum, quod attinet ad Cardinales infirmos, aut aliter impeditos, inferius suo loco dicetur. Sequitur secunda actio, quæ nomine Scrutinij appellata fuit. Octo sunt huius actionis actus, videlicet, Delatio schedulæ, Iuramenti præstatio, Positio schedulæ in Calicem, Schedularum mixtio, earum numeratio, Srutinij publicatio, Schedularum in filum insertio, earumque depositio seorsum. Delatio schedulæ, & duo sequentes actus, qui melius simul describuntur ob eorum connexitatem; hoc modo fient. Quilibet Cardinalis propriam schedulam postquam illam scripserit, obsignauerit, & complicauerit, duobus primis digitis sumet, ac eleuata manu palàm deferet ad Altare, penes quod stant Scrutatores, & in quo est Calix magnus ad recipiendas schedulas paratus, & patena coopertus, ibique genuflectens, aliquantulum orabit; deinde surgens alta, & intelligibili voce, iurabit in hanc formam, quæ in tabella super Altari posita descripta habetur: Testor Christum Dominum, qui me iudicaturus est, me eligere, quem secundum Deum iudico eligi debere, & quod idem in Accessu præstabo. Post hæc schedulam in patenam ponet, & per patenam mittet in Calicem, quo facto inclinabit se ad Altare, & ad suum locum reuertetur. Et hæc seruanda erunt, si Cardinalis ad Altare pergere possit; nam si ob infirmam valetudinem non possit, & præsens in Capella sit, vltimus Scrutator discum cum schedulis ad eum deferet, ex quo Cardinalis infirmus, vnam accipiens, eam in loco suo secretè, vt supra dictum est, conficiet; deinde præuio iuramento prædicto schedulam obsignatam, & complicatam, eidem Scrutatori tradet,

det, qui eam palam deferet, ad Altare & sine oratione, & iuramento in patenam ponet, & per eam in calicem mittet; quæ omnia obseruanda erunt per vltimum Scrutatorem erga eos Cardinales, qui in Capella præsentes ob valetudinem ad Altare pergere non poterunt. Si verò aliqui Cardinales infirmi sint in suis cellis, tres Cardin. Infirmarij, vt supra extracti, ad eos accedent cum capsula altitudine vnius palmi, in cuius superiori parte sit rima, seu foramen, eius magnitudinis, vt per illud schedula complicata possit per suam latitudinem intus capsulam transmitti; quam capsulam, antequam Scrutatores Infirmarijs tradant, palàm aperient, vt cæteri Cardinales possint eam inanem, & vacuam conspicere, deinde claudent, & clauem ponent super Altare; deinde Infirmarij cum capsula clausa, & cum paruo disco tot schedulas continente, quot sunt infirmi Card. ad vnumquemq; eorum accedent; & infirmi acceptas ex disco schedulas, secretè scribent, obsignabunt, & complicabunt, & præuio iam dicto iuramento, in capsulam per rimam mittent; quòd si infirmi scribere non possint, alij eorum arbitrio deligendi, præstito de secreto seruando in manibus infirmariorum iuramento, prædicta facient, atque hi aduertere debent, quod non solum iuramenti vinculo tenentur seruare secretum, sed etiam in excommunicationem latæ sententiæ, si contrafecerint, incurrent. His peractis, infirmarij ad Capellam reuertentur cum capsula, quam scrutatores aperient, & schedulas in ea contentas, palàm numerabunt, & tot repertas, quot sunt infirmi, ponent singillatim in patenam, & per patenam simul omnes in calicē. Nè autem nimis in longum protrahatur Scrutinij actio, Infirmarij poterunt proprias schedulas post Decanum conficere, & in calicem ponere, deinde dum cæteri Cardinales scrutinium agunt, ad infirmos pergere ad accipienda eorum suffragia eo modo, quo proximè ante dictum est. Quartus actus Scrutinij, est schedularum permixtio, quæ fiet per primum scrutatorem, calice in quo ipsæ schedulæ positæ fuerunt, patena cooperto pluries agitato. Quintus actus, est numeratio schedularum, quæ palàm fiet per vltimum scrutatorem capiendo singillatim vnamquamq; schedulam ex calice, eamque ponendo in alium, qui ad hoc paratus sit, calicem vacuum. Quod si numerus schedularum, non respondeat numero Card. omnes comburendæ sunt, & iterum, idest secunda vice, ad suffragia statim est deueniendum. Si verò numerus sche-

dularum, numero Card. respondeat, prosequendi sunt alij actus scrutinij. Sextus actus, est publicatio scrutinij, quæ per Scrutatores, qui sedent ad mensam ante Altare positam, fiet hoc modo: Primus scrutator accipiet vnam schedulam, eamq; intactis sigillis explicabit, & viso in ea schedula electi nomine, eam tradet secundo Scrutatori, qui pariter, eodem electi nomine perspecto, eandem tradet tertio, qui illam alta, & intelligibili voce perleget, vt omnes Card. præsentes notare possint suffragium in folio impresso, quod penes se habebunt cum nominibus omniũ Card. notabit autem iuxta nomen Card. ex schedula recitati: Idem faciendum erit de cæteris schedulis in calice positis, vsque ad vltimam; Quod si in scrutinij publicatione, inueniant Scrutatores duas schedulas ita complicatas, vt ab vno tantùm datas fuisse appareat, siquidem vnus, & idem in vtraque electus fuerit, schedulæ prædictæ habebuntur, & notabuntur pro vno suffragio; si verò diuersi fuerint nominati, neutrum suffragium validum erit, prout in Bulla Gregoriana statuitur de illa schedula, in qua plures nominati sunt: scrutinium tamen neutro casu vitiatur. Cæterum suffragia prædicta, finita scrutinij publicatione, poterunt à Patribus iuxta nomina Cardinalium, qui ea obtinuerunt, in vnam summam redigi, vel in separato folio notari, hoc modo. Reuerendiss. C. Cardinalis A. habet suffragia 20. & Reuerendiss. D. Cardinalis B habet suffragia 15. & sic de alijs; quod fit, ne Cardinales cùm opus est, cogantur semper numerare suffragia, quæ iuxta nomina Card. notarunt. Septimus actus scrutinij, est schedularum in filum insertio, quæ, vt schedulæ ipsæ cautius conseruari possint, excogitata fuit. Hæc autem insertio fiet per vltimum Scrutatorem; inserendo schedulam vnamquamque postquàm eam perlegit, acu cum filo ad hunc effectum parato, in loco, vbi est verbum Eligo. Octauus, & postremus scrutinij actus, est depositio schedularum seorsum, quæ similiter fiet per vltimum Scrutatorem, qui finita insertione omnium schedularum in filum, capita fili nodo iunget, & schedulas omnes ita colligatas, in alium calicem vacuum, vel in mensa seorsum ponet. Sequitur tertia, & postrema actio, quæ Postscrutinium appellata fuit, cuius actus, si secuta sit electio per scrutinium, tres tantum sunt, videlicet, Numeratio schedularum, Recognitio suffragiorum, & schedularum combustio, de quibus inferiùs suis locis dicetur. Si verò per scrutinium non sit secuta

cuta

cuta electio, actus sunt septem videlicet, Accessus, Sigillorum, & signorum aperitio; Eorum annotatio; Suffragiorum examen; Suffragiorum scrutinij, vel scrutinij, & accessus numeratio; Eorum recognitio; & schedularum combustio. Primus itaque actus, est Accessus, qui immediatè post scrutinium, hoc est, post depositas seorsum scrutinij schedulas fiet nisi fortè in scrutinio fuerit creatus Papa; tunc enim nullus fieri debet accessus; In quo quidem accessu eadem omnia seruanda sunt à Cardinalibus, quæ dicta sunt seruari debere in scrutinio peragendo, tam in schedularum scriptione, obsignatione, complicatione, delatione, & positione in calicem, quàm in earum numeratione, publicatione, notatione suffragiorum, & insertione in filum, ac depositione seorsum: exceptis tamen infrascriptis. Primò, quod Cardinales, schedulas pro accessu, sumere debent ex disco schedularum accessus; Secundò in schedularũ accessus scriptione si Cardinalis nemini velit accedere, debet in media schedulæ parte, loco nominis Cardinalis, qui scribendus esset, si ad eum fieret accessus, scribere, Nemini, schedula autem accessus scribi, & obsignari debet cum eisdem sigillis, & signis schedulæ scrutinij, sub pœna nullitatis suffragij ipsius accessus; Tertiò, quod non potest accessus fieri ad eum Cardinalem, qui in scrutinio saltem vnum suffragium non obtinuerit, neque ad eum, qui ab ipsomet Cardinali fuit in scrutinio nominatus; Quartò, quamuis in accessu non liceat plures nominare, sicut non licet in scrutinio plures eligere, sub pœna nullitatis suffragij, tam in accessu, quàm in scrutinio; nihilominus licebit accedere vni ex pluribus nulliter à se nominatis in scrutinio, dũmodo ei ab alio aliquod suffragium, non tamen nulliter, vt præfertur, in ipso scrutinio datum fuerit. Quintò, quod in accessu non præstatur iuramentum, de quo supra, quia in scrutinio fuit iam præstitũ per illa verba: (Et quod idem in accessu præstabo) Sextò, denique infirmarij deferre debent ad infirmos schedulas accessus, & simul etiam vnũ folium impressum, in quo sit notatus suffragiorum numerus palàm recognitus, quæ quisque Card. in scrutinio nominatus, obtinuerit. Secundus, tertius, & quartus actus post scrutinij sunt Sigillorum, & Signorum aperitio, Eorum annotatio, Suffragiorum examen, qui tunc solùm locum habere possunt, quando secuta est electio per scrutinium, & accessum: fieri autem debent hoc modo. Primus Scrutator schedulas accessum, quos obtinuit electus, in ea

parte solùm, quæ signa continet, aperiet, & inspectis diligenter earum sigillis, & signis, apertas, ac in filo, vt erant insertas, tradet secundo Scrutatori, & secundus, eadem inspectione facta, porriget tertio, qui alta, & intelligibili voce, sigilla, & signa prædictarum schedularum enunciabit, & annotabit in latere sinistro folij impressi, ad hunc effectum parati, sub verbis, (Sigilla, & signa accessuum) quam etiam annotationem facient cæteri Cardinales, si voluerint, in simili folio impresso. Deinde primus Scrutator, reliquis Scrutatoribus inspicientibus, pro accessuum prædictorum examine capiet schedulas scrutinij, & incipiens ab vno capite fili, in quo insertæ sunt, sigillum primæ eius schedulæ quæret in sigillis accessuum notatis, vt supra in folio impresso, & si illud in eo non inuenerit, omissa prima scrutinij schedula, capiet secundam, eiusque sigillum similiter quæret; quod si etiam non inuenerit; capiet tertiam, & deinde sequentes singillatim, donec sigillum alicuius earum inueniat; eoque inuento, scrutinij schedulã in ea parte, vbi signa sunt, aperiet, & si non inuenerit signa huius schedulæ concordare cum signis accessus, schedulam illam omittet, & aliã capiet sicut paulò ante de schedulis non concordantibus in sigillo dictum est; si verò inuenerit signa concordare, ostendet illa secundo, & tertio Scrutatoribus, qui vnà cum ipsis, post diligens examen super identitate sigillorum, & signorum ambarum schedularum scrutinij, scilicet, & accessus, inspiciet, an idem, vel diuersi in vtraque schedula sint nominati, & si idem nominatus sit, suffragiũ accessus, nullum censebitur, si verò diuersi nominati sint, suffragium accessus, pro valido habebitur, & hoc casu, tertius Scrutator sigillum, & signa schedulæ scrutinij, ac etiam nomen electi, qui in ea continetur, alta, & intelligibili voce enunciabit, & annotabit in latere dextero prædicti folij impressi, sub verbis (Sigilla, & signa scrutinij respondentia accessibus) notabit autem ea, ex aduerso, accessus concordantis in sigillo, & signis; quam annotationem cæteri quoque Card. si voluerint, in simili folio impresso facient. Sed huiusmodi actus, qui explicatione difficiliores sunt, quàm operatione, exemplo meliùs percipientur.

EXEMPLVM

Folij impressi, in quo Accessus, & Scrutinij, Sigilla, ac Signa concordantia annotantur.

Sigilla, & Signa Accessuum.	*Sigilla, & Signa Scrutinij Accessibus respondentia.*	*Cardinales nominati in Scrutinio.*
ACD. 43. Deus.		
BRF. 32. Bonitas.	BRF. 32. Bonitas.	Card. S. Eusebij.
RGI. 50. Beatitudo.	RGI. 50. Beatitudo.	Card. S. Sixti.
N.S.P. 26. Gloria.		

Quòd si fortasse in ista inquisitione contingat duas, vel plures schedulas scrutinij, reperiri cũ eisdẽ sigillis, & signis alicuius schedulæ accessus, tunc si in earum aliqua, electus nominatus fuerit, in alia verò alius, primus Scrutator reliquis scrutatoribus similiter inspicientibus scrutinij schedulas huiusmodi, & schedulã accessus, in ea etiam parte, in qua est nomen eligentis, & accedentis, aperiet, vt constare possit secundùm Gregorianã Constitutionẽ de validitate, vel inualiditate accessus; si verò in aliqua huiusmodi schedularum scrutinij concordantiũ cum accessu, nõ sit nominatus electus, debent eæ schedulæ omitti, & ad subsequentes procedendum erit. Quintus actus post scrutinij, est numeratio suffragiorum, vel scrutinij solius, vel scrutinij, & accessus, quæ fiet per Scrutatores semper, siue secuta sit electio, siue non, & si quidẽ secuta non sit electio, vt sciatur, quòd in eo scrutinio, vel in scrutinio, & accessu, non habetur Papa; si verò secuta sit, vt constet de canonica Pontificis electione; fiet autem hæc numeratio suffragiorum hoc modo. Scrutatores in vnam summam redigent suffragia, quæ quilibet nominatus in Pontificem obtinuit, siue in scrutinio solo, siue in scrutinio, & accessu simul; & si inuenerint nullum ex nominatis ad duas tertias partes suffragiorum peruenisse, non habetur Papa in illo scrutinio, siue scrutinio, & accessu; Si verò inuenerint aliquem ex nominatis, duas tantùm partes suffragiorum obtinuisse, aperient ele-

cti schedulam, etiam in ea parte, in qua est nomen eligentis; & si quidem ex ea apparuerit, electum alij suffragatum fuisse, electio eius erit canonica; si verò constiterit sibi suffragium dedisse, eius electio ex dispositione Gregorianæ Constitutionis nulla erit ob defectum vnius suffragij. Si denique plures inuenerint duas tertias partes suffragiorum obtinuisse, vel etiam vltra duas tertias tunc in suffragiorum paritate, nullus erit electus, in imparitate verò, ille est canonicus Papa, qui superat alium etiam in suffragio. Sextus actus post scrutinij, est Recognitio, quæ per Recognitores, siue secuta sit electio, siue non, fiet; inspiciendo tam schedulas scrutinij, & accessus, quàm suffragiorum annotationes factas per Scrutatores, vt per huiusmodi recognitionem constare possit, an Scrutatores sincerè, & fideliter muneri suo satisfecerint: Recognitores autem extrahentur sorte, vt Scrutatores, & Infirmarij, statim quidem post scrutinium, si secuta sit in eo electio; si verò non sit secuta post scrutinium, & accessum, cùm scilicet Scrutatores suum impleuerint munus per numerationem suffragiorum, & hæc extractio fiet, siue secuta sit electio in scrutinio, & accessu, siue non. Septimus, & postremus actus post scrutinij, est combustio omnium schedularum, quæ semper, & palàm per Scrutatores fiet, ac statim post recognitionem, siue electio sit secuta, siue non. Et hæc omnia, quæ de scrutinij ritibus sunt exposita, seruanda erunt diligenter à Cardinalibus in omnibus scrutinijs, siue fiant manè post Missam, siue vespere post Hymnum (Veni Creator Spiritus) Atque hi sunt Ritus ex præscripto Constitutionis Gregorij Papæ XV. in electione Romani Pontificis obseruandi. Motu itaque proprio, & ex certa scientia nostra, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, omnia, & singula in prædicto Cæremoniali ordinata, & quomodolibet contenta; tenore pręsentium perpetuò approbamus, & confirmamus; illisq; omnibus, & singulis, perpetuæ, & inuiolabilis Apostolicæ firmitatis robur adijcimus; eaque à Ven. Fratribus nostris S.R.E. Cardinalibus omnibusq; & singulis alijs, ad quos spectat, & spectare quomodolibet poterit in futurum, omninò obseruari præcipimus, & mandamus; ac Cæremoniale huiusmodi, in totum, vel in parte mutari, vel ei aliquid addi prohibemus. Decernentes sic, & non aliter per quoscumque, ac eosdem S.R.E. Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, vbique iudicari, & diffiniri debere.

Non

Non obſtantibus omnibus illis, quæ in primo dicta Conſtitutione voluimus non obſtare, cæteriſque contrarijs quibuſcunq; Nulli ergò omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ approbationis, confirmationis, adiectionis, præcepti, mandati, prohibitionis, & decreti infringere, vel ei auſu temerario contraire; Si quis autem hoc attentare prę ſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Dat. Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ Milleſimo ſexcenteſimo vigeſimo primo, quarto Idus Martij, Pontificatus noſtri Anno II. Nos qui vt rei tam arduæ negocium ritè, & rectè procederet, & abſolueretur intentis ſtudijs deſiderauimus, cum primum (nulli licet ſuffragantibus meritis) ad Summi Apoſtolatus apicem aſſumpti fuimus animo reuoluentes quantam in omnium animis Conſtitutionis exequutio, & Cæremonialis prædictorum vſus approbationem excitarit, vt Conſtitutio, & Cæremoniale prædicta noſtra etiam Confirmatione roborata inuiolabiliter ſemper obſeruentur prouidere cupientes, ex mera animi noſtri deliberatione, & de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, ac de Ven. Fratrum noſtrorum S.R.E. Cardinalium conſilio, & aſſenſu, Conſtitutionem, & Cæremoniale prædicta cum omnibus, & ſingulis in eis, & eorum quolibet contentis clauſulis, & decretis hac noſtra perpetuò valitura conſtitutione Apoſtolica auctoritate perpetuò confirmamus, & approbamus, eaq; etiam perpetuò in omnibus futuris Romanorum Pontificum electionibus firmiter, & inuiolabiliter obſeruari præcipimus, & mãdamus, ac derogationem in eadem Conſtitutione dicti Gregorij Prædeceſſoris inſertam ſemper vigere, ſuamq; vim perpetuis futuris temporibus obtinere decernimus, nõ obſtantibus quatenus opus ſit, ea in parte qua pręſentibus aduerſentur recolendæ memoriæ Alexandri Papæ Tertij ſimiliter Prædeceſſoris noſtri in Lateranen. quæ incipit Licet de vitanda, & quibuſcumq; alijs etiam in vniuerſalibus Concilijs editis Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, & Conſuetudinibus etiam immemorabilibus, ac omnibus illis, quæ dictus Gregorius Prædeceſſor in Conſtitutione, & Cæremonialis Confirmatione prædictis voluit non obſtare; quibus omnibus, etiam ſi de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, & expreſſa, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quæuis alia expreſſio ad hoc ſeruanda foret, omnium,

& singulorum tenores, ac si de verbo ad verbum exprimerentur, & inserentur præsentibus pro sufficienter expressis, & insertis habentes, illis quoad reliqua omnia, quæ Constitutioni dicti Gregorij, & Cæremoniali prædictis, & huic nostro præcepto mandato, & decreto non sunt repugnantia in suo robore permansuris harum serie de simili plenitudine potestatis derogamus, & derogatum esse volumus, & hanc nostram derogationem suum pariter effectum perpetuò consequi iubemus, cæterisque contrarijs quibuscunque. Nulli ergò omnino hominum liceat hanc paginam nostræ confirmationis, approbationis, præcepti, mandati, decreti, derogationis, voluntatis, & iussionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum. Dat. Romæ apud Sanctum Petrum Anno Incarnationis Dominicæ Millesimo sexcentesimo vigesimo quinto, quinto Kal. Februarij Pontificatus Nostri Anno III.

✠ Ego Vrbanus Catholicæ Ecclesiæ Episc.

† Ego Franciscus Maria Episcopus Ostiensis S.R.E. Card. à Monte promitto, voueo, & iuro.

†

† Ego Octauius Episcopus Portuen. S.R.E. Cardinalis Bandinus promitto, voueo, & iuro.

† Ego Io: Baptista Episcopus Albanen. S.R.E. Cardinalis Detus promitto, voueo, & iuro.

† Ego B. Episcopus Sabinen. Cardin. Beuilaqua promitto, voueo, & iuro.

† Ego A. Episcopus Prænestinus Cardinalis Perettus promitto, voueo, & iuro.

†

†

†

† Ego Dominicus Card. Gimnasius tit. S. Laurentij in Lucina promitto, voueo, & iuro.

†

† Ego

† Ego C. Card. Madrutius tit. S. Cæſarei, promitto, voueo, & iuro.

†

† Ego Scipio tit. S. Griſogoni Presbyter Cardinalis Burgheſius Maior Pœnitentiarius, promitto, voueo, & iuro.

† Ego Io: Garcia tit. SS. Quatuor Coronatorum Presbyter Cardinalis Millinus promitto, voueo, & iuro.

† Ego Marcellus tit. SS. Quirici, & Iulittæ Presbyter Card. Lantes promitto, voueo, & iuro.

†

† Ego Ioannes Baptiſta tit. S. Cęciliæ Presbyter Card. Lenius promitto voueo, & iuro.

†

† Ego D. tit. S. Martini in Montibus Card. Riuarola promitto, voueo, & iuro.

†

† Ego Fr. Auguſtinus S. R. E. Presbyter Card. tit. S. Mariæ de Aracœli promitto, voueo, & iuro.

† Ego Gaſpar tit S. Crucis in Hieruſalem Presbyter Card. Borgia promitto, voueo, & iuro.

†

† Ego Fr. Felix tit. S. Anaſtaſiæ Presbyter Cardinalis Aſculanus promitto, voueo, & iuro.

†

† Ego Gabriel tit. S. Bartholomæi in Inſula Presbyter Cardinalis de Trejo promitto, voueo, & iuro.

†

†

† Ego I. tit. S. Sabinæ Presbyter Cardinalis Sabellus promitto, voueo, & iuro.

† Ego M. tit. S. Mariæ de Pace Cardinalis Kleſelius promitto, voueo, & iuro.

† Ego S. Presbyter Cardinalis S. Suſannæ S. R. E. Bibliothecarius promitto, voueo, & iuro.

†

† Ego Guido tit. S. Mariæ de Populo Cardinalis Bentiuolus promitto, voueo, & iuro.

†

†

† Ego

† Ego F. Desiderius tit. Basilicæ SS. Duodecim Apostolorum Cerdinalis de Cremona promitto voueo, & iuro.

† Ego L. tit. S.Lautentij in Damaso Presbyter Cardinalis Ludouisius S.R.E. Vicecancellarius, & Sanctiss. D. N. Summator promitto, voueo, & iuro.

† Ego Cosmus tit. S. Pancratij Presbyter Cardinalis de Torres promitto, voueo, & iuro.

†

†

† Ego F. A. Cardinalis S. Honufrij S.R.E. Presbyter Cardinalis promitto, voueo, & iuro.

† Ego Laurentius tit. S.M. in Aquiro Presbyter S.R.E. Cardinalis Magalottus, promitto voueo, & iuro.

† Ego Aloysius tit. S. Pudentianæ Presbyter S. R. E. Cardinalis Caietanus promitto, voueo. & iuro.

† Ego Dionysius tit. Sanctiss. Trinitatis in Monte Pincio Cardinalis de Marquemont promitto, voueo, & iuro.

†

†

† Ego Laudiuius Cardinalis Sancti Sixti promitto, voueo, & iuro.

†

†

†

†

† Ego Io: Dominicus Spinula Cardinalis S.Clementis promitto, voueo, & iuro.

† Ego Iacobus Caualerius S.R.E.Presbyter Cardinalis S. Eusebij promitto, voueo, & iuro.

†

†

†

†

†

†

†

† Ego C. S. Mariæ in Via lata Diac. Cardinalis Pius promitto, voueo, & iuro.

† Ego

† Ego M. S. Eustachij Diac. Cardinalis de Sabaudia promitto, voueo, & iuto.

†

† Ego Alexander S. Mariæ in Cosmedin Diac. Cardinalis Vrsinus promitto, voueo, & iuro.

†

†

†

†

† Ego Franciscus S. Angeli in foro piscium Diaconus Cardinalis Boncompagnus promitto, voueo, & iuro.

† Ego Hippolytus S. Mariæ Nouæ Diaconus Cardinalis Aldobrandinus Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Camerarius promrtto, voueo, & iuro.

† Ego P. Maria Burghesius Diac. Cardinalis tit. S. Georgij promitto. voueo, & iuro.

† Ego L. SS. Viti, & Modesti Diaconus Cardinalis Biscia promitto, voueo, & iuro.

†

Io. B. Bolognettus.

G. Montanus.

Registrata in Secretaria Breuium.

Anno à Natiuitate Domini Nostri Iesu Christi millesimo sexcentesimo vigesimo sexto, Indictione Nona, Die verò sexta Mensis Iulij Pon*tificatus Sanctissimi in Christo* Patris, *&* D. N. D. *VRBANI Diuina prouidentia* Pap*æ VIII. Anno eius Tertio, supradictæ literæ lectæ, & publicatæ fuerunt ad valuas Basilicarum S. Ioannis Lateran.* Princi*pis Apostolorum de Vrbe, Cancellariæ Apostolicæ, & in acie Campi Floræ, per me Tarquinium Maionum Cursorem, & per me Branaimartem Latinum* Pr*ælibati S. D. N.* PP. *ac Sanctæ Romanæ, & Vniuersalis Inqnisitionis Cursorem, &c.*

Augustinus de Bolis Romanus pro D. Mag. DD. Curs.

BVLLA

BVLLA
ALEXANDRI PAPAE VII.
De Bonis Ecclesiæ non alienandis.

ALEXANDER EPISCOPVS SERVVS SERVORVM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

INTER cæteras animi sollicitudines, quibus in administratione Pastoralis officij Nobis diuina prouidentia commissi assiduè præmimur, ea vehementer vrget, quæ Sedis Apostolicæ dignitatem, eiusque Status, etiam temporalis conseruationem concernit. Hac ideò ratione licèt plurium Summorum Pontificum Prædecessorum Nostrorum decreta & literæ prouidè ac sanctè conditæ fuerint, præsertim recolendæ memoriæ Pij V. sub datum quarto Kal. Aprilis Anno millesimo quingentesimo sexagesimo septimo, eius Pontificatus secundo, tenoris subsequentis, videlicet. Pius Episcopus Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam. Admonet Nos suscepti cura regiminis Vniuersalis Ecclesiæ, cui Authore Domino præsidemus, vt Ciuitates, Terræ, Oppida, & Loca, Nobis, & Sedi Apostolicæ in temporalibus mediatè, & immediatè subiecta, perpetuò in iure, dominio, & proprietate, ac possessione dictæ Sedis conseruentur sanè licet nonnulli Romani Pontifices Prædecessores Nostri per eorum Constitutiones rerum Ecclesiasticarum alienationem prohibuerint, & iam factas reuocauerint & annullauerint, nihilominùs, cum retroactis temporibus, nonnulli nimium ambitiosi, & dominandi cupidi sub varijs prætestibus, coloribus, & causis sæpè etiam falsis, quod non sine maximo animi nostri mœrore referimus aliquibus Romanis Pontificibus suggestionibus & insinuationibus suis conati sint ostendere & persuadere

re magis vtile & expediens S.R.E. & Sedi prædictæ fore si aliquæ Ciuitates, Terræ, Oppida, Castra, Arces, & loca ad ius & proprietatem eiusdem Sedis pertinentia in Feudum, Gubernium, Vicariatum, Ducatum, aut quemuis alium titulum perpetuum, vel ad tertiam generationem, seù ad vitam, aut alias ad longum tempus concederentur, vel etiam ex eo quod aliàs in feudum data, aut quouis alio titulo huiusmodi alienata fuerint, & propterea tanquam ad Sedem prædictam deuoluta vel deuoluenda posse & debere de iure iterùm infeudari & alienari, atque inde nonnullas alienationes, infeudationes, & concessiones à Sede Apostolica emanasse, ex quibus illa non mediocrem diminutionem non solùm Patrimonij, sed etiam æstimationis recepisse dignoscitur. Hinc est, quod Nos considerantes omnium Ciuitatum & locorum prædictorum singularem fidem, & promptam deuotionem eidem Sedi exhibitam omni tempore valdè vtilem & salutarem fuisse, & esse, ac volentes non solum alienationes huiusmodi, quas tempore nostro omninò exulare intendimus, de medio tollere, & quod Nobis licere non patimur, nostris Successoribus indicamus, quos non immemores fore speramus ante Domini Nostri Iesu Christi in examine diei magni aduentus tribunal villicationis nostræ rationem reddituros Nos esse; sed vt omnis alienationum huiusmodi fiendarum occasio penitùs aboleatur, quantùm cum Deo possumus peramplius prouidere Constitutionibus Prędecessorum nostrorum huiusmodi etiam inhærendo, illasque innouando, Motu proprio, & ex certa nostra scientia, non ad alicuius super hoc oblatæ petitionis instantiam, sed ex mera animi nostri deliberatione, & de Apostolicæ potestatis plenitudine, habita etiam super his cum Venerabilibus fratribus nostris S.R.E. Cardinalibus in Consistorio nostro secreto consultatione matura, de eorum consilio & vnanimi consensu, qui etiam iurauerunt præsenti Constitutioni non contrauenire, nec Pontificibus alienationes contra tenorem præsentium attentantibus consentire, & absolutiones à iuramento huiusmodi non petere, nec acceptare, hac nostra perpetuò valitura Constitutione; decernimus & declaramus Ciuitates & loca prædicta, etiam hactenùs in feudum, aut quemuis alienationis titulum dari solita vel consueta, ad Nos & Sedem prædictam quomodolibet deuoluta, & pro tempore deuoluenda absque alia vlteriori declaratione, & illorum possessionis apprehensione, eo ipso, Sedi & Cameræ Apo-

ſtolicæ incorporata, ac ad ius & proprietatem & dominium priſtinum, ad poſſeſſionem redijſſe cenſeri, perinde ac ſi per quadraginta annos, & vltra Ciuitates, & loca prædicta à Nobis, & Sede prædicta immediatè poſſeſſa, & nunquam in feudum aut alium titulum conceſſa fuiſſent, ſtatuimuſque & decernimus, quod omnes & ſingulæ, tam Communitates & Vniuerſitates, quàm Ciues, & Incolæ Ciuitatum, Terrarum, & locorum prædictorum, aliæque quæcunque perſonæ tam Eccleſiaſticæ, quàm Sæculares, cuiuſuis dignitatis & ordinis etiam Epiſcopalis vel maioris, exiſtentes, ac S.R.E. Cardinales, tam publicè in conſilijs Ciuitatum & locorum prædictorum, quàm priuatim alibi in quibuſuis locis etiam Ciuitatum & Terrarum earumdem Gubernatores, aut & Sedis Apoſtolicæ Legati vel Prolegati, exiſtant tractantes, conſulentes, aut aliàs verba facientes de infeudationibus, aut alienationibus de Ciuitatibus & locis prædictis, immediatè ad Nos, & Sedem prædictam ſpectantibus & pertinentibus, etiam deuolutis, etiam in feudum communiter, & pluries dari ſolitis, etiam ex cauſa permutationis, vel ſub annuo cenſu, vel canone, aut aliàs quomodolibet etiam contemplatione meritorum erga Sedem prædictam, aut ſub prætextu neceſſitatis vel euidentis vtilitatis faciendis, ſeù depoſtulandis à Nobis & Sede prædicta quibuſuis perſonis cuiuſuis dignitatis, ſtatus, gradus, etiam Nobis, & Succeſſoribus noſtris ſecundùm carnem coniunctis, etiam S.R.E. Cardinalibus, aut quauis alia temporali, vel Eccleſiaſtica dignitate fungentibus, in Duces, Vicarios, Gubernatores, ſeù quemuis alium titulum ad vitam, vel in perpetuum, vel longum tempus, aut etiam Sedis Apoſtolicæ beneplacitum Ciuitatum & locorum prædictorum, ac proptereà de eligendis Oratoribus ad Nos, & Succeſſores noſtros ſuper præmiſſis, vel illorum occaſione mittendis, proponentes tam ipſi, quàm Oratores munus huiuſmodi recipientes, aut alij quicunq; alienationes huiuſmodi Romano Pontifici pro tempore exiſtenti per ſe, vel alium, ſeù alios inſinuantes, vel ſuadentes, eo ipſo ſententiam excommunicationis incurrant, à qua, niſi ab ipſo Pontifice, præterquam in mortis articulo abſolui nequeant, & inſuper S.R.E. & Sedis Apoſtolicæ prædictæ rebelles etiam in primo capite læſæ Maieſtatis, & proditores Ciuitatum, & locorum prædictorum, ac bona eorum, Fiſco, & Cameræ noſtræ Apoſt. ipſo iure deuoluta, & incorporata ſint, & eſſe cenſeantur, omnibuſque Eccleſijs, Monaſterijs, & alijs per eos

quo-

quomodolibet obtentis beneficijs ecclesiasticis, eo ipso priuati existant, neq; ad Ciuitates, & loca prædicta, vllo vnquam tempore remitti possint, & si aliquando eos reintegrare contigerit, nihilominùs infames remaneant, illisq; bonorum, & dignitatum portæ perpetuò claudantur: & quoniam intelleximus aliquos etiam Cardinales, Ciuitates, Terras, Oppida, Castra, Arces, & loca, ad vitam, seu tertiam, vel aliam generationem aut alias, à dicta Sede, etiam ex causa onerosa obtinere habere, & possidere, cum facultate faciendi in illis melioramenta, ita quod ab eis amoueri non possint nisi restitutis sibi priùs pecunijs in melioramento huiusmodi expositis, omnes & singulas facultates faciendi melioramenta prædicta quibusuis personis etiam Cardinalibus per eosdem Prædecessores Nostros, aut alios ad id facultatem habentes quomodolibet concessas harum serie reuocamus & annullamus, & nemini deinceps suffragari posse neque debere ad cuicumque facultatem faciendi huiusmodi melioramenta habenti illa etiam pro munitione & tuitione, nisi ex causa necessariæ conseruationis locorum eorundem facta fuerint post publicationem præsentium facere omninò interdicimus, & prohibemus, & si secus à quoquam factum attentatumue fuerit melioramenta quæcunque per eos contra tenorem præsentium facta locis ipsis cedere, & Cameram ad illorum satisfactionem minimè teneri, & obligatam esse volumus & declaramus, Decernentes præsentes literas sub quibusuis reuocationibus cassationibus derogationibus, & alijs contrarijs dispositionibus, sub quibusuis tenoribus & formis, ac cum quibusuis clausulis & Decretis pro tempore quomodolibet factis minimè comprehendi, sed semper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt toties in pristinum statum restitutas, & denuò concessas esse & censeri debere, irritum quoque & inane si secus super his à quoquam, quauis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac Ciuitatum & locorum prædictorum, etiam iuramento confirmatione Apostolica, vel quauis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, cæterisque contrarijs quibuscunque sic igitur deuotionis ac fidei constantia Ciuitatum & locorum prædictorum erga Nos, & Successores Nostros, & eamdem Romanam Ecclesiam perseueret, vt meritò integritatis Virtus maiora beneficia ab eadem Sede consequi mereatur. *Volumus autem quod sicuti omnes, &*

singuli Cardinales præsentem Constitutionem huiusmodi, quantum in eis erit obseruare, illique non contrauenire, nec Pontificibus contrafacientibus consentire, aut absolutionem à iuramento prædicto non petere, nec oblatam aut concessam acceptare in Consistorio nostro secretò promiserunt, & iurarunt idem per absentes Cardinales à Consistorio in habitatione eorum, & à Romana Curia, vt quandocunque ad eandem Curiam se contulerint, ac per futuros pro tempore Cardinales *in assumptione Pilei promitti & iurari debeat; ac promissionem & iuramentum huiusmodi in formula iuramenti per eosdem Cardinales præstari soliti adiungi & inseri debere, ac contrafacientes pœnam periurij, & perpetuæ infamiæ iuris & facti eo ipso incurrere decernimus: Præterea quod ipsi Cardinales, occurrente Apostolicæ Sedis Vacatione in Conclaui, quando de obseruandis litteris Iulij II. Prædecessoris Nostri super electione Romani Pontificis, & alijs Constitutionibus iuramentum præstare solent, etiam de inuiolabiliter obseruanda præsenti Constitutione Nostra per quemlibet eorum qui in Romanum Pontificem electus fuerit, & postmodum id em ad Summi Pontificatus fastigium assumptus, post eius assumptionem hoc ipsum promittere ac iurare, & deindè post coronationem suam promissionem & iuramentum huiusmodi per litteras suas speciales harum confirmatorias reiterare debeat, quod si illud à Pontifice, quod credendum non est, recusabitur, aut differetur, tam dicti Cardinales in primo Consistorio Secreto, & præcipuè eorum Decanus, & Capita ordinum apud eum, omni cum instantià, & instantissimè pro præsentium obseruatione petere, & rogare, & obtestari non cessent,* idque vt omninò efficiat, diligentissimè curare studeant, statuimus & ordinamus, Quodque præsentes litteræ in libellum redigantur, & post prædictas Iulij litteras, quæ in dicto Conclaui legi solent, inter alias Constitutiones Nostras adiungantur, & etiam in Quinterno Cancellariæ Apostolicæ cum alijs extrauagantibus nostris describantur, & ad Valuas Basilicæ B. Petri Principis Apostolorum, & in Cancellaria nostra Apostolica, ac Acie Campi Floræ publicentur: Et quia difficilè foret præsentes ad singula quæque loca deferri, decernimus etiam, & declaramus, quod earum transumptis etiam impressis, manu alicuius Notarij subscriptis, & sigillo alicuius Prælati munitis, eadem prorsus fides vbique in iudicio & extra adhibeatur, quæ præsentibus adhiberetur si forent exhibitæ, vel ostensæ. Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam nostræ declarationis, reuocationis Decreti,

creti, Statuti, & interdicti prohibitionis, ordinationis, & voluntatis, infringere, vel ei ausu temerario contraire: Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum. Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicę millesimo quingentesimo sexagesimo septimo, Quarto Kal. Aprilis, Pontificatus nostri Anno secundo. Quæ ab eius etiam Successoribus Romanis Pontificibus fuerunt approbatæ, & confirmatæ, & præsertim ab Innocentio IX. felicis recordationis, cum declaratione seu extensione in eius litteris Pridie non. Nouembris Millesimi quingentesimi nonagesimi primi Pontificatus anno primo inserta, sequentis tenoris, videlicet. Innocentius Episcopus Seruus Seruorũ Dei, Ad perpetuam rei memoriam. Quæ ab hac Sancta Sede cui, licèt indigni, auctore Domino præsidemus, pie ac salubriter sancita & ordinata noscuntur, ea vt perpetuo firma, illibataque permaneant, non solum consensus approbationis & innouationis nostræ munimine roboranda, sed etiam declarationis præsidio, quatenus expedire visum sit, fulcienda censemus, & præcipuè muneris nostri esse ducimus ea, quæ à Prædecessoribus nostris Romanis Pontificibus ad Patrimonij dignitatis & amplitudinis Sanctæ huius Sedis conseruationem & incrementum laudabiliter disposita & constituta sunt, in nobismetipsis seruare, & alijs seruanda tradere & demonstrare. Sanc felicis recordationis Pius PP. V. Prædecessor noster de consilio & assensu Venerabilium Fratrum suorum tunc S. R. E. Cardinalium optimam & saluberrimam Constitutionem edidit & promulgauit tenoris &c. *supra est descriptus*; quam quidem Constitutionem piæ mem. Gregorius XIII. Sixtus V. & Gregorius XIV. Romani Pontifices pariter Prædecessores nostri sicuti in ea cauetur seruare iurarunt, ac per earum litteras approbarunt & confirmarunt, & innouarunt, proùt in illis plenius continetur. Nos itaque, officij & conscientiæ nostræ debito satisfacere cupientes, motu proprio, non ad alicuius supplicationem vel super hoc oblatæ petitionis instantiam, sed ex certa scientia, meraque deliberatione nostra, in hoc primo Secreto Consistorio, quod cum Venerabilibus Fratribus nostris S. R. E. Cardinalibus habemus, Constitutionem prædictam, & omnia in ea contenta, auctoritate Apostolica tenore præsentium confirmamus & approbamus & innouamus, eamque inuiolabilis firmi-

tatis

tatis robur obtinere, plenamque executionem & effectum, perpetuis futuris temporibus habere decernimus, ac præterea eisdem motu proprio, scientia, deliberatione, & authoritate assentientibus & approbantibus, eisdem S. R. E. Cardinalibus declaramus eadem Constitutione prohibitam fuisse, & prohiberi omnem & quamcumque infeudationem & alienationem Ciuitatum, Terrarum, Oppidorum, & locorum prædictorum, eidem Sedi tam mediate, quam immediate subiectorum, non solum ne fiat, neue attentetur post eorum deuolutionem, sed etiam ante quam deuoluantur, ac omnem & quamcumque in perpetuum vel ad tempus prorogationem & extensionem, infeudationem, inuestiturarum & concessionum de dictis Ciuitatibus, Terris, Oppidis & locis non dum finitarum, ipsorumque in corporationem quoad effectum impediendæ alienationis prorogationis & extensionis huiusmodi non à die eorum deuolutionis, sed à die ipsius Constitutionis, & etiam antequam illa deuoluantur ipso iure cum omnibus clausulis & decretis in prædicta Constitutione contentis Cameræ & Sedi Apostolicæ factam censeri; insuper volumus & declaramus vt promissio & iuramentum præstitum & præstandum de seruanda eadem Pij Prædecessoris prædicti Constitutione per Nos & S. R. E. Cardinales intelligatur de ipsa Pij Prædecessoris Constitutione, vt supra per Nos declarata, & secundùm hanc nostram declarationem eandem Constitutionem ad vnguem & inuiolatè obseruari oportere ac debere, sicut & nos seruaturos esse promittimus, ac sancte, & solemni more iuramus, & ita per quoscunque Iudices Ordinarios & delegatos, quauis auctoritate fungentes, etiam Cameræ prædictæ Præsidentes Clericos, Causarum Palatij Apostolici Auditoros, ac S. R. E. Cardinales in quauis causa vel instantia sublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi & interpretandi facultate & auctoritate iudicari, declarari & definiri debere, ac irritum & inane si secus super his per quoscunque quauis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari, ac præsentes nostras litteras in libello in quo ipsa Constitutio Pij Prædecessoris continetur, ac in libro Quinterno appellato Cancellariæ Apostolicæ describi mandamus non obstantibus ijs quæ idem Pius Prædecessor voluit non obstare ceterisque in contrarium facientibus quibuscunque. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ approbationis, confirmationis, innouatio-

uationis, voluntatis, decreti, promissionis, iuramenti & mandati infringere, vel ei ausu temerario contraire: si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac B. B. Petri & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum. Datum Romæ apud S. Petrum Anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo nonagesimo primo, pridie nonas Nouembris, Pontificatus nostri anno primo. Nihilominus quia nonnullæ pro varietate casuum contingentium successiuis temporibus excitatæ fuerunt dubitationes, ac impropriæ forsan subsequutæ interpretationes, propterea vt hæ quoque cessent & remoueantur, congruum fore duximus easdem litteras in præsentia comprobare, innouare & confirmare, ac verum illarum sensum exponere, & quatenus opus sit de nouo decernere. Hac igitur nostra perpetuò valitura Constitutione, motu proprio, non ad alicuius supplicationem, vel super hoc oblatæ nobis petitionis instantiam, sed ex mera deliberatione, & ex certa scientia nostra, easdem Prædecessorum, & specialiter præinsertas Pij V. & Innocentij IX. ac omnia in eis consenta, auctoritate Apostolica tenore præsentium, comprobamus, confirmamus & innouamus, easque inconcussæ & validissimæ firmitatis robur, plenamque executionem & effectum, perpetuis etiam futuris temporibus obtinere, & ab omnibus inuiolabiliter seruari decernimus, præcipimus, & mandamus. Præterea ne in posterum germanus earundem litterarum sensus in dubium reuocari, & à conditoris mente recedi contingat, motu, scientia, & deliberatione paribus, & de potestatis Apostolicæ plenitudine habita super hoc cum Venerabilibus Fratribus nostris S. R. E. Cardinalibus consultatione matura, & singulorum auditis sententijs in nostro Consistorio Secreto ac etiam extra, oretenus & in scriptis de eorum consilio & assensu declaramus prædictas Pij V. litteras comprehendere non solum Principatus, Ducatus, Ciuitates, Castra, Oppida, Terras, Arces, Dominia, & loca Iurisdictionales, & Iurisdictionalia Sanctæ Romanæ Ecclesiæ & Sedis Apostolicæ in feudum, Vicariatum vel alium titulum tunc concessas & concessa, ac etiam aliàs aliquando & pluries concedi solitas & solita quocunque tempore ad Cameram Apostolicam deuoluta verùm illas quoque, & illa quæ nunquam antea in feudum vel alio titulo concessa sed per Cameram & Sedem Apostolicam immediatè possessa fuerunt vel tunc possidebantur,

prout

prout etiam felicis recordationis Clemens VIII. Prædecessor noster, suo Consistoriali decreto die xxvj. Iunij anno 1592. Pontificatus illius primo declarauit, cuius sequitur tenor. Clemens VIII. Sanctissimus Dominus Noster dixit post editam per san. record. Pium PP. V. Sanctitatis Suæ Prædecessorem de Fratrum consilio Constitutionem de non alienandis Ciuitatibus, Terris, Oppidis, & locis sibi & Apostolicæ Sedi in temporalibus mediatè, & immediatè subiectis etiam ad illud vsque tempus in feudum, atque quemuis alienationis titulum dari solitis ad Sedem prædictam quomodolibet deuolutis, & pro tempore deuoluendis, grauissimis impositis pænis contra personas tractantes, consulentes, aut alias verba facientes de huiusmodi Ciuitatum, Terrarum, Oppidorum, & locorum infeudationibus etiam sub prætextu necessitatis & euidentis vtilitatis, siue illas insinuantes & suadentes prout in ipsa Constitutione sub Datum quarto Kal. Aprilis Pontificatus Sui Anno secundo edita, sæpius postmodum per Prædecessores suos, ac nouissimè per Sanctitatem Suam comprobata latiùs continetur piæ mem. Gregorium XIV. itidem Prædecessorem suum in Consistorio secreto Romæ apud Sanctum Marcum die Veneris xiij. Septembris 1591. habito, sententijs tamen S. R. E. Cardinalium qui tunc aderant, & de quorum numero etiam Sanctitas Sua erat, minimè requisitis, quinimo, multis eorum expresse contradicentibus declarasse & decreuisse, Pij Prædecessoris Constitutione prædicta non prohiberi feudum nondum deuolutum quando necessitas, aut euidens & vera Ecclesiæ vtilitas postulauerit iterum infeudari, nec iuramentum in ea præstitum similem casum comprehendere, ac neminem licitè iurare posse quòd contra necessitatem aut euidentem vtilitatem Ecclesiæ sit, sicque prædictam Constitutionem intelligendam iudicasse & definiuisse, itaut nemini postea de ea aliter quàm tunc ab ipso declaratum fuit loqui & scribere liceret, prout in eodem decreto & declaratione pleniùs continetur. Verum quia re ipsa compertum est, quòd ferè omnes alienationes Terrarum Ciuitatum, Oppidorum & locorum huiusmodi hactenus factæ, ex quibus magna læsio & imminutio patrimonij, ac existimationis S. R. E. secuta est etiam sub prætextu & colore veræ & euidentis necessitatis vel vtilitatis Prædecessoribus Sanctitatis Suæ insinuatæ fuerunt, cum tamen vix vlla necessitas excogitari possit, cum ex alijs bonis aut redditibus & prouentibus quàm Constitu-

tione

tione prædicta alienari prohibitis subueniri nequeant, vix etiam vlla dari posset vtilitas cui non præponderet recuperatio & realis reintegratio in Patrimonium S. R. E. earumdem Ciuitatum & locorum hucusque alienatorum, cumque huiusmodi casus absolutæ necessitatis, aut veræ aut euidentis vtilitatis faciliùs mente atque animo concipi & effingi quàm vsuuenire possint multò magis expedire omnium prorsus alienationum & inuestiturarum, prorogationum, & aliarum concessionum quomodocunque & sub quibuscunque causis & prætextibus attentandi viam omninò præcludere, quàm ob rarissimos casus, qui vix vnquam contingere possint, apertam relinquere, cumque lucrum in tempore negligere maximum quandoque sit Ecclesiæ lucrum, vtilius esse radices omnes ex quibus huiusmodi alienationes prouenire valeant penitus euellere, quàm ex eo quod aliquando possit earum aliqua vtilis esse, occasionem præbere vt multæ præiudiciales & damnosæ fiant, cui absurdo atque incommodo ipsum Pium Prædecessorem prædictum dicta Constitutione, non immeritò occurrere voluisse, qui longè plures & grauiores iacturas ex multis perniciosis distractionibus sequi posse censuit quàm vtilitates ex paucissimis, si quæ vnquam contingerent fructuosæ. Proinde Sanctitas Sua habita super hoc cum Venerabilibus Fratribus S.R.E. Cardinalibus deliberatione matura, & singulorum auditis sententijs, de eorum consilio, & vnanimi assensu decretum & declarationem superiùs memoratam fel. record. Gregorij XIV. tanquam destruens prædicti Pij Constitutionem, alienandique occasionem præbens, ac minimè necessariam, & desuper forsan confectas literas, quarum omnium tenores haberi voluit pro expressis ac ad verbum insertis, auctoritate Apostolica reuocauit, abrogauit, cassauit, & annullauit perinde ac si nunquam emanassent, declarans, dicta Constitutione prohiberi Ciuitatum, Terrarum, Oppidorum, feudorum, & locorum in ea contentorum tam quæ nunquam antea in feudum concessa, quàm quæ aliàs sæpius etiam alienata vel infeudata, ac postmodùm deuoluta aut etiam nondum deuoluta fuerunt alienationes infeudationes, & prorogationes & extensiones inuestiturarum feudorum & concessionum etiam ex causa necessitatis aut euidentis & veræ vtilitatis factas & faciendas, Iuramentum quoque super eiusdem Constitutionis obseruatione per Sanctitatem Suam & Successores suos ac S.R.E.Card. præstitum & præstandum casum

hunc necessitatis etiam absolutæ & euidentis & veræ vtilitatis omninò comprehendere,nec propterea aliquid illicitũ iurari aut quod contra necessitatem, & vtilitatem Ecclesiæ sit, sed quod rationi consonum atque ère illius est ac summopere conducit prout eadem auctoritate declarauit, statuit, & decreuit cum clausulis, & derogationibus opportunis. Actum Romæ in Monte Quirinali die xxvj. Iunij 1592. in Consistorio secreto. Pariterque declaramus sub eadem Constitutione comprehensa fuisse, & comprehendi Principatus, Ducatus, Ciuitates, Castra, Oppida, Terras, Arces, Dominia, & Loca, iurisdictionales, & iurisdictionalia, non tantùm ad Sanctam Romanam Ecclesiam, & Sedem, & Cameram Apostolicam, eo tempore deuoluta, aut alio quocunque titulo quomodolibet acquisita, sed quæ post eam vsque in præsentia, & in futurum successiuis temporibus in perpetuum siue deuolutionis, siue alio quouis titulo quomodolibet acquisita fuerant acquirentur, saluis tamen Constitutionibus editis pro bonis confiscatis à fel.record. Gregorio XIII. quinto idus Iulij anno 1580. eius Pontificatus nono, & Sixti V. Kal. Iulij anno 1585. eius Pontificatus primo, quibus cautum fuit, Ducatus, Dominia, Vicariatus, Gubernia, Feuda, aliaque bona ad prædictam Sedem, & Cameram Apostolicam ratione delictorum, & confiscationum in casibus in eis Statutis delata sub eadem Pij V. Constitutione super huiusmodi dominijs & iurisdictionibus in feudum aut aliàs non concedendis nec alienandis edita, minimè comprehendi, declarantes tamen illas intelligendas esse prout intelligi decernimus & mandamus, vt Principatus Ducatus, Ciuitates, Castra, Oppida, Terræ, Arces, Loca, Dominia, Vicariatus, Gubernia, Feuda & Loca iurisdictionalia in illis comprehensa, & ex earum dispositione confiscata & confiscanda non subiaceant neque subiacere debeant prædictis litteris Pij V. pro eo tempore solùm quo delinquens, seu delinquentes vixerint, & inuestituræ si quæ antea concessa fuerunt durabunt ac personæ seu lineæ in illis comprehensæ supererunt, & saluis etiam pactis in ipsis inuestituris contentis. Insuper eisdem motu, scientia deliberatione, ac potestate declaramus dispositionem prædicti recol. mem. Clementis VIII. in eisdem litteris septimo Kal. Iulij anno 1596. eius Pontificatus quinto, in quibus decreuit Ciuitates, Terras, Castra, & Loca iurisdictionalia per Cameram Apostolicam in vim eiusdem Constitutionis emenda & acquirenda in dicta præcedenti

Consti-

Constitutione Pij V. per triennium à die illarum venditionis computandum minimè comprehendi debere, ita intelligendam esse, vt statim finito dicto triennio, quatenus eo durante non fuerit deuentum ad illorum veram propriam & effectualem alienationem, Ciuitates, Castra, Terræ, & Loca prædicta ipso iure,& facto censeantur vnita & incorporata eidem Sedi, & Cameræ Apostolicæ atque subiecta & comprehensa in prædictis Pij V. litteris, etiam nulla alia facta declaratione acceptatione, seu Decreto,ita vt dictus terminus trium annorum nullo pacto suspendi, prorogari, vel aliter impediri,aut retardari possit cursus illius,neque incorporatio comprehensio & subiectio prædicta: & ita seruandum esse decernimus & mandamus. Postremo statuimus,vt sicut Nos præinsertas Pij V. ac Innocentij IX. & Clementis VIII. litteras, seù decretum sub die xxvj. Iunij 1592. & omnes & singulas Constitutiones & Decreta tam eiusdem Clementis, quam aliorum Pontificum prædecessorum Nostrorum,quibus Ciuitates Castra, Oppida & alia loca & bona huiusmodi iurisdictionalia Sedi & Cameræ Apostolicæ quocunque tempore vnita & incorporata,ac prędictis litteris Pij V. subiecta fuerunt, & specialiter Decretum à Nobis die xx. Decembris proximè præteriti in Nostro Consistorio secreto,assentientibus pariter & approbantibus Venerabilibus Fratribus Nostris S.R.E. Cardinalibus,factum super incorporatione ac subiectione Ducatus Castri & Oppidorum Roncilionis, Valerani, & aliorum omnium Locorum & bonorum iurisdictionalium,quæ à recol.mem.Innocentio X. Predecessore Nostro, sibi & eidem Cameræ Apostolicæ acquisita ex instrumentis respectiuè rogatis per acta Bartholomæi Brunori die 7.Octobris 1649.& Francisci Lucarelli Cameræ Apostolicæ, & Caroli Viperæ Capitolij Notariorum die xix. Decembris eiusdem anni, ac præsentem Nostram Constitutionem inuiolate seruaturos promittimus, & sanctè, ac solemni more iuramus, & Cardinales omnes & singuli præsentes in eodem Consistorio Nostro hodierna die vt moris est,habito pariter iure iurando promiserunt iuxta formam & tenorem iuramenti pro obseruatione prędictę Pij V.per eos antea præstiti,ita & absentes à Consistorio in eorum habitationibus,& à Curia quandocunque ad eam se contulerint,*ac futuri pro tempore Cardinales in sumptione pilei*,& deinde in Conclaui,ac etiam post assumptionem ad Pontificatum in manibus Cardinalis Vice Cancellarij pariformiter promittere & iurare debeant

easdem omnes & singulas Constitutiones, & hanc nostram, quantum in eis erit obseruare, illisque non contrauenire, nec Pontificibus contrafacientibus consentire, & absolutionem à iuramento præstito non petere, nec oblatam aut concessam acceptare, *ac ius iurandum huiusmodi in formula iuramenti per eosdem Cardinales præstari soliti adiungi, & inseri debere*, ac contrafacientes pœnam periurij, ac perpetuæ infamiæ iuris & facti eo ipso incurrere decernimus. Præterea quod ipsi Cardinales occurrente Sedis Apostolicæ vacatione in Conclaui quando de obseruandis litteris recolendæ mem. Iulij PP. II. Prædecessoris nostri super electione Romani Pontificis, & alijs Constitutionibus Iuramentum præstare solent, etiam de inuiolabiliter obseruandis prædictis, ac præsenti constitutione nostra per quemlibet eorum qui in Romanum Pontificem electus fuerit, & postmodum idem ad Summi Pontificatus fastigium assumptus post eius assumptionem, hoc ipsum ad maiorem cautelam promittere ac iurare, & deinde post coronationem suam, promissionem & iuramentum huiusmodi per litteras suas speciales harum confirmatorias reiterare debeat, quod si illud à Pontifice, quod credendum non est, recusabitur, aut differetur, tunc dicti Cardinales in primo Consistorio secreto, & præcipuè eorum Decanus & capita ordinum, apud eum omni cum instantia & instantissimè pro præsentium obseruatione petere & rogare ac obtestari non cessent, idque vt omnino efficiat diligentissimè curare studeant, statuimus, & ordinamus. Decernentes præsentes litteras sub quibusuis reuocationibus cassationibus, derogationibus, & alijs contrarijs dispositionibus sub quibusuis tenoribus & formis ac cum quibusuis clausulis, & decretis pro tempore quomodolibet factis & faciendis, minimè comprehendi, sed semper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties in pristinum statum restitutas, & de nouo concessas esse & censeri: & ita per quoscunq; Iudices ordinarios & Delegatos, quauis auctoritate fungentes, etiam Cameræ prædictæ Præsidentes & Clericos, Causarum Palatij Apostolici Auditores ac S. R.E. Cardinales in quauis causa & instantia; sublata eis & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi & intepretandi facultate & auctoritate, iudicari, declarari, & definiri debere ac irritũ & inane si secus super his per quoscunq; quauis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari. Ac præsentes nostras litteras in libello quo ipsa Constitutio Pij V. Prædecessoris continetur, ac in libro

Quin-

Quinterno appellato Cancellariæ Apoſtolicæ deſcribi mandamus. Non obſtan. Conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, ac Ciuitatum & locorum prædictorum, etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate aliâ roboratis ſtatutis & conſuetudinibus, & alijs, quæ idem Pius Prædeceſſor voluit non obſtare, cæteriſque in contrarium facientibus quibuſcunque. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ approbationis, confirmationis, innouationis, declarationis, voluntatis, decreti, promiſſionis, ac iuramenti, & mandati infringere, vel ei auſu temerario contraire: ſi quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius, ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud S. Mariam Maiorem Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo ſexcenteſimo ſexageſimo nono Kal. Nouembris, Pontificatus noſtri Anno ſexto.

✠ Ego Alexander Catholicæ Eccleſiæ Epiſcopus, promitto, voueo, & iuro.

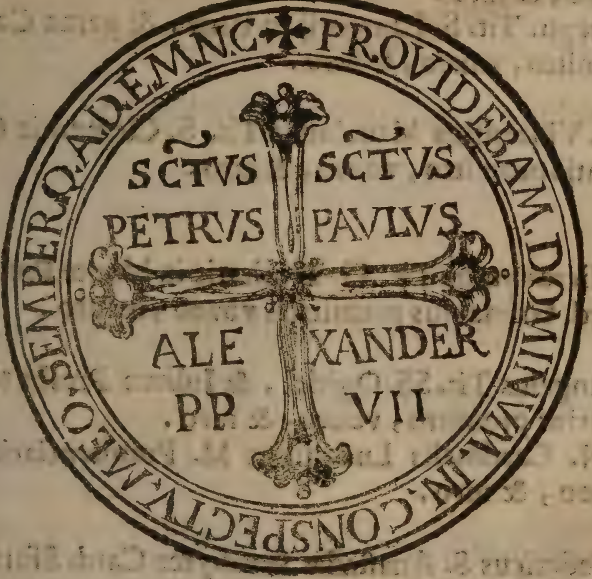

†

† Ego Franciſcus Epiſcopus Portuenſis Cardinalis Barberinus Vicecancellarius promitto, voueo, & iuro.

† Ego

† Ego Bernardinus Episcopus Præneſtin. Card. Spada promitto, voueo, & iuro.

† Ego I. Episcopus Sabinen. Card. Sacchettus promitto, voueo, & iuro.

† Ego M. Episcopus Albanen. Card. Ginettus promitto, voueo, & iuro.

†

†

†

† Ego Hieronymus Tituli S. Laurentij in Lucina Presbyter Card. Columna promitto, voueo, & iuro.

† Ego I. Baptiſta Tit. S. Mariæ Tranſtiberim Card. Pallottus promitto, voueo, & iuro.

†

† Ego Vldericus Tit. S. Petri ad Vincula Card. Carpineus promitto, voueo, & iuro.

† Ego M. Ant: Tit. S. Mariæ de Pace Card. Franciottus promitto, voueo, & iuro.

† Ego Steph. Tit. S. Laurentij in Pane, & perna Card. Duratius promitto, voueo, & iuro.

†

† Ego F. Vincentius Maculanus Tit. S. Clementis Card. S. Clementis promitto, voueo, & iuro.

†

†

† Ego Hieronymus Tit. SS. Trinitatis in Monte Pincio Presbyter Card. Grimaldus promitto, voueo, & iuro.

†

† Ego Angelus Tit. SS. Quirici, & Iulittæ Presbyter Cardinalis Giorius promitto, voueo, & iuro.

† Ego N. Cardinalis Ludouiſius M. Pœnitentiarius promitto, voueo, & iuro.

†

† Ego Federicus S. Anaſtaſiæ Presbytèr Card. Sfortia promitto, voueo, & iuro.

† Ego Benedictus Tit. S. Honuphrij Card. Odeſcalcus promitto, voueo, & iuro.

†

† Ego Camillus Tit. S. Petri in Monte aureo Card. Aſtallius promitto, voueo, & iuro.

†

† Ego Aloyſius Tit. S. Alexij Cardinalis Homodeus promitto, voueo, & iuro.

†

† Ego Iacobus Tit. S. Mariæ Tranſpontinæ Presbyter Cardinalis Corradus promitto, voueo, & iuro.

† Ego Laurentius Tit. S. Criſogoni Card. Imperialis promitto, voueo, & iuro.

† Ego Gibertus Tit. SS. Ioannis, & Pauli Card. Borromeus promitto, voueo, & iuro.

† Ego Marcellus Tit. S. Stephani in Monte Cælio Card. Sancta Crucius promitto, voueo, & iuro.

† Ego Baccius Tit. SS. Nerei, & Achillei Card. Aldobrandinus promitto, voueo, & iuro.

† Ego Io: Baptiſta Spada Tit. S. Marcelli Card. S. Suſannæ promitto, voueo, & iuro.

† Ego Franciſcus Tit. S. Mariæ in Via Card. Albicius promitto, voueo, & iuro.

† Ego Octauius Tit. Sanctæ Ceciliæ Card. de Aquauiua promitto, voueo, & iuro.

† Ego Flauius Tit. Sanctæ Mariæ de Populo Card. Chiſius promitto, voueo, & iuro.

†

†

† Ego Iulius Tit. S. Xyſti Presbyter Card. Roſpiglioſius promitto, voueo, & iuro.

† Ego Nicolaus Tit. S. Euſebij Presbyter Card. à Balneo promitto, voueo, & iuro.

†

†

† Ego F. Tit. S. Io: ante Portam latinam Presb. Card. Paulutius promitto, voueo, & iuro.

† Ego Sfortia Presbyter Card. Pallauicinus Tit. S. Saluatoris de Lauro promitto, voueo, & iuro.

†

†

†

†

†

†

† Ego Virginius Sanctæ Mariæ in Via lata Diaconus Cardinalis Vrſinus promitto, voueo, & iuro,

† Ego R. Cardinalis Diaconus Sancti Nicolai in Carcere Tulliano promitto, voueo, & iuro,

†

† Ego Paulus Emilius Sanctæ Mariæ in Coſmedin Diaconus Cardinalis Rondininus promitto, voueo, & iuro.

†

† Ego Laurentius Sancti Euſtachij Diaconus Cardinalis Raggius promitto, voueo, & iuro.

†

†

† Ego Carolus Sancti Angeli in foro Piſcium Diaconus Card. Carolus Barberinus promitto, voueo, & iuro.

† Ego Carolus Sanctæ Mariæ in Domnica Diaconus Card. Pius promitto, voueo, & iuro.

†

† Ego Decius S. Adriani Diaconus Card. Azzolinus promitto, voueo, & iuro.

†

†

† Ego Franciſcus Maria SS. Viti, & Modeſti Diaconus Cardinalis Mancinus promitto, voueo, & iuro.

†

†

S. Vgolinus.

Viſa de Curia P. Ciampinus.

P. Ciampinus.

INDEX RERVM

Quo hoc volumine continentur.

ACcessus *fit semel in vnoquoque Scrutinio; nec per Accessum tollitur suffragium datum in ipsomet Scrutinio.* fol. 39
Quando, & quomodo fiat ibid. & latius. 68
In Accessu plures nominare non licet. 39. & 68
Schedulæ Accessus forma qua fit. fol. 55
Schedulæ Accessus exemplum. 58
In schedulæ Accessus scriptione præcepta obseruanda. 39. & 68
Collatio Accessus cum Scrutinio quomodo fiat. 69
Per Accessum non receditur à nominato in Scrutinio. 39
Ambitus *præsertim circa Pontificatum Romanum, quam sit detestabilis.* 19
Pœnarum eius innouatio. 20
& aggrauatio. 21
Complices huius delicti nisi reuelauerint, eisdem pœnis puniuntur. 22
Annotatio *Sigillorum, Signorum, ac Schedularum quomodo fiat.* 69
Antescrutinium *quid, & quot eius actus.* 55
Aperitio *Sigillorum, Signorum, ac Schedularum quomodo fiat.* 38
Et latiùs. 69
Calices *duo sunt necessarij pro Scrutinio.* 65. & 66
Capitula *quę fieri solent ante electionē, quando fieri possint.* 52
Capsulæ *pro votis infirmorum forma.* fol. 40. & latiùs. 66
Camerarij *Officium non expirat morte Papæ.* fol. 10. *Ipsius, & Officialium eius potestas.* 28
Cardinales *absentes ad electionem Papæ per decem dies expectantur.* fol. 6. & 25
Cardinales prætextu censurarum nō repelluntur ab electione Romani Pontificis actiua, vel passiua. fol. 11. 33. 43
Cardinales absentes superuenientes, in Conclaue admittuntur. 7
Cardinales in Conclaui possunt habere duos seruientes Clericos, vel Laicos. 12. & 30
Cardinales nolentes ingredi Conclaue, quam pœnam incurrant. fol. 6. & 26
Cardinales saltem in ordine Diaconatus non constituti, non ferunt suffragium in electione Romani Pontificis. 32. & 52
Nisi priuilegio Pontificio muniantur. 52
Cardinales non conuenientes ad Scrutinium post sonum campanulæ, qua pœna plectantur. 41
Decretum Pij V. de Cardinali habente in sede vacante os clausum. 52
Cellæ *Conclauis sorte distribuuntur Cardinalibus.* 29. 51
Cortinarum vsus in cellis Cardinaliū à Clemente VI. permissus. 13
Cibi *Cardinalium in Conclaui existentium.* 6. 13. & 31
Cibos, & epulas Cardinalium inspicere ob quam causam Prælati Conclauis debeant. 31
Collatio *Accessus cum Scrutinio quomodo fiat.* 69
Forma folij impressi habendi à Cardinalibus pro collatione Accessus cum Scrutinio. 70

Q Col-

Collegium *Cardinalium sede vacante quam iurisdictionem, & potestatem habeat.* 10
Collegio Cardinalium quando Officiales Romanæ Curiæ, & Castellanus arcis Sancti Angeli, obedire non teneantur.
Compromissum. *Electio per compromissum quomodo fiat.* 54
Electionis per compromissum requisita. 54
Compromissi exemplum, ibid. & fol.54. in fine.
Protestatio facienda per compromissarios ad electionẽ Romani Pontificis deputatos. 54
Combustio *schedularum quando facienda.* 71
Conclauis *institutio, & vsus.* 6
Si cnntingat Cardinales omnes Conclaue exire, quid agendum. 11
Apud Conclaue habitare, vel morari probibitum. 29
Officialium Conclauis numerus. 29
Conclaue qua hora claudendum. 51
& quomodo intelligatur clausum ad effectum validitatis electionis. fol. 51
Clausuræ Conclauis publicum debet fieri documentum. 51
Conclaue quando ingrediantur Cardinales. 52
Quo ritu ingrediantur. 51
Cura clausuræ Conclauis ad quos pertineat. 27.& 29
Visitatio clausuræ Conclauis per quos facienda. 29
Conclauistæ *à Cardinalibus approbandi.* 30
Conclauistarum recognitio quomodo fiat. 51
Conclauistæ egredientes Conclaue, vlterius non ingrediuntur. 32
In Congregationibus Cardinalium sede vacante, qui proponant occurrentes necessitates. 32
Constitutio *Pauli IV. contra ambientes Papatum impugnari non potest, vt iniqua, vel illicita sub pænis, de quibus.* 22
Constitutio Pij IV. non potest mutari per Cardinales. 33
Constitutionis Gregorianæ causæ. fol. 36
Constitutionis Gregorianæ transgressores, quibus pænis puniantur. 40
Constitutio Gregoriana non potest à Cardinalibus immutari. 43
Constitutio Gregorianæ, quoties, & quando iurandæ. 45. & 51
Constitutionibus de Romani Pontificis electione non derogatur per Constitutionem Gregorianam, nisi in expressis in ea. 45
Conuentiones, *& alia similia inter Cardinales in negotio electionis prohibentur, & annullantur. fol.* 8.32.& 41
Coronatio. *Ante coronationem Papa est verus Papa, & habet Ecclesiæ administrationem.* 3
Curia. *Qui ad curiam mittere, vel ire tenentur, non excusantur ob vacationem Sedis Apostolicæ.* 12
Datarij *Officium expirat morte Papæ. fol.* 28
Decanus *Sacri Collegij ante electionem sermonem habet ad Patres. fol.* 51
Decretum *Pij V. de Cardinali habente sede vacante os clausum.* 50
Depositio. *Schedularum depositio seorsum.* 65
Differentia. *Schedularũ Scrutinij, & Accessus differẽtiæ.* 55.56.& 68
Disci *in quibus ponendæ sunt, vel deferendæ schedulæ.* 66
Discus paruus necessarius pro Scrutinio infirmorum. 66

Di-

Districtus. *Verbum districtus positum in Decretali (vbi periculum) quid significet.* 11

Electio *Papæ celeriter est celebranda. fol.* 6

Electio Papæ; ad quos pertineret tempore Nicolai II. 2

Electione Papæ pendente, quando Cardinales possint se in alijs negotijs intromittere. 6.& 26

Electio Papæ, vbi facienda, quando Papa moritur extra Ciuitatem, in qua erat Curia. 7

Electio per compromissum quomodo fiat, & eius requisita. fol. 37.& 54

Pontifices; qui de Romani Pontificis electione Constitutiones ediderunt. 24

Cardinales in electione Romani Pontificis quomodo se gerere debeant. fol. 32.& 43

Electionis Romani Pontificis tres tātùm formæ. 37.53.& 54

Electio Papæ non potest fieri, nisi in Conclaui, & eo clauso. 52

Conclaue clausum quomodo intelligatur ad effectum validitatis electionis. 52

Electio per Scrutinium debet fieri per secreta schedularum suffragia. 37

Electiones eorum, qui paria suffragia obtinent, annullantur. 38.71

Electio Romani Pontificis quando nulla ob non seruatam formam Gregorianæ Constitutionis. 42

Secretum in electione Romani Pontificis seruandum. 43

Electionis, quasi per inspirationem requisita. 37.& *fol.*71.

Electionis, quasi per inspirationem exemplum. 53

Suffragia, quæ quisque Cardinalis in electione obtinuit in summam redigenda. 67

*Electio quando perfecta dicatur. fol.*4 & *latius* 71

Eligere. *Nemo potest se ipsum eligere.* 37.& 71

Eligens. *Nomen eligentis quando aperiendum.* 39.& 71

Electus *à duabus tertijs partibus Cardin. nulla exceptione obstante erit verus Papa iux. c. Licet.* 4

Electi persona si præsens sit in Conclaui, in numerum Cardinalium computatur. 38.& 71

Electus à duabus tertijs partibus Cardinalium præcisè, an, & quando sit legitimus Papa. 3

Electi in Papam contra formam Decreti Nicolai II. pœnæ.

Inter plures electos, qui præferatur. 38.& 71

Excommissæ *super electione Romani Pontificis damnantur.* 31

Excommunicatio. *Excommunicantur Cardinales, qui contraueniunt Constitutioni Iulij II. de Simoniaca electione Papæ.* 18

Excommunicantur Cardinales non seruantes Constitutionem Gregorij XV. 43

Executores *Constitutionis Pij IV. qui sint.* 43

Constitutionis Gregorianæ executores. 43

Exequiæ *Pontificis defuncti per nouem dies continuos à Cardinalibus peragendæ.* 25.& 50

Exequiæ Pontificis defuncti quando possint omitti. 25

Exequiarum Pontificis defuncti impensa. 25

Folium. *Folij impressi habendi à Cardinalibus pro Collatione Accessū cum Scrutinio forma.* 70

Ieiunium *indicendum est à Prælatis Ecclesiarum pro celeri. & optima electione Romani Pontificis. fol.* 9
Impensæ *sede vacante, quæ fieri debeant, vel possint.* 27
Infirmi *Cardinales, qui exierunt, possunt in Conclaue reuerti.*
Cardinales infirmi, vel valetudinarij possunt in Claui tres seruientes habere. 32
Infirmi Cardinales quomodo suffragia ferant. 40
& latius. 66
Infirmi Cardinales, qui nequeunt scribere, per alium suffragij schedulam conficere possunt. fol. 41.& 66
Capsulæ pro votis infirmorum forma. 4
& latiùs. 66
Infirmarij sorte extrahendi, & quot. 41.& 66
Infirmariorum Officium. 41
Inspiratio. *Electionis quasi per inspirationem requisita.* 43.& 53
Electionis quasi per inspirationem exemplum. 53
Insertio *schedularum in filum.* 67
Iuramenta *inter Cardinales in negotio electionis prohibentur, & annullantur.* 9
Iuramenti præstandi à Cardinalibus in suffragijs ferendi, forma. fol. 38.& 65
Litteræ *ad eos, qui sunt in Conclaui clauso, vel è contra ad eos, qui sunt extra, probibentur. fol.* 6.& 31
Magistri *Cæremoniarum possunt habere unum seruientem in Conui.* 51
Missa *de Spiritu Sancto, quando, & vbi, & per quem Cardinalem celebranda.* 25. *sed latiùs.* 50
Nomen *eligentis quando aperiendum.* 39.& 71
Numerus *schedularum, si non respondeat numero Cardinalium quid agandum.* 40.& 67
Numeratio *schedularum quomodo fiat.* 40:67
Numeratio suffragiorum quomodo fiat. 69
Nullitas. *Electio Romani Pontificis quando nulla ob non seruatam formam Gregorianę Constitutionis.* 42
Nuncij *ad eos, qui sunt in Conclaui clauso, vel è contra ad eos, qui sunt extra, prohibentur.* 6.31
Oratio *pro futuri Pontificis electione rectè, & ritè peragenda quando. & per quem habenda.* 50
Orationes indicendæ sunt à Prælatis Ecclesiarum pro celeri, & optima electione Romani Pontificis. 9
Pacta, *& alia similia inter Cardinales in negotio electionis probibentur, & annullantur.* 8.32
Papa *superstite, eoque inconsulto de futuri Pontificis electione tractari non potest sub pœnis, de quibus.* 1.& 19
Complicibus in tractatu de futuri Pontificis electione viuente Papa, & eo inconsulto, si reuelauerint præmium, & impunitas datur. 2.& 22
Patena *necessaria pro scrutinio.* 65
Pœnitentiariorum *officium non expirat morte Papæ.* 10
eorum potestas. 25
Permixtio *Schedularum quomodo fiat.* 67
Post scrutinium *quid, & eius actus fol.* 68
Præparatio *Schedularum quomodo* *fiat*

fiat per Cæremoniarios Clericos. fol. 55
Proteſtatio *facienda per compromiſſarios ad electionem Romaui Pōtificis deputatos.* 55
Promiſſiones *etiam iuramento firmatæ prohibentur circa electionem Romani Pontificis* 8 32
Publicatio *Scrutinij quomodo fiat. fol.* 67
Recognitio *Scrutinij quomodo fiat. fol.* 71
Recognitores *reuelantes ſecretum in officio ſuo exercendo, cognitum quomodo puniantur.* 41
Reconitores quot, quomodo, & quādo extrahendi. 41
& latiùs. 71
Schedulæ *Acceſſus forma, quæ ſit. fol.* 58
Schedulæ acceſſus exemplum. 58
In Schedula Acceſſus ſcriptione præcepta obſeruanda. 37
& latiùs. 61
Schedulæ delatio quomodo fiat. 65
Schedularum combuſtio quando facienda. 67
& latiùs. 71
Schedulæ complicatio quomodo fiat. fol. 38 65
Schedulæ complicatæ exemplū. 64
Schedularnm depoſitio ſeorſum. 65
Schedulæ in Calicem quomodo mittantur. 65
Schedularum inſertio in filum. 67
Schedularum numeratio quomodo fiat. fol. 40 67
Schedularum numero non reſpondente numero Cardinal. quid agendum. 40 67
Schedulæ obſignatio quomodo fiat. fol. 65
Schedularum permixtio quomodo fiat. 67
Schedularum ptæpanatio quomodo fiat per Cæremoniales Glericos. 55
Schedularum pro ſuffragijs ferendis formæ quæ, & quid contineant, fol. 38 55
Schedularum ſcriptio quomodo fiat. fol. 38 55
Schedulæ ſcriptæ exemplum. 55 61
Schedularum ſcrutinij, & Acceſſus tergum quid contineat. 57
eius exemplum. 58
Schedularum Scrutinij, & acceſſus differentia. 60
Schedulæ Scrutinij forma, quæ ſit. fol. 57
Schedulæ Serutinij exemplum. 57
Scrutinium *plures in vno Scrutinio nominare non licet.* 38
Cardinales non conuenie̅tes ad Scrutinium poſt ſonum Campanulæ, qua pæna plectuntur. 40
Scrutinium quando reiterandum. 67
Scrutinium ſimplex, vel cum Acceſſu quomodo fiat ſecundū Geegorianam Conſtisutionem. 39
Scrutinium propriè dictum quid ſit & quot eius actus. 55
Potena neceſſario pro Scrutinio. 65
Diſcus paruus neceſſarius pro Scrutinio infirmorum. 65
Scrutinij publicatio quomodo fiat fol. 67
Collatio Acceſſus cum Scrutinio quomodo fiat. 69
Scrutinium fit bis in die, manè, & veſpere. 41
Semel in vno Scrutinio accedere licet. 40
Scrutatores *quot, & quomodo extrahendi.*
Scrutatores reuelantes ſecretum in officio ſuo exercendo cognitum, quomodo puniantur. 41
Per Strutatores quomodo ſuffragia examinanda. 69
Monitio ad Scrutatores in collatione Acceſſum cum Scrutinio facienda. 70

Se-

Secretarius *Sacri Collegij Cardinalium potest in Conclaue habere vnum seruientem.* 51
Secretum *in electione Bomani Pontificis seruandum.* 43
Secretum seruare tenetur, qui scribit schedulam per infirmos Cardinali. 41
Sigillorum, *signorum, ac schedularum aperitio quomodo fiat.* 49 *& latius.* 69
Sigillorum, & signorum annotatio, quomodo fiat. 69
Signa *ad eos, qui sunt in Conclaui clauso: vel è contra ad eos, qui sunt extra prohibentur.* 6
Signa, & alia similia inter Cardinales in negocio electionis prohibentur. 8. 32
Signatura. *Cardinalium, & Pralatorum Signatura guatia, & iustitię potestas expirat morte Papa* 31
Simonia. *Simonsaca Papa electio est nulla.* 14
Simoniacè electi in Papam pœna. fol. 14
Simoniacè electus habetur pro Hæresiarca. 15
Simoniaca electio non conualidatur per actus, de quibus. 15
Simoniacè electus non est obediendum. 15
Contra simoniabò clectnm potest implorari brachiũ sæculare. 16
Eligentes Papam per Simoniam, quibus pœnis plectantur. 16
Complices simoniacæ electionis Papæ quibus pœnis puniantur. 17
Obligationes, & sponsiones simoniacæ interuenientes in electione Papæ annullantur. 17
Cardinales non complices simoniaca electionis Papa alium possunt eligere, & Concilium conuocare. fol. 17
Suffragium *Accessus non tollit suffragium datum in Scrutinio. fol.* 37
Suffragia quomodo per Scrutatores examinentur. 39
Numeratio suffragiorum quomodo fiat. 71
Suffragia, quæ quisque Cardinalis in electione obtinuit in summam redigenda. 38
Suffragiorum publicatio est necessaria. 37
Electiones eorum, qui paria suffragia obtinuerunt, annullantur. fol. 37
Territorium. *Verbum Territorium positum in decretali (vbi periculum) qucd significet.* 11
Vacatio *Sedis. Qui ad Curiam mittere, vel ire tenentur, non excusantur ob vacationem Sedis Apostalica.* 11
Valetudinarius. *Cardinales infirmi, vel valetudinarij pessunt in Conclaui tres seruientes habere.* 30
Vestes *Cardinalium in Conelaui, quæ sint.* 52
Visitatio *clausura Conclauis per quos facienda.* 30

Indicis Finis.

COMPENDIO

Delle coſe principali, contenute nel Ceremoniale di GREGORIO XV. de electione Romani Pontificis.

Per facilitare alli Signori CARDINALI il nuouo modo di elegere il Papa, e per inſtrutione delli Maeſtri di Ceremonie.

Per tutti li Signori Cardinali in comune.

PRima ſubito finita l'Oratione Deus, qui corda fidelium, che ſi dice dal Decano nell'ingreſſo del Conclaue, ſi giurano le Bolle de Electione Romani Pontificis, e con eſſe la nuoua Conſtitutione Gregoriana.

2 Dopò l'oratione hortatoria del Decano per la buona elettione del Papa, tornano alle loro Celle.

3 Dopò pranzo vanno alla Congregatione, e gli Offitiali del Conclaue, & altri ſecondo il ſolito preſtano li giuramenti conſueti.

4 Non eſcono del Conclaue per tornare la ſera, come ſi faceua prima; ma in eſſo biſogna, che rimanghino.

5 Nel ſeguente giorno all'ingreſſo dopò pranzo auanti il ſecondo ſcrutinio, ſi fà la riſegna de'Conclauiſti, facendoli entrar prima tutti in vna Cappella.

6 Nelle Congregationi, e ſcrutinij debbano vſare le Crocchie fatte di ſaietta, conforme al Decreto fatto nella Congregatione de Cardinali in queſta Sede Vacante di Papa Gregorio XV. fel. mem. alli 12. Luglio 1623.

7 Li Capitoli del Conclaue ſi poſſono fare dopo l'ingreſſo del Conclaue, ſe non ſono ſtati fatti innanzi, anche à fauore de Conclauiſti.

8 Si deue veder prima di venir all'elettione ſe in Conclaue v'è Cardinale, che non habbia voto.

9 La ſeguente mattina dopo chiuſo il Conclaue, ſi và dopo il

ſuono

ſuono della campanella alla Cappella à celebrar la Meſſa,& à communicarſi, & à far lo ſcrutinio.

10 Debbano pigliare, e ſcriuere, e piegare, e ſigillare le ſchedole, come ſi nota nel Cerimoniale à car. *61.* verſ. Tertius actus, & à car. *61.* per tutta. Auertendo di fare vn ſegno di ſeta à quel ſigillo, che haueranno adoperato nel ſigillare la ſchedola dello ſcrutinio, e di notar in carta il numero, e motto, che haueranno in eſſa vſati, per poter adoperare il medeſimo ſigillo, e far gli ſteſſi numero, e motto nella ſchedola dell'Acceſſo, acciò non foſſe da Scrutatori, conforme alla Bolla Gregoriana giudicato nullo. E nel ſigillare ſi deue hauer particolar cura, che li ſigilli ſiano ben'impreſſi, acciù ſi poſſino conoſcere da Scrutatori, quando ſi farà il confronto.

11 Debbono portare la loro ſchedola nel Calice, e giurare nel porla nella patena per metterla in eſſo Calice; come à carte *65.*

12 Quando ſi publica lo ſcrutinio, debbano notare li ſuffragi, che hanno li Cardinali nominati in eſſo ſcrutinio, come nel Cerem.car.67.§.Sextus actus.

13 Publicato lo ſcrutinio ſommano inſieme li ſuffragi, che hanno ottenuti li nominati nello ſcrutinio, e notano le ſomme, come à car.67.in fine.

14 Quando non è ſeguita l'elettione del Papa nello ſcrutinio, ſi viene all'Acceſſo, nel quale li Signori Cardinali debbono oſſeruare quanto ſi diſpone à car. 68. per tutta; Auerrendo di notar l'Acceſſi nel foglio ſtampato, ſecondo l'vſo antico, e quando ſi fà il confronto di eſſi Acceſſi con lo ſcrutinio, di notarli nell'altro foglio ſtampato, ſecondo il Ceremoniale nuouo à car. 70. oſſeruando le regole, per conoſcere la validità degl'Acceſſi date più à baſſo nel Cap. de'Signori Cardinali Scrutatori, al num. 10.

Per il Signor Cardinal Decano.

Prima. Entrato nel Conclaue con la proceſſione, innanzi l'Altare della Cappella, oue ſi celebra, deue dire l'Oratione Deus, qui corda fidelium.

2 Dopo, che da tutti li Cardinali ſaranno giurate le Conſtitutioni

tioni de Romani Pontificis electione, essorta con vna breue Oratione li Cardinali, à fare buona elettione, e con li debiti riti: ordinati dalla Bolla, e Ceremoniale Gregoriano.

3 Commanda, che si suoni la campanella alla prima, seconda, e terza hora della notte seguente all'ingresso del Conclaue, à fine che à quell'hora si chiuda, esclusi prima tutti quelli, che non vi hanno da rimanere.

4 Deue dire la Messa, e communicare li Signori Cardinali auanti il primo scrutinio.

Per il Signor Cardinale Camerlengo.

Prima. Hà facoltà insieme con li Capi d'Ordini, di chiamare li Cardinali alle Congregationi, e di proporre le necessità occorrenti, & hà cura, che si chiuda bene in Conclaue, in ead. Bulla §. statuimus etiam.

2 Se bene ogni terzo di spirà la facoltà, e potestà de' Capi d'Ordini, non però spira quella del Camerlengo in eadem Bulla §. ipsorum.

3 Si deue astenere da tutte le cose notate nel §. Camerarij, della Bolla di Pio IV.

4 Chiuso il Conclaue, si consegnano le chiaui di esso à Lui, al Marresciallo, al Maestro di Ceremonie, & à gli altri Custodi.

5 Deue, insieme con li tre Capi d'Ordini, e Maestro di Cerimonie, con torcie accese, riconoscere con diligenza tutto il Conclaue, cercando bene ogni cantone, per vedere se alcuno di quelli, che non deuono stare in Conclaue, sia rimaso dentro, per cacciarlo fuori.

6 Il Cardinale Camerlengo, e li tre Cardinali Capi d'Ordini, che sono in quel giorno della Clausura del Conclaue, Essecutori della Bolla Gregoriana conforme al §. vt autem, di detta Bolla, debbono deputare alcuni, col Maestro di Ceremonie, che la sera stessa ò la mattina, innanzi lo scrutinio, riuedino diligentemente il Conclaue, per riconoscere, se sarà ben chiuso, e della clausura douerà farne Instrumento publico il Maestro de Ceremonie, rogandosi di esso, alla presenza di due, ò più testimonij, il quale Instrumento douerà leggere come si dice più à basso alla presenza del Sacro Collegio, auanti il primo scrutinio.

Prima. Innanzi, che si cominci lo scrutinio, il Signor Cardinale vltimo Diacono deue pigliare da vna Tauoletta, che sarà sopra Tauola del Calice, certe palle, con li nomi de' Cardinali presenti in Conclaue, e poste in spartimenti, ouero in cauature, secondo l'ordine delle loro promotioni, e quelle publicamente deue numerare, & insieme leggere li nomi in esse descritti, acciò da tutto il Sacro Collegio si sappia, che il numero di dette palle corrisponde al numero de' Cardinali presenti in Conclaue, e che li nomi de' Cardinali in esse descritti confrontano con li nomi delli medesimi Cardinali presenti in Conclaue, come nel Ceremon. à car. 61.

2 Deue mentre và leggendo li nomi in dette palle descritti, metter le medesime palle ad vna ad vna nella sacchetta di Damasco paonazzo, che sarà preparata nella tauola del Calice, e messaui l'vltima palla, deue agitare più volte la sacchetta, acciò le palle si mescolino bene insieme.

3 Deue cauare à sorte tre Scrutatori, estrahendo vna palla per volta, e letto con alta voce il nome del Cardinale scritto in detta palla lo farà venire à sedere alla Tauola del Calice, per Scrutatore, e così farà de gli altri due, posando in tanto le tre palle nelli spartimenti della Tauoletta nominata di sopra, come à car. 61.

4 Doue cauar tre altre palle, vna per volta, per li tre Cardinali Infermieri, li nomi de' quali recitati prima con voce alta, acciò non si scordino, dourà notare nella carta, che sarà nella Tauola delli Scrutatori, come à car. 61.

5 Finito lo scrutinio, se in esso sarè eletto il Papa, deue estrahere tre altre palle, vna per volta, per li tre Cardinali Recognitori, leggendo forte li nomi loro, e notandoli, come di sopra: E fatta questa estrattione, rimetterà tutte queste tre vltime palle insieme con le *sei prime*, nella sacchetta, come à car. 61. & 71.

6 Se poi nello scrutinio non sarà seguita l'elettione del Papa, quest'vltima estrattione de' Recognitori, si farà dopo l'Accesso, ò sia seguita ò non seguita l'elettione del Pontefice, come à car. 71.

Prima. Sedono alla Tauola delli Calici, dopo, che ſono ſtati eſtratti dall'vltimo Diacono.

2 Debbono moſtrar la Caſſetta per li Voti de gl'Infermi aperta al Sacro Collegio, acciò la veda vuota, e poi ſerrarla publicamente, ponendo le Chiaue ſopra la Tauola, e detta Caſſetta così ſerrata conſignarla alli Signori Cardinali Infermieri, come nel Cerimoniale à car.*66.*

3 L'vltimo Scrutatore porta il bacile delle ſchedole dello ſcrutinio, ouero acceſſo al Cardinale, che preſente in Cappella non può per infermità accoſtarſi all'Altare, acciò pigli vna di eſſe, e la ſcriua, & ſigilli ſecretamente. Porta ancora la Tauoletta col giuramento della Bolla Gregoriana, acciò eſſo Infermo giuri, e riporta la ſchedola di lui nel Calice, à car. *66.*

4 Il primo Scrutatore numera publicamente le ſchedole poſte nel Calice, come nel Ceremoniale à car.*66* in princ.

5 Il primo Scrutatore numera publicamente le ſchedole poſte nel Calice à car.71.verſ.quintus actus.

6 Li Scrutatori publicano le ſcrutinio, come à car. 71.verſ.ſextus actus.

7 L'vltimo Scrutatore infilza le ſchedole dello ſcrutinio con l'ago, e ſeta roſſa à car.67.§.ſeptimus.

8 L'iſteſſo vltimo Scrutatore, dopo hauer legate le ſchedole, acciò non eſchino dal filo, le ripone nell'altro Calice vacuo, come à car.67.verſ. 8.

9 Li Scrutatori publicano gli Acceſſi, come ſi fà lo ſcrutinio, e l'vltimo Scrutatore infilza la ſchedole dell'Acceſſo nella ſeta turchina, e poi le lega, e ripone nell'altro Calice voto, come à car.68.in princip.

10 Quando ſarà ſeguita l'elettione del Papa con gli Acceſſi, li Scrutatori fanno la collatione di eſſi nel modo deſcritto nel Ceremoniale à car. *69.* verſ.Primus Scrurator, col ſeguente, & à car. *69.* & 71.fin'al verſ.Quintus actus. La qual collatione, acciò ſia meglio inteſa, ſi può eſplicare con le ſeguenti ſei regole breui, e chiare.

La prima delle quali è, che in queſta collatione il fine, e ſcopo principale de'Scrutatori è, di vedere ſe gli Acceſſi dati al nominato nello ſcrutinio ſono validi ò nulli.

La seconda è, che conforme alla Bolla Gregoriana l'Accesso è valido, quando nella schedola di esso copulatiuamente si ritrouano due circonstanze, prima; che nelle schedole dello scrutinio se ne troui vna, che habbia li medesimi sigillo, numero, e motto dell'Accesso; Secondariamente, che il Cardinale nominato nell'Accesso sia diuerso dal nominato in questa schedola dello scrutinio.

La terza è, che l'Accesso è nullo, quando nella schedola di esso manca vna di dette circostanze, cioè ò che li segni discordano, ò che in questa, & in quella dello scrutinio è nominato lo stesso Cardinale.

La quarta è, che per vedere, se l'Accesso habbia, ò non habbia le circonstanze dette nella seconda Regola, bisogna per trouar la prima circonstanza far tre cose, primieramente conuiene di cercare il sigillo d'Accesso nelle schedole dello scrutinio, guardandole ad vna ad vna. Secondo ritrouato questo sigillo, si deue aprire l'vna, e l'altra schedola; nel luogo però de segni solamente, e Terzo si deue guardare, se ambedue queste schedole confrontano nel numero, e nel motto, e ritrouato questo confronto, per sapere la seconda circonstanza, basta à veder nell'*Eligo* della schedola dello scrutinio, e nell'*Accedo* di quella dell'Accesso il Cardinale, ò Cardinali nominati: perche, se saranno diuersi l'Accesso sarà buono, conforme à quanto si è detto nella seconda regola. Se poi sarà nominato nell'vna, e nell'altra lo stesso Cardinale, l'Accesso sarà nullo, conforme alla terza Regola.

La quinta regola è, che quando non si troua la prima circonstanza de' sigilli, e segni, che confrontino l'Accesso è nullo.

La sesta, & vltima regula è, che per fare questo confronto con facilità conuiene di notare li sigilli, e segni de gl' Accessi de' corrispondenti scrutinij, nel foglio stampato, conforme à quello, che dispone il Cerimoniale à car. 70. cioè nella prima colonna sotto le parole: *Sigilla, & Signa accessum*. Li Acccessi, che hà ottenuto l'Eletto: E nella seconda colonna sotto le parole: *Sigilla, & Signa Scrutinij Accessibus respondentia*, li sigilli, & segni delle Schedole dello scrutinio, che si saranno trouate confrontate con li predetti Accessi: E finalmente nella terza colonna sotto le parole: *Cardinales nominati in Scrutinio*, li nomi de' Car-

Cardinali nominati nelle Schedole dello ſcrutinio notate nella ſeconda colonna: perche in queſta maniera poſte tutte queſte coſe auanti gli occhi, in vn tratto ſi fà la collatione, e ſi vede, ſe l'Elettione del Papa è canonica. E perche ſi poſſa meglio intendere queſt' vltima regola, ſi pone quì ſotto l'Eſſempio nel medeſimo Ceremoniale nell'allegata carta 70.

E X E M P L V M

Folij impreſſi, in quo Acceſſus, & Srutinij, Sigilla, ac ſigna concordantia annotantur.

Littera Alphabeti indicant Sigillū.	Sigilla, & Signa Acceſsuum.	Sigilla, & Signa Scrutinij Acceſſibus reſpondentia.	Cardinales nominati in Scrutinio.
	ACD. 43. Deus.		
	BRE. 32. Bonitas.	BRE 32. Bonitas.	
	RGI. 50 Beatitudo.	RGI. 50. Beatitudo.	Card. S. Euſebij.
	NSP. 26. Gloria.		Card. S. Sixti.

Per li Signori Cardinali Infermieri.

1 Hanno da pigliare da' Scrutatori la caſſetta vuota, e ſerrata à chiaue, per li Voti degl'Infermi, come nel Cerem. à car. *66.*

2 Debbono portare à gl'Infermi le Schedole dello ſcrutinio quando ſi fà lo ſcrutinio, e le ſchedole dell'Acceſſo, quando ſi fà l'Acceſſo E quando ſi fà lo ſcrutinio debbono portare vna delle tauolette del giuramento della Bolla Gregoriana, acciò gl'Infermi lo preſtino, e poſte da gl'Infermi le loro ſchedole ſignate, e ſigillate nella caſſetta, le debbono riportare alla Cappella dello ſcrutinio, & iui aperta la caſſetta, e contate le ſchedole publicamente nel Calice, come à c. *66.*

3 Quando poi ſi fà l'Acceſſo, ſi deue in luogo della tauola letta del giuramento portar con la caſſetta, e ſchedole dell'Acceſſo vn foglio de' nomi de' Cardinali, con li Voti dati alli nominati nello ſcrutinio, e queſto riconoſciuto publicamente, come à car. *65.*

4 Se l'Infermo non può ſcriuere, farà ſcriuere vn'altro per lui, & li Cardinali Infermieri daranno il giuramento di ſeruare il ſecreto à quello, che per lui hauerà ſcritta la ſchedola, come à car. *66.*

5 Li Signori Cardinali Infermieri poſſono dopo il Decano, preſtar

ſtar li loro Voti, per potere, mentre gl'altri Cardinali preſtano li loro, andar da gl'Infermi à pigliar li ſuffragij di eſſi, nel modo di ſopra eſplicato, ſi debbono però aſpettar li ſuffragij de gl'Infermi, prima di cominciare la publicatione dello ſcrutinio, e dell'Acceſſo, come à car. 66.

Per li Signori Cardinali Recognitori.

Li Recognitori eſtratti dall'vltimo Diacono per ſorte, come ſi dice nel Cerimoniale nuouo à car. 71. §. Sextus actus, verſ. Recognitores. Sono obligati finito lo ſcrutinio, o ſolo, ouero accompagnato con l'Acceſſo à riuedere ſe gli Scrutatori haueranno fatto bene il loro vffitio nel leggere, e notar li ſuffragi de lo ſcrutinio, e dell'Acceſſo, e nel far la ſomma di eſſi, e nel confrontare gl'Acceſſi con lo ſcrutinio, e finalmente nel far altre coſe ſpettanti al loro vffitio, come ſi diſpone in detto Ceremoniale a car. 71. §. Sextus actus.

Per li Maeſtri di Ceremonie.

Prima, li Maeſtri di Ceremonie debbono dar ordine, che ſia fatta la prouiſione delle coſe neceſſarie per lo Scrutinio, & Acceſſo, che ſono l'infraſcritte.

1 Due Calici grandi, & vna Patena.

2 Vna ſacchetta per metterui le Palle per cauar li Scrutatori, Infermieri, e Recognitori.

3 Le Palle debbano eſſer groſſe come vna noce, e tante, quanti ſono li Cardinali, & in ciaſcuna di eſſe deue eſſer ſcritto il nome d'vno di detti Cardinali preſenti.

4 Due Bacili per le Schedole dello Scrutinio, & Acceſſo.

5 Vn'altro Baciletto piccolo, per portare le Schedole ſtampate alli Cardinali infermi,

6 Vna Caſſetta alta vn palmo, e larga, e lunga altretanto, d'argento, con la ſua ſerratura, e chiaue, con vn forame nel coperto, tanto grande, che per eſſo ſi poſſa mettere vna ſchedola piegata.

7 Vna ſcatoletta con alquanti aghi groſſi, con dui gomitelli di ſeta groſſa, vno di roſſa per lo ſcrutinio, & vno di turchina per l'Acceſſo, in vn'ago s'infilzera la ſeta roſſa, & in vn'altro la turchina.

8 Sche-

8 Schedole stampate per lo Scrutinio mattina, e sera, e similmenmente per l'Accesso.

9 Li fogli, con li nomi de' Cardinali secondo l'vso antico.

10 Li fogli per riconoscere li Accessi, se sono buoni, l'essempio de' quali è nel Ceremoniale nuouo à car. 70.

11 Tauole trè, ò quattro, ò più, se vi potranno capire, da mettere in mezzo la Cappella, oue si fà lo scrutinio, vna dietro l'altra, tanto grandi, che vn Cardinale vi possa scriuere.

12 Tanti calamari con inchiostro, poluerino, e poluere, e due penne ben'acconcie, per ciascuno, quante Tauole saranno, computando anche in queste la Tauola, oue sedono li Scrutatori.

13 Cera rossa da metter nelli luoghi de' Sigilli dalle schedole stampate.

14 Carta da scriuere, nella Tauola de' Scrutatori.

15 Due Tauolette d'Ebano, con la Formula del giuramento della Bolla Gregoriana scritta in ciascuna di esse, in carta pergamena, con le lettere formatelle, e grandi.

16 Chiuso il Conclaue, il Mastro di Ceremonie si deue far consegnare le chiaui, che di esso suol tenere.

17 Il medemo Maestro di Ceremonie, con il Camerlengo, e Capi d'Ordini, con Torcie accese, visitano il Conclaue, per vedere se vi sono persone, che non vi habbino da stare, per cacciargli fuori.

18 Con li Deputati à riuedere la clausura del Conclaue, si roga di esa clausura innanzi due, e più testimonij, e legge il rogito alla presenza del Sacro Collegio, innanzi il primo scrutinio.

19 Preparano li Maestri di Ceremonie le Schedole dello Scrutinio, e dell'Accesso, come nel Cerimoniale nuouo a car. 103. vers. Schedularum præparatio, & à carte 65. vers. quartus actus, & vers. Cæterùm, e cosi preparate, le mettono separatamente nelli bacili sopra la Tauola de' Scrutatori, cioè quelle dello Scrutinio in vn Bacile, e quelle dell'Accesso nell'altro.

LAVS DEO.

special
92-B
27692

GETTY CENTER LIBRARY

special
92-B
27692

GETTY CENTER LIBRARY